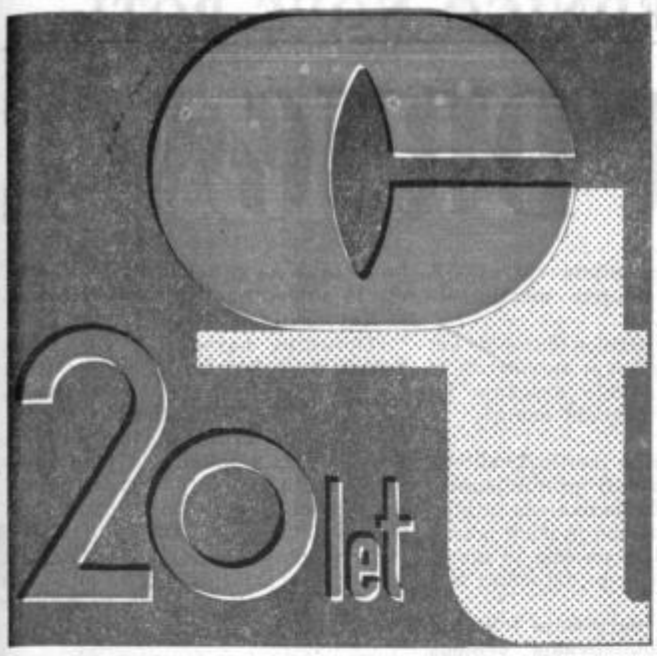

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 11. JUNIJA 1965 — LETO XV. — ST. 23 — CENA 30 DIN

OB JUBILEJU SE ZAHVALJUJEMO VSEM NAROČNIKOM, BRALCEM IN SODELAVCEM, KOLPORTERJEM, PISMONOŠEM TER DRUGIM, KI SO KAKORKOLI PODPIRALI NAŠA PRIZADEVANJA TER PRISPEVALI K RAZVOJU NAŠEGA LISTA. ŽELIMO, DA BI BILA VEZ MED NAMI TUDI VNAPREJ TRDNA IN DA BI VZAJEMNO DOSEGLI ŠE VEČJE USPEHE!

KOLEKTIV CT

OB DVAJSETLETNICI CELJSKEGA TEDNIKA ČESTITA KOLEKTIVU IN MU ŽELI ŠE MNOGO USPEHOV PRI IZPOLNJEVANJU NJEGOVEGA DRUŽBENEGA POSLANSTVA

Višji aktiv
Društva novinarjev Slovenije
Celje

NAŠIH DVAJSET LET

Med časopise, večje ali manjše, se vseh dvajset let uvršča tudi naš tednik, ki ga upravičeno štejemo med najbolj uspešna glasila pokrajinskega tiska.

Iz skromnih začetkov pred dvajsetimi leti in čestokrat po burnih razpravah je današnji tednik postal glasilo, ki je že zelo izrazito izoblikovano po videzu in vsebini. Nikakor ne mislimo trditi, da je tednik dosegel svojo dokončno izpopolnitev, saj nas prepričuje pravilo razvoja, da bo moral — kakor doslej — tudi v prihodnje še bolj v korak z vsem našim družbenim razvojem. Še več: če hočemo, da bo naš list dejanski informator in mobilizator svojih bralcev, si bo moral vedno bolj prizadevati, da bo vsaj za drobec časa pred njimi.

V času, ko dokazujemo vedno večjo potrebo in nujnost, da bi bil vsak občan ustrezno in pravočasno obveščen o dogodkih in razvoju v naši družbi, moramo vztrajati, da bi sredstva za obveščanje to vlogo tudi najbolje izpolnjevala. Sredstva za obveščanje so dandanes vse bolj številna, tehnično vedno bolj popolna in vsebinsko bogata. Četudi ne moremo trditi, da bi se naše glasilo moglo uspešno meriti z vsemi časopisi, mu moramo priznati, da se posveča vsem elementom, ki so nujni sodobnemu informatorju in mobilizatorju.

Med sredstvi za obveščanje je naše glasilo — skupaj z mnogimi drugimi — v prav posebnem obeležju pokrajinskega tiska. Kljub številnim pomislekom in razpravam, ki so v zadnjem času načenjale vprašanje potrebnosti pokrajinskega tiska ob primerjavi razširjenosti velikih časopisov, stalnega naraščanja uporabnikov radijskih in televizijskih sprejemnikov, moramo ugotoviti, da pokrajinski tisk ni niti najmanj prikrajšan in da se bralci zanj dejansko vedno bolj zanimajo.

Naš družbeni razvoj je vedno bolj usmerjen v decentralizacijo upravljanja in skladno z vse večjimi pravicami in dolžnostmi upravljavcev postaja vse bolj življenjsko odločilna tudi medsebojna obveščenost in seznanjenost z dogajanji v najožjem okolju.

Sicer ne moremo pričakovati, da bi pokrajinski tisk lahko kdaj povsem zamenjal in nadomestil glasila širšega značaja, kakor je nemogoče tudi nasprotno, da bi glasila širšega značaja — torej širših družbeno političnih skupnosti — mogla ustrezno izpolnjevati vlogo in naloge pokrajinskega tiska, torej tiska ožjih družbeno političnih skupnosti. Kljub temu pa se moramo zavedati, da bo med obema vrstama informiranja morala nastajati vse večja povezanost, ustrezna delitev dela in ustrezno zajemanje območja in problematike. Gre torej za dejstvo, da v našem družbeno političnem sistemu in dogajanju ne moremo pričakovati nikakršne avtarkije, temveč logično in organsko povezanost od najožjega do najširšega, torej od neposrednega proizvajalca in upravljavca do najvišjega predstavništva našega družbenega upravljanja.

Naš tednik je vseh dvajset let uspešno koračil s časom in razvojem, zabeležil je vrsto dogodkov in z njimi seznanjal krog svojih bralcev — občanov, proizvajalcev in upravljavcev. Tudi v prihodnje si bo moral prizadevati, da bo tovrstno vlogo ohranil in še izpopolnil, pri čemer mislimo predvsem na nujnost, da bo posredoval občanom pravočasno misli in predloge, ki so družbeno pomembni in odločilni. Vse večji poudarek bo moral zatorej posvetiti prav prehajanju informacij iz neposrednega okolja do družbenih in političnih organov ter znova v obratno smer.

Po dvajsetih letih razvoja in rasti našega glasila lahko izrazimo uredništvu in vsem sodelavcem preteklih let naše iskreno priznaje, hkrati pa želimo, da bi v prihodnje našlo pot v glasilo še večje število sestavkov naših upravljavcev, proizvajalcev in občanov, kajti le tako bomo mogli resnično pričakovati, da bo naše glasilo dosledno nosilo pečat povezovalca, usmerjevalca in močno gibalno silo v vsej svoji okolici in bo s tem uresničevalo svojo vlogo informatorja in mobilizatorja misli in dejanj na našem območju.

OBČINSKI ODBOR SZDL CELJE

FINANCIRANJE IN DOTIRANJE CELJSKEGA TEDNIKA

»PA NAJ ŠE KDO REČE, DA MU (JIH) NE DAJEJO!«

RAZGOVOR Z LIDIJO POTRČ-DUNJO PRVO UREDNICO NOVE POTI

NEKOČ JE BILO VENDAR DRUGAČE

O ČLOVEKU, KI JE OBLIKOVAL PRVO ŠTEVILKO NAŠEGA ČASOPISA PRED DVAJSETIMI LETI, SMO VEDELI — MALO. LE NEKAJ INFORMATIVNIH PODATKOV: RODILA SE JE V MARIBORU. PO OKUPACIJI STA OBA Z BRATOM ODŠLA V PARTIZANE. V PARTIZANIH JE DELALA V AGITPROPU — V SAVINJSKI DOLINI. BILA JE UREDNICA NOVEGA ČASA, POKRAJINSKEGA GLASILA ZA ŠTAJERSKO. PO OSVOBODITVI SO JO IZ SLOVENJ GRADCA PREMESTILI V CELJE ZA SEKRETARJA OKROŽNE PROPAGANDNE KOMISIJE. TAKRAT, BILO JE V MAJU 1945. LETA, JE PRVIC PADLA ODLOČITEV, NAJ BI CELJE IMELO ČASOPIS. MARCA 1946. LETA JE SPREJELA POLOŽAJ ŠEFA PODRUŽNICE BORBE — ZA SLOVENIJO. NATO JE BILA UREDNICA TOVARIŠA, SEKRETARKA SLOVENSKEGA POROČEVALCA, IN SEDAJ JE KADROVIK ČASOPISNO ZALOŽNIŠKEGA PODJETJA MARIBORSKI TISK.

Še preden je vstopila se mi je zdelo, da je ona. Z nogami sem mencal pod mizo od nervoze. Rekli so mi, pojdi in prinesi intervju. Malenkost. Počutil sem se, kot da bi poizkušal zaslišavati mater. Od pričakovanja sem bil napet kot struna. Previdno sem se skrival za opravičevanji in čakal na ugoden trenutek, ko bom lahko sprožil. Nato mi je sama ponudila šanso:

»Zanimivo, papirja nam takrat ni nikoli zmanjkalo,« mi je smeje dejala. Stavek še ni niti izzvenel, ko se je v meni sprostilo.

»Bilo je pravzaprav smešno. Sekretar okrožnega komiteja me je zadolžil, da organiziram izdajanje časopisa. Na seji komiteja so izbrali mene za urednico. Niti pojma nisem imela, kakšno je to delo. V partizanih sem bila sicer urednica Novega časa, vendar so celotno grafično delo opravili v »Tehniki«, tako da meni ni bilo treba vedeti, kaj je to »cicero« in kaj »nonpareille«. Povem vam, da nisem niti vedela, kaj je to intervju, reportaža in kakšen naj bi bil uvodnik. Bili smo trije. Dva nekdanja študenta — borca, eden je bil iz Celja, eden pa iz Trbovelj. Bili smo sami mladi. Kljub temu, da smo ustvarjali v takih pogojih, je bil časopis baje — dober.«

Takrat je LIDIJA POTRČ-DUNJA malo spala. Bila je v pravem pomenu besede samorastnik — v redakciji novinar, na terenu aktivist, človek z nekoliko funkcij.

»Kljub temu, da smo bili vsi več ali manj laiki, smo se strašno bali togosti. Uvodnike in članke so nam pisali vodilni ljudje. Bili so »tehtni«, »načelni« — zato smo jih s težavo krajšali. Želeli smo in čutili, da mora biti časopis zanimiv.«

Ko danes prelistavamo tiste orumenele številke, nas preseneti pestrost, ki žari iz njih, čeprav so nastale v drugačnih okoliščinah. Bičali so negativne pojave. V eni izmed številk lahko preberemo tudi to: »ČE NIMATE KAJ PROTI, PREDLAGAM SEBE ZA PREDSEDNIKA.«

● Pravimo, da bi moral biti novinar poleg registratorja tudi kritik. Kaj mislite o vlogi novinarja pred dvajsetimi leti in danes?

»Pred dvajsetimi leti je imel najmanj tako pomembno vlogo, kot jo ima danes. Vsekakor pa odgovornejšo. Novinar ni bil samo registrator dejanj, temveč je k njim moral tudi pripomoči.

Do ljudi in do pridobitev, za katere so dali ljudje tako velike žrtve, bi moral biti do kraja pošten, pa čeprav je to zanj včasih tudi neugodno.

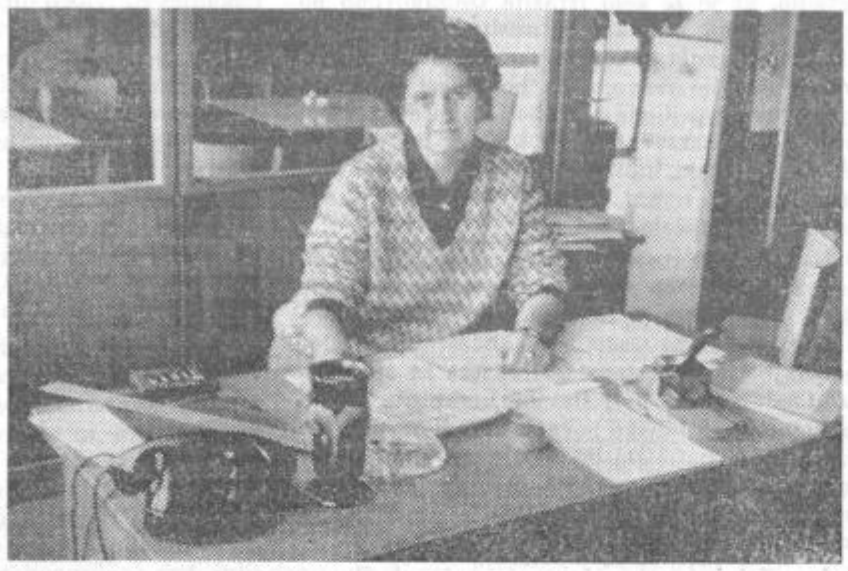

Lidija Potrč-Dunja je danes v kadrovski službi

Na tej stopnji komunikacije naše družbe, ko so tudi vodilna mesta podvržena rotaciji, ni nujno, da je človek, ki trenutno zaseda odgovorni položaj, res tudi najboljši in najkompetentnejši. Potem nobena relekcija in rotacija ne bi imela smisla.«

● Družbeni razvoj pušča ob sebi tudi nekatere probleme. Ali bi mogoče lahko navedli kak problem, ki ga še po dvajsetih letih rešujemo?

»Kruto je bilo, da se borci, ki so bili takrat preobremenjeni z delom, niso mogli dodatno izobraževati. Na primer v tovarni, kjer jim je manjkalo strokovne izobrazbe. Pozneje, ko so se izvršile razne rotacije, je moral borec zaradi »nestrokovnosti« capljati za strokovnjakom, ki se je medtem izobraževal. Danes te probleme, ali kot pravimo, borčevska vprašanja — rešujemo kot nujno zlo.«

● V zadnjem času je postalo moderno vprašanje: POKRAJINSKI TISK. Kaj mislite kot nekdanja urednica o vlogi pokrajinskega tiska?

»Centralni tisk je prenačelen, premalo konkretizira. Mogoče zato, ker ima za lokalne vesti premalo prostora, ali pa, ker ima preslabo organizirano dopisniško mrežo. Ljudje bi o svojih problemih, uspehih in delu radi brali več, ker čutijo, da je to del, ki ostane za njimi.

Časopis mora biti ogledalo, v katerem se odraža družbena dejavnost. Mogoče bi ravno zaradi tega človek lahko centralnemu časopisju očital, da je preoddaljen; pri tem odigravajo pokrajinska glasila veliko vlogo, ker niso samo informativno sredstvo, ampak tudi krepijo pozitivna hotenja.«

● Mogoče spremljate razvoj CT. Kako danes ocenjujete minulo obdobje?

»Žal premalo poznam časopis, ker sem dobila samo nekaj številk, da bi lahko ocenjevala delo današnje redakcije. Kakšno naklado imate?«

18.000!

»Naklada sicer ni merilo kvalitete, vendar je pokazatelj priljubljenosti. Torej je vaša sedanja naklada približno enaka tisti, kot smo jo imeli takrat, vendar s to razliko, da smo jo takrat vzdrževali, ne da bi jo naročniki plačevali.«

● Mladi trde, da nimajo tolikšnih možnosti za izoblikovanje svojega lika, kot so ga imeli starejši med borbo in da se ne morejo zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov afirmirati. Kaj mislite vi o tem?

»Oprostite, navedla bi vam samo primer moje hčerke, ki hodi v tretji razred gimnazije. Pri mariborskem radiu urejuje oddajo Mladi — mladim. Želela bi, da bi imela jaz takrat, ko sem bila stara toliko kot ona — tolikšno možnost, kot jo ima sedaj ona. Kot nekdanjo borko pa me moti, da v vseh večjih mladinskih akcijah premalo sodelujejo otroci naših najvidnejših funkcionarjev. Zdi se mi, da bi morali ravno ti narediti za vzgojo mladine največ — so pa najmanj.«

JANEZ SEVER

CT IN STATISTIKA

Nihče ne ve natančno, kako se je gibala naklada lokalnega lista. V prvih letih je verjetno pričel z nekaj tisoč izvodi in se dolgo vrtel okoli 5.000 naklade. »Nova pot« je izšla s prilogami v 25. številkah; »Na delo« 26 številk; »Naše delo« samo 10 številk; prvič pod imenom »Celjski tednik« 139 številk; nato kot »Savinjski vestnik« 212 številk in znova kot »Celjski tednik« do danes 536 številk. Skupaj je po osvoboditvi izšlo 948 številk celjskega pokrajinskega lista.

Celjski lokalni list je izhajal v zelo različnih obsegih, včasih na štirih, včasih na dvanajstih, pa tudi na šestnajstih straneh. To se še danes dogaja: pred prazniki običajno izide na osmih straneh, ob praznikih pa na šestnajstih, čeprav bi radi, da bi redno izhajal tudi na 16. straneh. Če torej približno ocenimo, da je povprečno izhajal na 10. straneh, pomeni to, da je v dvajsetih letih izšlo v 1 izvodu 9480 strani celjskega lista. To je prav debela knjiga o življenju pokrajine med Logarsko in Sotlo. Za tako knjigo pa je bilo potrebno natipkati 75.840 strani, kar so opravili dopisniki in zunanji sodelavci. Če vzamemo, da je na strani povprečno 40 tiskanih vrstic, so časnikarji morali napisati 6,067.200 svinčenih vrstic, stavci v tiskarni pa jih postaviti.

Podatki kažejo, da je v prvih desetih letih Celjski tednik izhajal povprečno v 5000, v drugem desetletju pa v 13.000 izvodih. To pomeni, da je povprečno vsaka številka izšla najmanj v 9.000 izvodih. Vsega so torej natiskali okoli 86,320.000 časopisnih strani. Če bi vse izvode celjskega glasila zložili, bi dobili skoraj 4 km visoko skladovnico ali točneje 3923,62 m visok stolp.

Naklada tednika je iz leta v leto vztrajno rastla. 1960 je dosegla že 10.000 izvodov, današnja številka pa je izšla v 18.000 izvodih. Predvidevamo pa, da bomo konec leta dvajsetletnico lahko počastili tudi z 20.000 naklade, zlasti še, če bomo dokončno uredili sofinanciranje lista.

Kakšno vlogo v družbi pa ima celjski pokrajinski list? Včasih se niti ne zavedamo, kako je pomembna. Statistični izračun kaže, da vsak izvod časopisa preberejo povprečno štirje ljudje. Če je tako, prebere danes »Celjski tednik« vsaj 72.000 občanov. Ali ni to najbolj enostaven množičen sestanek, ki ga drugače vsak teden sploh ne bi bilo mogoče izvesti? Dostikrat pozabljajo na to — zlasti v skupščinah in zlasti takrat, ko je potrebno odločati o sredstvih za obveščanje.

OD ROJSTVA Z DVAJSETLETNIKOM

Preden smo se Slovenci po štirih letih pregnanstva vrnili iz Srbije domov, smo izpolnili posebne vprašalne pole. Naše podatke je potrebovala slovenska organizacija OF »Franca Rozmana-Staneta« v Beogradu, ki je pripravljala naš povratek. Takšna pola je vsebovala tudi vprašanje »Kateri poklic oz. kakšno delo želim opravljati v domovini?«

Imel sem za seboj že nad 20 let šolske službe, vendar nisem dosti premišljal, ko sem v polo zapisal »novinarski poklic«. Bil sem tedaj član uredniškega odbora »Domovine«, ki jo je izdajala naša organizacija OF v Beogradu. Pripravil sem tudi več oddaj za Radio Beograd.

Mnogo smo med vojno doživeli, dali smo svoj delež v zmagoviti NOB. Razbistrile so se nam oči, od prihodnosti smo pričakovali neizmerno dosti. Mir, ki ga surovi fašizem ne bo nikdar več ogrožal, nam je obetal vse dobro. Videli smo nove pogoje za socialni in kulturni dvig širokih množic. Njihovim koristim smo želeli služiti čim uspešneje. Meni se je zdelo, da bi se temu mogel najbolj približati v novinarskem delu, oproščenem spon, ki ga z njimi niso več davile protiljudske sile.

A še pred vrnitvijo v Celje junija 1945 sem prejel obvestilo, da me tam čakajo naloge pri obnovi našega šolstva v celjskem okrožju. Vendar — kakor sem tudi že pred vojno izven šole sodeloval v naprednem tisku, se tudi zdaj nisem izneveril takšni dejavnosti, ki me je vanjo vlekla notranja potreba, čeprav bi ta bila le amaterska. Posebno še zdaj, ko so nam po borbi in zmagi prekipevala močna čustva, delovni elan, volja do zagotovitve boljšega življenja v ugodnih razmerah, ko naj bi ljudstvo in oblast ne bila več ločena ali celo nasprotujoča si pojma.

Podžigala me je tudi stara ljubezen do Celja. Bil sem nanj z vsem bitjem predolgo navezan. Pregnanci smo se štiri leta nanj iz daljave ozirali, čutili njegovo zvestobo slovenstvu, spremljali njegovo borbo, žalovali ob njegovih žrtvah. Naše trpljenje in boj sta veljala istim ciljem — srečni bodočnosti svobodnega Celja v bratski jugoslovanski skupnosti. Služiti temu Celju z besedo, izvirajočo iz vere in ljubezni do njega, to je človeku lahko dosti pomenilo.

Vrnil sem se v Celje in se zgrozil nad razvalinami, ki jih je v njem zapustil nacistični okupator. Vrnil sem se prav v dneh, ko je po osvoboditvi spomladi 1945 pričel spet izhajati slovenski list v Celju — »Nova pot«. Bil je to šele začetek takšnega časopisa, skromnega po formatu in obsegu. Toda bil je z veseljem sprejet v tedanjih težavah.

Sodelovati pri naporih za dosego lepih ciljev v korist delovnega človeka, prikazovati mu smiselnost teh naporov — to je bil zdaj program prvega povojnega celjskega časopisa. Hkrati je bilo treba seznanjati naše ljudi s številnimi vsakdanjimi podrobnostmi, s katerimi so se v tem času še z močno administrativnimi sredstvi urejala razna področja naše nove stvarnosti in odnosov med ljudmi.

Svojih dolžnosti se je dobro zavedala urednica Lidija Potrč, prva in tedaj še pravzaprav tudi edina na tem celjskem sektorju dela. Še v partizanski uniformi, bistro razgledana, polna čuta odgovornosti, pogumna in ljubezniva, je znala organizirati in ustvarjati.

Naš tednik si je na izkušnjah iz prakse uredil svojo vsebinsko razporejenost. Vedno je rad upošteval uresničljive želje in potrebe svojega občinstva.

Še vedno pomanjkljivo stalno povezanost občinskih in drugih organov z občani Celjski tednik dopolnjuje z objektivnim poročanjem o sprejemanju in izvajanju sklepov v forumih in tudi z lastnimi sugestijami.

CT je dal marsikatero vzpodbudo k reševanju zanemarjenih kulturnih in prosvetnih zadev. Še ostreje pa naj bi bil kritičen v stvareh našega gospodarstva, ki mu delajo škodo nekateri nedemokratični, nesposobni in pokvarjeni ljudje. Dosledno naj stoji na strani našega poštenega delovnega človeka, ki mu tudi nesebično vloženi in uspešni napori še niso povsod pripomogli do zadovoljivega življenjskega standarda. Vsa takšna pozornost bo pospeševala učvrstitev pravih socialističnih odnosov v naši družbi.

Z dvajsetletnim jubilantom sem že od njegovega rojstva v tovariški zvezi. Priobčil mi je vrsto resnih in veselih črtic, člankov, poročil, »bodic«, »celjskih obrazov«, svečanih verzov, anekdot, spominov idr. Stik z njim mi je v veselje tudi danes, ko so med uredniki lista kar trije moji nekdanji dijaki. (Vendar iz tega dejstva nikakor ne more slediti kakšna moja pravica do protekcije pri njih. Zato se tudi meni zgodi, da mi kdo v uredništvu ostriže članek ali pa ga prepusti tiskarskemu škratu v nemoteno pašo.)

Naš časopis se zaveda, da ni lahko zadovoljiti vse bralce hkrati, ker se ti razlikujejo v svojih okusih in nagnjenjih. Ve, da mu je v dolžnost njihovo zanimanje usmerjati k čim vrednejšim stvarem. Bomo pa njegovih literarnih in zabavnih strani vedno veseli, če bodo te dajale prednost zdravi snovi iz preteklega ali novega življenja naših ljudi, ne da bi zapirale oči pred širšim svetom.

Dvajset let prizadevanj in uspehov v službi ljudstvu — to je pozitivna bilanca Celjskega tednika, kakor jo s pravico ugotavljamo danes. Zato so vredni čestitk njegovi izdajatelji, podporniki, uredniki, sodelavci in činitelji.

Nadaljna pot naj bi bila slavljencu odprta. Na tej naj bi list povečal število svojih strani in morda pričel izhajati celo dvakrat v tednu. Z notranjim izpopolnjevanjem naj bi dosegel še večje učinke. Tako naj bi naše zveste delovne ljudi spremljal v še bogatejša in srečnejša desetletja ustvarjanja v miru in blaginji!

FRAN ROŠ

Trda plat novinarskega dela

anekdota

NEZANIMIV DROBIŽ

Novinar Janez Sever je odgovoren tudi za dogodke na sodišču.

Bil je pozen in je klical informiranega znanca telefonično. Prosil ga je, naj mu diktira obsodbe zadnjega tedna.

Sever piše, piše in vedno bolj slabe volje je:

— Počakaj. Kaj mi ponujaš te mesečnike, nimaš nič od pet let navzgor?

Z ZADNJE SEJE IZDAJATELJSKEGA SVETA

SEDANJI POLOŽAJ IN PERSPEKTIVE

Na zadnjem posvetu predsednikov občin so znova razpravljali o zagotovitvi sredstev za CT in sklenili, da je to potrebno zajamčiti. Izdelati smo morali poročilo o finančnem poslovanju v prvih štirih mesecih in variante o tem, kako bi lahko s skrčenim obsegom zmanjšali stroške. Ne bo narobe, če s tem seznanimo tudi javnost. Za izdajanje CT potrebujemo letno 81,543.160 din sredstev. Od tega smo predvideli, da dobimo z naročninami in ekonosko-propagandno službo 37,250.00 din sami, razliko bi morala pokriti družba s posebnimi sredstvi. Občine so doslej podpisale pogodbe za 20,546.000 din, OO SZDL pa je nakazal 4,000.000 din. Po notranji reorganizaciji in glede na to, da nismo zvišali naklade, kot je bilo predvideno, smo lahko znižali plan na eni strani za 5,670.000 din, na drugi strani pa smo morali dodati nepredvideno poraščanje cen za papir in poštne usluge. Papir se je letos podražil za 63 din, poštne usluge za 1 izvod časopisa pa od 0,80 din, kar na 3,60 din. Oboje zvišuje naše stroške za din 2,082.480. To pomeni, da smo plan izdatkov lahko znižali samo na din 77,954.680. Tako nam za letošnje nemoteno poslovanje manjka 16,158.680 din.

Če bi celjska občina ohranila do celjskega pokrajinskega lista podoben odnos, kot lansko leto, bi težave bile dosti manjše; tako pa je določila za CT dejansko polovico manj sredstev, kot jih je dala lansko leto. Lani je namreč podjetje bilo oproščeno davka na osebni dohodek, ki se je stekal za pokrivanje stroškov »Celjskega tednika«. Če bo celjska občinska skupščina tudi letos sprejela enak sklep, potem se bodo finančne težave pri izdajanju CT zelo omilile in ne bi bilo več težko dokončno zagotoviti nemoteno izhajanje časopisa. Tako negotovo stanje pa hromi tudi delo v uredništvu, kvari delovne odnose in onemogoča dolgoročnejše programiranje razvoja CT, kar bi bilo nujno.

Izdelali smo preglede, kako bi bilo, če bi občinam razprodali list po straneh in skrčili obseg na 8 strani glede na sredstva, ki so trenutno zagotovljena. Stran CT pri sedanjem obsegu 12 strani stane 6,496.223 din; če bi enostavno skrčili obseg na 8 strani, ki se zvišali stroški na eno stran na 8,641.623 din, ker ni mogoče zmanjšati fiksnih stroškov. Obenem pa bi se prav gotovo zmanjšali še lastni dohodki glede na naročnine in ekonomsko-propagandno službo. Ugotovili smo, da bi pri sedanjem stanju, ko je nepokritih okoli 16 milijonov, pri obsegu 8 strani ostalo nepokritih še vedno din 11,337.480. Izdajateljski svet je sklenil, da se zaradi take razlike ne izplača krčiti obsega CT, temveč je potrebno čimprej urediti, da bodo sredstva zagotovljena. Zanimivo pa je, da bi se pri 16 straneh stroški na eno stran spet zmanjšali na din 5,447.000. Če občine odkupijo list po načelu »daj — dam«, pa bi si glede na pogodbe, ki so jih podpisale doslej, zagotovile naslednji obseg strani: Celje 1,07; Žalec 1; Šmarje, Mozirje, Laško po 0,31 in Šentjur komaj 0,20 strani. Občina Žalec je edina, ki je sledila predvidenemu ključu in je tudi glede na prostor zadovoljna. Celje bi si vsekakor moralo zagotoviti dosti več strani, prav tako ostale občine. Naravnost smešno bi bilo, če bi hoteli uveljaviti to načelo za šentjursko občino, kjer ima vsaka tretja družina naš tednik, pa bi jim odmerili v vsaki številki samo skromen stolpec na strani.

Verjetno bi bilo prav, če bi si občine pogodbeno zagotovile prostor v časopisu glede na svoje potrebe in tako dejansko CT sprejele kot svojo last in svoje sredstvo za obveščanje občanov, obenem pa omogočile, da se delo uredništva utrdi in razvija brez negotovosti na čvrstem sodelovanju z občinami.

LR

Izdajateljski svet na svoji zadnji seji

ČESTITKE ZA DVAJSETLETNO VZREJO

VLADO SMEH

Sintetični nadomestek za vesele in okrogle

Kaj veselega, pravite? Hja, kje pa potlej naj sploh začnem? In v kakšnih normah naj se gibljem? Res ne vem. Bilo je mnogo tega, veselega, smešnega, tragikomičnega, burkastega, grotesknega, smešnega do solz in solzavega do smeha. Bilo je tega še in še, v teh sedemnajstih letih, odkar sem se kot predmet reverza, ki ga je podpisal takratni urednik »Slovenskega poročevalca« Cene Krajnc, pojavil kot neznana inventarna številka pri celjskem časopisu.

Celjski časopis. Pravo ime za ta fenomen, ki mu je sojeno, da svojo dvajsetletnico praznuje pod petimi legalnimi imeni, pod neštetimi imeni kot nerealiziranimi proizvodi raznih anket in pod prav tako številnimi vzdevki, ki so mu jih prisodili njegovi zvesti bralci. Mimogrede povedano je bilo prva reorganizacijska misel vsakokratnega urednika celjskega časopisa — sprememba imena, kot avtoritativen zunanji znak nove metle.

Če upoštevam dvajsetletnico, si ne morem kaj, da ne bi zahteve po nečem veselem povezal s funkcionalnostjo jubilejne institucije, z nalogo obveščanja. Žal je to nemogoče, čeprav si že dolgo želim, da bi prebrskal nad osemsto številk, ki so izšle in poiskal vse tiste obljube, obete, načrte in plane, ki so prek naših strani bile obetane po geslu: obljubiti je eno, obljubo držati pa spet drugo. To je nekaka enotnost protislovij, v kateri tiči vzrok, da po naših napovedih še vedno nismo — v komunizmu. Sicer pa, kaj je v tem sploh smešnega.

Naj se lotim delovnih navad? Bom, toda te so odvisne od marsičesa. Prvič novinarji niso kakšna kasta, zato prinašajo navade iz raznih družbenih slojev s seboj. Drugič je usodne važnosti objektivna stvarnost, ki se pri celjskem časopisu deli na tri obdobja.

V prvem obdobju administrativnega »urejevanja«, ko se ni natanko vedelo, kdo piše, kdo bere in kdo plača, je časopis nastajal navadno posredno. Tiskarna se takrat še ni bila navzela novotarij, kot so roki za oddajanje rokopisov, rentabilnost in podobno. To je omogočalo uredniku Lojzetu Jurcu, da je med končnim oblikovanjem časopisa ob pogledu na sumljivo praznino »skočil« še po nekaj člankov. Dobiti članek od kakšne avtoritativne osebnosti, ni bilo nič težje kot danes, le da so bili takrat ljudje, ki so združevali nešteto ključnih funkcij na svojih plečih, težje dosegljivi. Preteklo je navadno nekaj ur in v tiskarni smo potrpežljivo čakali, zavedajoč se svojega agitpropovskega poslanstva. Tako smo prečuli noči, da bi potem zjutraj lahko vzklikali od navdušenja, ker smo dobili z merodajnega mesta kilometrski članek, ki je po naši, čisto subjektivni sodbi, bil daleč važnejši od vsega onega, kar smo pravkar začeli tiskati. Jovo nanovo!

Spet sem jo zavozil. Kaj je v tem spet smešnega? Delovne navade. Burka bi bila, če bi se spomnil vseh tistih situacij v zvezi z navzočnostjo novinarjev, ki niso bili tam, kamor so jih povabili, ki so bili nekje, pa čeprav jih niso povabili, ki niso bili tam, kjer bi jih ljudje radi videli kot oko in uho javnosti in ki so spet bili tam, kjer se jih niso nadejali, ki so bili tam, kjer so neprestano opozarjali: to pišite, to je za javnost, to ne pišite, ker je to zasebno mnenje, ki ni za javnost (čeprav ne vem, ali je prav, da družbeni delavec uporablja idejno družbeno nadgradnjo kot vir za privatno prispevanje). Sicer smo pa o podobnih postopkih v sferi materialne baze tudi pisali — načelno.

Kaj pa ekonomska osnova? Je tu bilo kaj veselega? Pač. V tistem prvem obdobju, ki sem ga že omenil, je bilo najlažje. Račune so poravnavali »nekje zgoraj«, zato nismo imeli nikoli dolga — denarja pa tudi ne. Taki ekonomski osnovi je odgovarjala nadgradnja, že prej omenjeno posredno urejevanje — od zgoraj.

V času Toneta Masla so nastopila leta »liberalizacije«. Zaton administrativne distribucije je privlekel iz pozabe — reklamo. Časopis si je priboril delno ekonomsko neodvisnost, nakopal pa si je še en, mnogo širši vplivni element, ki se je zrcalil na naših straneh. Zdaj se je pojavil nov fenomen, ki ga prej nismo poznali, ko še nismo imeli denarja, s katerim je bilo treba gospodariti, zlasti še, ker sva z urednikom Maslom zbrala kapital na kolesih (biciklih) po vsem celjskem okraju. Če se prav spominjam, smo doživeli celo letno bilanco, ki je pokazala aktivo. Finančna politika pri našem časopisu je bila pod vplivom zunanjih razmer — torej ne razmetavaj! Zavoljo varčevanja je bilo tudi nekaj žrtev. Menda so »celjske bodice« v listu vzele v slovo ravno v času »pravilniške linije«, ko naši srboriti rimarji niso znali razumeti, da mi nismo bili krivi, če za pisanje verzov še niso iznašli pravilnika, pa smo se ravnali po aritmetičnem povprečju dohodka tistih, ki niso bili vključeni v pravilnik in tistih na spodnji meji tarif...

Kaj veselega? Saj res! Kje sem že ostal? Pri ekonomiki. Torej bilo je veselih trenutkov. Recimo, kadar nam je tiskarna črtala dolg, kadar je kak dolg zastarel, kadar je bila redukcija toka pa nismo izšli, kadar je bilo malo papirja, pa smo izhajali na dveh ali štirih straneh za isto ceno.

Prej sem omenil, kako so usahnile »bodice«. Niso bile same na spisku odpisanih. Imeli smo več rubrik, ki smo jih korajžno začeli, pa je zazvonil telefon, pa se spozabilo sodišče nad svobodo tiska, pa so onemeli viri informacij, ali pa smo enostavno pozabili, da smo uvedli neko rubriko. Obnavljali smo jih zaradi pripisov na karticah z glavno vsebino »odpovedujem časopis«. Tako smo ugotovili, da ljudje najraje berejo kdo se je s kom poročil, kdo umrl, kakšne so v Celju cene, skratka vse tisto, kar mi tako nepopravljivo podcenjujemo in tiskamo v drobnem tisku.

Eh, bilo je še veselih dni, tudi zdaj, ko časopis živi v obdobju prilagojevanja »širokim interesom množic«, ki pa so to funkcijo zaupale posameznikom, da odločajo o tem, ali naj Celje ima časopis, pri čemer eni zagovarjajo tradicijo, drugi pa spet, da ne. Morda zato, ker časnikarska tradicija v Celju sega v Jeretinove čase, ki pa politično (časi namreč) niso dobro zapisani v zgodovini. Morda imajo prav, saj ni nujno, da mora socializem vleči za sabo vsako dediščino in tradicijo preteklosti!

Oprostite, vedno me zanese. Da, da. Bilo je veselih. Takrat, za primer, ko smo se poročili s tiskarno, pozneje tudi z celjskim radiem, pa ko naj bi postali zavod in nismo postali in spet takrat, ko je bilo ugotavljeno, da je časopis bigamist in se je moral ločiti od žene mlajšega datuma — od radia. Potem smo poslali snubca, sedanjega urednika Rudija Lešnika, po širnem okraju (ki je tudi že preminul), da uresniči naš trden sklep, da postanemo poligamisti. Ker vem, da je ljubezen opotekljiva reč, bi me zanimalo, kako je z dotami... Žal ne vem prav nič, ker sem se medtem spomnil, da ni nikoli nič prepozno in šel študirati.

Spet nič smešnega. Vsi moji štirje uredniki bodo vedeli povedati, da se mi je že večkrat to pripetilo. To namreč, da sem oddal »izdelek«, ki je bil v premočrtnem nasprotju s prvotnim namenom.

Sicer pa vesele in burkaste dogodivščine pri resni instituciji, kot je časopis, niso neka povezana celota, temveč fragmenti. Zato vas prosim, dragi aktivni kolegi, oprostite! Tiste smešne sem dodal v fragmentih, pa jih raztrosite po jubilejni številki kot mašila, ki so našemu stanu prizadejala več preglavic kot vsi eseji in uvodniki skupaj.

Jure KRAŠOVEC

PABERKI IZ »NOVE POTI« • PABERKI IZ »NOVE POTI«

Nova pot

Po osvoboditvi je Celje prvič izdalo svoj časopis 2. junija 1945. To je bila »Nova pot«, predhodnik današnjega »Celjskega tednika«, informacijski vestnik OOOF Celje. Nastal je skoraj čez noč in znajti se je bilo potrebno čisto po »partizansko«, še danes pripoveduje prva urednica **Lidija Potrč**, takratni sekretar Okrožne propagandne komisije. V napovedi bralcem »Nove poti« je pisalo:

»Da bi prebivalstvo našega okrožja informirali o vseh problemih kakor tudi o vseh tekočih dogodkih v našem okrožju ter ga seznanjali z ukrepi in odredbami vojaških in civilno upravnih oblasti, je Okrožni odbor OF Celje začel izdajati lokalni časopis »Nova pot«. Kakor je namen vsega našega časopisja, da je veren odraz mišljenja našega ljudstva, tako ima tudi »Nova pot« pred seboj cilj, da podaja našemu prebivalstvu čim popolnejšo in objektivnejšo sliko našega okrožja. Če hočemo to doseči, bomo morali sodelovati prav vsi. Zato naprošamo vse bralce, da nam pošiljajo iz svojih krajev poročila in dopise ... Da bi zadovoljili vse plasti našega prebivalstva: kmete in delavce in inteligenco, da bi časopis postal naš, res ljudska last, prosimo vse bralce, da nam sporoče želje o ureditvi našega lista ... Le če bomo pri časopisu res vsi sodelovali, bomo dosegli tako kvaliteto, ki bo nas vse zadovoljila.!«

Časopis je odraz življenja, zato gornja napoved lahko velja tudi danes, ko je celjski list opravil že dvajsetletno pot. Časopis nosi pečat svoje dobe in tudi »Nova pot« je izraz potreb izpred 20 let, odraz poleta, ki ga lahko daje zmagovita revolucija.

Prvi članek na prvi strani »Nove poti« se je začel z naslednjimi stavki:

»V četrtek, 31. maja 1945 se je navsezgodaj razširila vest, da pride maršal Jugoslavije Josip Broz Tito v Celje. Takoj so se pričele zbirati po ulicah množice ljudi. Videl si delavce iz cinkarne, zraven njih tovariše iz tovarne Westen s svojo zastavo, železničarje z godbo, ženske z zelenjem, mladino in pionirčke s cvetjem in zastavicami ... Ko je stopil maršal Tito iz avtomobila, je zaigrala godba in v imenu III. jugoslovanske armije je raportiral dežurni podpolkovnik. Nato ga je v imenu celjskega okrožja pozdravil sekretar tov. Gašperič Maks ...«

Danes po 20. letih bi morda marsikaj pozabili, če tega ne bi zapisal celjski lokalni list, ki pa je svojo vsebino črpal iz širokega območja od Brežic, Trbovelj do Logarske doline in Pohorja. V posebni rubriki »Ne smemo pozabiti ...« je opisoval okupatorjeve zločine.

»Ne smemo pozabiti, da je samo 23. avgusta 1941. poslala celjska gestapo iz »starega piskra« 160 Slovencev v koncentracijsko taborišče Mauthausen; da so celjski gestapovci obešali svoje žrtve za pete pod strop in jih ure dolgo pretepali z žilavkami; da so tudi naši domači izdajalci na najpodlejši način mučili naše najboljše borce za svobodo in da se bodo mnogi domači zločinci skušali vriniti v našo ljudsko oblast in naš narod ovirati pri njegovem obnovitvenem delu; da je po uradnih nemških podatkih šlo skozi kaznilnico v Begunjah preko 10.000 oseb, od katerih so jih nad tisoč pomorili, ostale pa odpeljali v taborišča smrti ...«

V sestavku »Krvavi žegnani studenec« piše:

»Komisija za ugotavljanje zločinov pri Okrajnem odboru OF na Vranskem je odkrila zločin nacističnih krvosesov, ki je terjal 62 smrtnih žrtev. Ko so Nemci vršili ofenzivo v Zgornji Savinjski dolini, so domači izdajalci izdali nekatere partizane, ki so se skrivali pri gorskih kmetih. Krvi željna nemška in vlasovska policija na Vranskem je ranjene in ozebljene partizane brez vsakega procesa postrelila. V gručah so jih vodili k takozvanemu »Žegnanemu studencu« pri Vranskem, jih razvrstili nekaj korakov pred seboj in jim ukazali naj gredo proti gozdu. Nato so od zadaj streljali nanje in potem še na tleh ležečega vsakega ustrelili v glavo.«

Ob spominih na krvave zločine je »Nova pot« na drugi strani še bolj prikazovala delovno vnemo prebivalstva, ki je obnavljalo ruševine. Udarniško delo je bilo ljudem v ponos, zlasti mladina je zgrabila za lopate in krampe.

»Najbolj se je v udarniškem delu izkazala mladina tekstilne tovarne »Metka« v Celju ... Mladinska delovna brigada okrožja Celje je s svojim udarniškim delom obnovila zapuščeno Krško polje. V delovni brigadi so zastopani okraji: Celje-mesto, Celje-okolica, Šoštanj, Šmarje, Laško, Revirji in Krško ... Prva okrožna delovna akcija pa ne bo zadnja, temveč šele prvi večji prispevek pri obnovitvenem delu in mi, mladina, obljubljamo, da bodo Krško polje, ki je bilo po fašistih tako uničeno in opustošeno, kakor tudi vsi ostali predeli naše dežele, v najkrajšem času obnovljeni in obdelani.«

»Otvoritev gledališke sezone! Okrožno gledališče v Celju otvori v nedeljo, 8. julija 1945 gledališko sezono z Borovimi »Raztrganci«. Predstave se vrše v Domu ljudske prosvete

Na delo

(prej Narodni dom). Občinstvo opozarjamo, naj si nabavi pravočasno vstopnice pri dnevni blagajni. Ne zamujajte in pripravite drobiž!« Takrat je bila stiska v dvorani, naši ljudje so bili željni lepe slovenske besede! 23. novembra zasledimo članek o prvih gostovanjih celjskega okrožnega gledališča. »V soboto, 24. 11. bo okrožno gledališče gostovalo z Golarjevo »Vdovo Roślinko« v Slovenski Bistrici, v nedeljo v Slovenskih Konjicah. Zasedba vlog: Roślinka — Helena Rajhova; Manica — Marica Frecetova; Janez — Jože Tomažič; Balantač — Avgust Sedej; Gašper — Gusti Grobelnik; Tinče — Milan Krašovec; Tončka — Anja Mačkova; harmonikar — Rado Jež. Režija: Jože Tomažič.«

In še nekaj kratkih vesti iz gospodarskih organizacij po »Novi poti«:

● Delo v celjskih opekarnah je v polnem teku. Proizvodnja znaša od 30 do 45 tisoč komadov opeke dnevno. Dne 26. junija so se delavci še posebno potrudili; kot udarnice dela so se pokazale tovarišice: Rezar, Čokar, Križan, Ržen in Steklič.

● Za neobsejano Krško polje je šoštanjski okraj zbral 667 kg semenske ajde in 275 kg prosa.

● V okraju Kozje kaže ljudstvo izredno veliko zanimanje za naše časopise. V nekaterih krajih se dobesedno trgajo za slovensko čtivo.

● V pedagoški tečaj za pomožno učiteljstvo je 1. julija bilo sprejetih 8 gojencev in 44 gojenk iz okrajev Celje-mesto, Celje-okolica in Šmarje. Tečaj je otvorila načelnica prosvetnega oddelka pri OOOF Celje Liza Venišnikova, spregovorila sta tudi poslanec ministrstva prosvete Bogomil Gerlanc in okrožni šolski nadzornik Fran Roš.

● Celjani udarniško obnavljajo mesto. Doktorji, inženirji in uradniki so se pridružili delavcem in mladini. Člani okrajnega odbora OF so se pod vodstvom tov. Lenke porazdelili med ostale in krepko pomagali. V soboto so pregledali delo: najboljša je bila druga četrt.

Savinjski vestnik

● Prvo zasedanje okrajne narodno osvobodilne skupščine Celje-mesto je bilo 12. avgusta 1945. V izvršni odbor so bili izvoljeni: predsednik Vladimir Močnik, podpredsednik Emilija Gabrovec, tajnik Kamnikar Hinko, odborniki: Rudi Cilenšek, Simon Lešek, Anton Dobrotinšek, ing. Janko Štrukl, Drago Komerički in Melhijor Jošt.

Pred 20. leti je »Nova pot« zaorala temelje »Celjskemu tedniku«. List se je v dveh desetletjih razvijal vztrajno, zdaj v boljših zdaj težjih razmerah. Vedno pa je bil ljudstvu potreben. Samo dva meseca ga nekoč ni bilo v letu 1945, pa je moral spet iziti. Nekaj tednov je minilo, odkar je izšla zadnja številka »Nove poti«, so potem zapisali. Bilo je več razlogov, da smo prenehali z izdajanjem našega lokalnega časopisa. Vendar pa vsi ti razlogi niso tako močni, da bi odtehtali živo potrebo po listu, ki bi se predvsem bavil z našimi okrožnimi razmerami in problemi. Šele ko smo časopis ustavili, smo videli, kako tesno je bila »Nova pot« povezana z ljudskimi množicami. Cel kup dopisov, vprašanj in pritožb smo v tem času prejeli. Z vseh koncev našega okrožja prihajajo dopisi, na podlagi katerih smo se odločili, da znova oživimo časopis, ki pa naj ne bo le registrator važnejših dogodkov, ampak predvsem usmerjevalec vsega političnega, gospodarskega, javnega in prosvetnega dela celjskega okrožja ... Z »Novo potjo« na pot do končne zmage! Tako celjski list ni mogel usahniti, čeprav je že dostikrat brodil po težavah in še danes ne more brezskrbno naprej. V prvih desetih letih je petkrat spreminjal ime. Šele zdaj smo to dokončno ugotovili, ker nam je s podatki postregel prof. Novak, upravnik študijske knjižnice, ki edina hrani gradivo celjskega lista. »Nova pot« je izhajala od 2. junija do 3. decembra 1945, pod imenom »Na delo« od 13. aprila do 5. oktobra 1946, kot »Naše delo« od 12. oktobra do 24. decembra 1946. Z novim letom 1948 je list prvič dobil sedanji naslov »Celjski tednik«, toda 11. novembra 1950 so naslov spremenili v širši »Savinjski vestnik« in šele 1955 je znova prevzel ime domačega mesta »Celjski tednik«, pod katerim je kot glasilo Socialistične zveze dočakal svojo dvajsetletnico rojstva. Prepričani smo, če bi danes list prenehal, da bi se ljudje prav tako zavzeli za njegov obstoj, kot so se takrat, ko je samo za nekaj časa izostal. Pokrajinski list odseva življenje določenega zaključnega področja in svoj čas: na straneh celjskega lista, pa naj je nosil takšno ali drugačno ime, diha življenje celjske pokrajine in sosednjih območij, kot diha iz »Nove poti« dinamičen čas prvega leta v svobodi. »Celjski tednik« prerašča občinske meje in upajmo, da bo živa vez med občani pokrajine, ki so si nekoč tako živo želeli glasilo celjskega okrožja. L. R.

Celjski tednik

SEDMA SILA v času NOB

Tisk je najmočnejše obveščevalno in propagandno sredstvo; ne imenujemo ga zastonj sedma velesila. Tega se je dobro zavedala Partija, ko je bila v ilegali, še bolj Osvobodilna fronta v drugi svetovni vojni.

Partizanski tisk je imel v borbi proti okupatorju svoje temelje v ilegalnem partijskem tisku, ki je imel ogromne izkušnje. Te izkušnje je izredno spretno uporabil partizanski tisk. Kakor je bil ilegalni tisk udarna pest Partije, tako je bil partizanski tisk najmočnejše orožje Osvobodilne fronte v neenaki borbi z okupatorjem.

1934

Prva znana ilegalna partijska tehnika na terenih bivšega celjskega okraja je bila pri Kuniki Kotnik nad Grajsko vasjo v Savinjski dolini. Ker je bil teren posebno ugoden v Preboldu, kjer je bila tekstilna tovarna, je bila partijska celica močna. Sprejeli so sklep, da ustanove partijsko tehniko. Pisalni stroj s širokim valjem jim je l. 1934 priskrbel Lojze Hockraut, ki ga je iz Trbovelj prinesel preko Mrzlice v Prebold. Anton Kotnik, ki je bil glavni organizator tehnike, je pričel z delom. V tem času so se pričele aretacije partijcev po vsej Savinjski dolini. Med prvimi je bil aretiran tudi Anton Kotnik in komaj pričeto delo je prenehalo. Stroj so zakopali na Kotnikovem posestvu. Izkopan je bil šele po osvoboditvi. Sedaj se nahaja v Muzeju revolucije.

1938-1939

Ko so komunisti-robijaši Franjo Vrunč, Milan Apih in France Hribar prišli iz zaporov v Sremski Mitrovici, so se naselili v Joštovem mlinu v Medlogu pri Celju, kjer so z nekaj starimi tkalnimi stoji ustanovili »rdečo tkalnico«. Tu je bilo tudi središče partijskega dela za Celjane in okolico. Ustanovili so partijsko tehniko, ki jo je vodil France Hribar. Tehnika je bila v njegovem stanovanju v Mirnikovi hiši v Medlogu. Ta tehnika je bila nekako nadaljevanje ilegalne partijske tehnike, ki je bila l. 1938 pri Hribarjevi mami Neži v Šentlovrancu. Medloška tehnika je pričela z delom maja 1939. Služila je predvsem za paraliziranje izredno močne Hitlerjeve propagande. Izdelala je kakih 10 letakov s protihitlerjevsko vsebino. Naklada je bila 2000—3000 izvodov vsakega letaka. Središče razpečavanja teh letakov je bila Zabukovica, Šoštanj, Prebold, Štore in Šentjur.

1940

Ko je tehnika v Medlogu prenehala, so ustanovili tehniko pri Plaskanu v Šentrupretu v Savinjski dolini, ki jo je vodil dr. Dušan Kraigher, ki je l. 1940 skupaj s Slavkom Šlandrom odšel v ilegalo, da sta se tako izognila aretaciji.

V letu 1938 je pričela delovati tudi ciklostilna tehnika okrožnega komiteja KPS v Celju, ki jo je vodil Milan Boršič. Tehnika je bila na podstrešju Boršičeve hiše v Vrbnem pri Šentjurju. Razmoževali so ilegalne letake, Komunistični manifest in podobno. Tehnika je delovala do 1940. leta.

1941

Zanimivo je tudi, da je bil v Celju spomladi 1940 v delavnici, ki sta jo imela Skvarča in Sarajkič, izdelan prvi tiskarski stroj za Partijo. Načrte zanj je izdelal Milan Apih. Ko je stroj preizkusil dr. Kraigher pri Dobrotinšku v Šentjurju, ga je Milan Boršič odpeljal na javko v Ježici pri Ljubljani. Od tu je bil odpeljan v Tacen in nato v Sadinjo vas, kjer so 1941 tiskali ilegalno »Ljudsko pravico«.

Prvo znano ilegalno tehniko, ki je nastala po okupaciji, lahko imenujemo Skvarčevo tehniko, ki jo je imel Janko Skvarča na podstrešju tovarne volnenih odej v Škofji vasi. Ko je bila ustanovljena Celjska četa, je tehnika prenehala z delom, ker je Janko Skvarča odšel v partizane.

V Jezercah pri Šentjurju je bila tehnika pri Joštovih, ki jo lahko imenujemo nadaljevanje Skvarčeve tehnike. Po izdaji pri Joštovih je prenehala z delom.

V tem času so bile na naših terenih še ilegalne tehnike: tehnika v Božičevi trgovini v Stanetovi ulici, tehnika pri Frecetovih, Cesta na Dobrovo, tehnika pri Jagriču, Cesta na grad. To tehniko so imenovali tudi Igorjeva tehnika, po njenem organizatorju. Z izdajo koncem oktobra 1941 so vse te tehnike prenehale.

V Spodnji Savinjski dolini je delala tehnika na Cukalovem kozolcu v Ojstriški vasi. Nadaljevanje te tehnike je bila Šprajčeva tehnika, ki je delovala do Šprajčeve smrti na Brežiškem pohodu. Nad Rimskimi Toplicami je delala tehnika medicinca Jožeta Tovornika, ki so ga zajeli Nemci med trosilno akcijo v Zabukovici avgusta 1941. V Gornji Savinjski dolini so ob koncu oktobra osnovali tehniko pri Miklavčevih v Mozirju. Ustanovili so jo mozirski aktivisti. Delala je do decembra 1941.

1942

Zarodek prve tehnike na Kozjanskem pada v pomlad 1942. Ta prva tehnika se je imenovala Dušanova tehnika. Delala je pri Grabenski mami v Podpeči pri Šentvidu, kasneje se je preselila na Bohor. Iz te tehnike se je razvila tehnika Aškerc. Na Kozjanskem so bile kasneje še tehnike Matija Gubec, Teko, Prešeren in Kozje.

1942-1943

Med pomembnejšimi tehnikami sta na našem terenu posebno dve tehniki: Robida in Cankar.

V Spodnji Savinjski dolini so jeseni 1942 ustanovili nad Grajsko vasjo tehniko Robida, ki jo je vodil Anton Kotnik. Izdajala je Radijski vestnik v 1200 izvodih. 1943 so tiskali že brošure in razne propagandne letake in ponatise centralnih listov, ki so v tem času zelo neredno prihajali na Štajersko. Ta tehnika je zalagala s tiskom Savinjsko dolino in deloma tudi revirje.

1944

Za časa osvoboditve Gornje Savinjske doline poleti 1944 se je ta, kakor tudi večina ostalih tehnik preselila na osvobojeno ozemlje na Ljubno. Po ponovnem vdoru Nemcev se je tehnika Robida zopet preselila v hribe nad Grajsko vasjo, kjer je delovala do osvoboditve.

Skoraj v istem času kakor tehnika Robida so na pobudo pokrajinskega odbora za severno Slovenijo ustanovili tehniko Cankar v hribih pri Šmiklavžu pri Preboldu. To je bila prva večja tehnika na naših terenih, ki je bila v tem času tudi glavna štajerska tehnika. Prvi tehnik je bil Rado Zakonjšek-Cankar, pomagal pa mu je pokojni Franc Hribar iz Prebolda. V letu 1944 je postal Zakonjšek pokrajinski tehnik, njegova naloga je bila organizacija vseh štajerskih tehnik. Tehniko Cankar je zalagal z vsem potrebnim materialom »Nabavni sektor Nestl« na Šmohorju, ki ga je vodil Nestl Žgank. Tudi tehnika Cankar se je ob osvoboditvi preselila v Gornjo Savinisko dolino. Izdajala je Novi čas, Borbeno Slovensko, Radio poročila, Pregled dogodkov in razne letake in parole. Ta tehnika je natisnila tudi sliko maršala Tita.

Na naših terenih je delovalo za časa okupacije nad 30 ciklostilnih tehnik.

Osvoboditev Gornje Savinjske doline in Kozjanskega leta 1944 je za razvoj partizanskega tiska izredno pomembna. Na osvobojeno ozemlje se je preselila večina tehnik, kjer so lahko nemoteno vršile svoje poslanstvo. Vse te tehnike so vodili politični forumi in vojaške edinice.

Za časa osvoboditve Gornje Savinjske doline so se tja preselile tudi partizanske tiskarne. Koordinirano delo partizanskih tiskarn je usmerjal grafični oddelek za Gorenjsko, Štajersko in Koroško, ki ga je vodil Gojmir Melik.

V Gornjo Savinjsko dolino so konec septembra 1944 pripeljali iz Moravške tiskarski stroj znamke »Viktorija«, ki so ga dobili v tiskarni Weit na Viru pri Domžalah. Kmalu nato pa so pripeljali iz partizanske tiskarne na Javorščici v Moravški dolini še dva stroja. To prvo tiskarno, ki so jo imenovali »Krim« s šifro »4-M«, so postavili v vasici Brdo nad Šmartnim ob Dreti. Oktobra 1944 se je zaradi konspirativnosti preselila k Enciju v Mačkov kot pri Novi Štifti. V tej tiskarni so tiskali »Ljudsko pravico«, »Kmečki glas« in brošuro »Sovjetska žena v veliki osvobodilni vojni«. Poleg tega je izdelala ta tiskarna še okrog 60.000 izvodov raznih tiskovin.

Skoraj istočasno kot tiskarna »Krim« je pričela z delom »Podružnica partizanske tiskarne«, ki je imela šifro »8-M«. Tu so tiskali »Slovenski poročevalec« in okrog 80.000 izvodov najrazličnejših tiskovin. Ta tiskarna je bila pri posestniku Kranjcu v Bočni. Po vdoru Nemcev v Zadrečko dolino konec oktobra je tiskarna prenehala z delom. Osebje je odšlo na Dolenjsko.

Konec oktobra 1944 je prišla iz Kamniške Bistrice še tiskarna »Pravica« s šifro »7-A«. Naselila se je pri kmetu Jelšniku v Lenartu pod Lepenatko. Tu so tiskali »Slovenski poročevalec« in brošuro »Pravljica o osvobodilni fronti«. Ta tiskarna je delala do pričetka nemške ofenzive na osvobojeno ozemlje decembra 1944.

STANE TERČAK

Dosedanji uredniki našega tednika

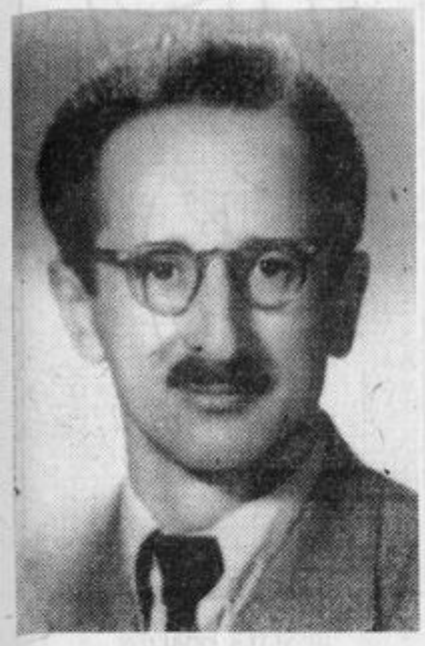

RADO ZAKONJŠEK

Celjski časopis je običajno z vsakim novim urednikom menjal tudi svoje ime. In tako se je torej zgodilo, da se je s prihodom savinjskega rojaka Rada Zakonjška preimenoval v časopis »Na delo«. Bil je neumoren. Očala so suhljatemu in dolgonogemu uredniku, ki je prizadevno tekal z gradbišča na gradbišče in zbiral podatke o prostovoljnih urah celjskih meščanov pri obnovi mesta, dajala videz sentimentalnosti.

Žal Rado ni v pravem času začel izdajati kuharskih receptov in nasvetov, kajti z njimi bi časopis »Na delo« vsekakor zrasel v očeh savinjskih gospodinj. (Pripominjamo, da je kasneje to popravil z izdajo knjige).

Že po dobrem letu je odšel iz Celja in celjski časopis je prvič in zadnjič doslej zašel v obdobje daljšega molka. Kolikor vemo, je Rado Zakonjšek kasneje bil nekaj časa urednik »Večera«, zatem pa se je slovenski javnosti predstavljal pri »Tovarišu«. In pred desetimi ali enajstimi leti se je skupaj s tremi tovariši predstavil slovenski javnosti kot pisatelj. Kdorkoli prebira partizansko prozo, ga pozna kot soavtorja knjige »In minula so leta«.

In potem za dolga leta ne vemo, kje vse je bil. Letos se je pojavil na našem področju kot kandidat za republiškega poslanca in zvedeli smo, da je zaposlen v »Ljudski pravici« v Ljubljani.

LOJZE JURC

1948. leta se je prvič rodil »Celjski tednik« in sicer na pobudo novega urednika Lojzeta Jurca, ki je takrat prijadral v Celje. In kot da je Lojze prinesel v Celje vse veliko — bil je atletske postave in preresen ali prevesel; naslovi so postali z njegovim prihodom nekako veliki in dolgi. Celjski aktivisti ga imajo še danes v spominu — kamorkoli je privihral, kajti mudilo se mu je vedno — je pritiskal na aktiviste in tudi s komitejem je porožlal, če ni kdo kaj nakracal. Začuda pa je Celjski tednik s prihodom Lojzeta obubožal z ilustracijami, čeprav je Jurc poklicno zvezan s fotoaparatom.

In tako je dve leti Jurc zbiral članke, kajti sam je raje urejal, kot pisal. In ko so ga zasnubili v Ljubljani, se je preselil k ljubljanskemu radiu; toda nenadoma ga je znova zamikal njegov poklicni konjiček in dolga leta nam je v »Ljudski pravici« s fotoaparatom beležil slovenske novosti. Toda objektiv in svetlomer bržčas res še nimata prave cene v slovenski sedmi sili, kajti Jurc je nenadoma spoznal, da ga bolj potrebujejo pri Zavodu za napredek gospodarstva, kjer ima snematelj delovnih procesov in varnosti dela večjo ceno.

Kriviční pa bi bili, če bi pozabili povedati, da je Celjski tednik pod Jurcevo »vlado« prejel pohvalo in nagrado.

BRANKO GOMBAČ

Ne spomnim se točno, koliko časa sem bil na mestu urednika celjskega časnika. Vem samo to, da sem bolj slabo opravil svoj posel, zato ker sem se premalo spoznal na kmetijstvo in živinorejo. »Forsiral«, kakor temu pravijo, sem samo kulturo. Takrat, v jeseni 1949 smo se gledališčniki borili predvsem za to, da bi imeli svoje poklicno gledališče. Časopis pod mojim vodstvom nam je bil seveda v veliko pomoč. Objavil sem zgodovino celjskega gledališča po vojni, ko si je Milan Skrbinšek zastavil nalogo organizirati poklicno gledališče v Celju. Pričeli smo široko javno diskusijo o novi celjski literarni reviji, o bodočem poklicnem gledališču itd. Vse to je bilo preveč (še za dandanašnje dni — op. ur.)! Naročniki so se pričeli pritoževati, da je preveč kulturnih razglabljanj, premalo pa člankov z drugih področij družbenega življenja. Urednik ni opravil izpita zadovoljivo, povezal je culo in se odpravil za stalno tja, kamor ga je vleklo srce — v gledališče. Moj izlet v uredništvo Savinjskega vestnika je bil kljub porazu zanimiva epizoda v mojem življenju, in jasno potrdilo, da res nisem sposoben za kaj drugega kakor za — gledališkega komedijanta.

P. S. Ne samo komedijant, saj je v komedijah nastopal bolj malo, ampak predvsem režiser, ki se ni uveljavil samo doma, pač pa tudi v Trstu in na Poljskem. Bil je gotovo edini urednik, ki mu je malone uspelo napraviti iz Savinjskega vestnika biografski leksikon.

TONE MASLO

Celjski tednik je v petnajstih le-
a, kar si ga urejeval, prav gotovo
rešel nekaj kritičnih obdobij. Ka-
ra misliš, so bila najbolj težka?«

»Ko sem prišel k »Celjskemu ted-
ku«, sem tam že našel Jureta Kra-
ovca. Čeprav je časopis takrat iz-
ajal v manjšem obsegu in je bilo
udi delo drugačno, menim, da je
ilo to najtežje obdobje Celjskega
ednika. Časopis je takrat izhajal
a dveh, oziroma na štirih straneh
v nakladi 6000 izvodov. Tednik pa
je znašel v težkem položaju še
krat. To je bilo takrat, ko sta re-
ublika in zveza ukinili bonitete ča-
pisnim podjetjem.«

In kaj meniš o položaju, v kate-
n je Celjski tednik zdaj?«

»Prav gotovo je žalostno, da se tednik prav ob dvajsetletnici svojega izhajanja bori s tolikšnimi finančnimi težavami. To je razumljivo tudi zaradi tega, ker toliko poudarjamo veliko vlogo informiranja in pojmujemo list tudi kot tribuno, s pomočjo katere lahko občan vpliva na samoupravni mehanizem. Teorija in praksa pa se včasih razhajata.«

»Nekateri menijo, da ne bi bilo preveliko škode, če bi Celjski tednik ukinili. Kaj praviš ti o tem?«

»To so neodgovorne govorice. Menim, da celjsko območje takega kulturnega škandala ne bi smelo dovoliti.«

»Kako pa se ti počutiš — zdaj, ko srečuješ Abrahama?«

»HM, jaa, je hu ...«

Vso srečo in še veliko let zdravja in uspešnega dela, tovariš Maslo!

JURE KRAŠOVEC

Naš Jurček, ki je bil včasih tudi Jur, je bil edini povojni urednik celjskega časopisa, ki je kar dvakrat uzdil pokrajinsko sedmo silo. Prve nauke o novinarstvu je pribosopetil na osnovni šoli v Laškem, potem pa je z večjo žlico zajemal znanje na celjski gimnaziji, dokler ga niso odvlekli v Nemčijo na prisilno delo. Ni pa bil eden tistih, ki bi ždel tam, kamor ga daš, in nedolgo zatem je pobegnil domov in v partizane.

Bil je kurir in to hraber kurir. Toda novinarska žilica mu ni dala miru in kaj kmalu ga srečamo kot sodelavca bataljonskih in brigadnih biltenov. Bil je ravno tistih let, da je uniformo obdržal še po vojni in to v Titovi gardi, kjer je tudi vrtel pero v biltenu II. bataljona gardne brigade.

Pa ne le pero, tudi jezik mu je tekel in ko je odložil SMB (sivomaslinasto bojo), se je uveljavljal na družbenem področju. In ko se je mladina odločila, da bo s svojim delom pomagala pri obnovi domovine, je med njo tudi Jur; od prvega dne na progi Brčko—Banovići, do zadnjega dne na progi Šamac—Sarajevo. Tjakaj je odšel kot dopisnik Slovenskega poročevalca in je kot pomočnik kulturnega urednika sodeloval v uredništvu »Borba na omladinskoj pruzi«.

Pred sedemnajstimi leti pa se je oženil s Celjskim tednikom. Od Poročevalca so ga poslali kot novinarsko pomoč v Celje.

Ko je odšel odgovorni urednik Jurc, je Jure mesec dni krojil vsebino. Zatem pa je po dolgem desetletnem »peresanju« znova prijel volan v roke novembra 1963. leta in ga vodil vse do svoje ponovne odločitve za študij.

20 let Celjskega tednika

Te dni praznuje kolektiv celjskega tiska dvojni jubilej. Dvajseto obletnico zmage nad okupatorjem in dvajseto obletnico izdajanja Celjskega tednika.

Hitro sta minili dve desetletji. V izgradnjo socializma se je vključila že mladina, rojena po osvoboditvi, ki ve, s čim smo leta 1945 začeli in koliko težav je na poti do danes bilo le iz pripovedovanja živih prič in iz zgodovine. Okrog nas so bile leta 1945 ruševine, a v naših srcih dovolj volje, da do kraja izvršimo v narodno osvobodilni vojni začeto socialistično revolucijo. Na tej težki, a zmagoviti poti nas je zvesto spremljal Celjski tednik, glasnik ljudskih teženj, kažipot nove poti in mobilizator za napredne ideje in akcije.

Dne 2. junija letos je minilo 20 let, ko je na pobudo takratnega Okrožnega odbora Osvobodilne fronte Celje izšla prva številka, ki je nosila za tiste čase značilni naslov »Nova pot«. V dvajsetih letih je časopis petkrat spremenil svoje ime, menjali so se ustanovitelji, uredniki in sodelavci, le eno je bilo časopisu svojstveno in stalno — stalno se je večal, tako po obsegu in po izvodih, neprestano je izboljševal vsebino in vedno več je bilo tistih, ki so z zanimanjem in veseljem segali po njem.

Da je Celjski tednik svojo vlogo uspešno opravljal, nam dokazuje poleg drugega tudi to, da je bil ob svoji desetletnici obstoja leta 1955 od Glavnega odbora SZDL v Ljubljani ocenjen kot najboljši pokrajinski list v Sloveniji.

Nemogoče si je predstavljati, da bi v preteklosti na teritoriju celjskega okraja ne imeli časopisa Celjski tednik. Saj je bilo to poglavitno glasilo, ki je sproti obveščalo prebivalce o dejavnosti družbeno političnih skupnosti in družbenih organizacij tega področja ter obratno te forume o hotenju občanov in o njihovih problemih.

Če problem Celjskega tednika v preteklosti tako ocenimo, je njegov pomen v prihodnje še toliko večji. Družbeno upravljanje je danes postalo neločljiva ustavna pravica, ki se je vsak občan vedno bolj zaveda. Zaveda pa se tudi tega, da je družbeno upravljanje le gola fraza, če občan ni točno in hitro obveščen o vseh problemih, ki so za njega pomembni. Za našo družbeno ureditev, v kateri želimo doseči čim širše in zavestno sodelovanje ljudstva pri odločanju, je obveščanje torej zelo važno. Seveda pa ne smemo pri tem imeti v mislih le obveščanje od zgoraj navzdol — se pravi sporočanje kaj so npr. samoupravni organi družbeno političnih skupnosti, delovnih organizacij itd. sklenili. Če trdimo, da so samoupravni organi izvrševalci volje delovnih ljudi, potem je nujno, da so ti s hotenji delovnih ljudi seznanjeni. To pa zahteva tudi obveščanje v nasprotni smeri, ne samo od vzgoraj navzdol, ampak tudi od spodaj navzgor. Prav za samoupravljanje je značilno, da zahteva obojestransko obveščanje. Čim več bodo občani vedeli, tem bolj jih bo zanimalo, a tudi tem bolj aktivno bodo v samoupravljanju sodelovi.

Ustava SFRJ zaradi pomembnosti obveščanja za samoupravljanje v posebnem členu določa, da je pravica slehernega občana, da je obveščen o sklepih predstavniških organov in tudi o sklepih organov v organizacijah, kjer je zaposlen. Prav tako je njegova pravica, da daje kritične pripombe in predloge. Podobna določila vsebujejo tudi statuti občin in delovnih organizacij.

Za realizacijo teh ustavnih določil je eden od najbolj uspešnih sredstev časopis.

Ker Celjski tednik — kakor tudi časopisje v celoti — še ni uveljavil ekonomskih cen, je vprašanje, kdo naj krije razliko v ceni pri njegovem financiranju. Prav gotovo so tu poklicane v prvi vrsti občine, ki so najširše samoupravne enote, katerim Celjski tednik služi kot element samoupravljanja in njegovega utrjevanja.

Do nedavnega, ko je bil Celjski tednik še glasilo Okrajnega odbora SZDL Celje, s financiranjem ni bilo težav. Ko pa je ta prenehal obstajati je priporočal, da prevzamejo ustanoviteljske pravice in skrb za financiranje občine bivšega celjskega okraja, brez zasavskih občin. (Te so soustanoviteljice Dolenjskega lista). Razen občine Velenje, ki je ustanovila svoj časopis in občine Slovenske Konjice, ki tudi trdi, da jim zadošča drugo časopisje, so soustanoviteljice Celjskega tednika vse ostale občine bivšega celjskega okraja. Žal pa sta se le dve obvezali v celoti prispevati denarni znesek, ki odpade nanje, medtem ko so se ostale obvezale pokriti le del predvidenega zneska. Znane so nam finančne težave, s katerimi se borijo nekatere občinske skupščine, toda te težave ne bi smele otežkočati normalno delo Celjskega tednika, ki ima sedaj, ko stopa v tretje desetletje, pred seboj še važnejšo družbeno vlogo.

Slavko Verdel

Prvi predsednik izdajateljskega sveta

Prvega predsednika izdajateljskega sveta, Slaneta Sotlarja lahko najdete v štorski železarni, kjer je vodja splošnega sektorja. Tam sva se tudi pomenkovala o delu izdajateljskega sveta, prvega družbenega organa, ki je bil imenovan ob ustanovitvi časopisnega podjetja »Celjski tisk«.

»Dolžnost predsednika izdajateljskega sveta sem prevzel kot predsednik uredniškega odbora Celjskega tednika. To je bil namreč organ, ki je vodil politiko lista vse dotlej, dokler ni prišlo do združitve celjske tiskarne in tednika. Izdajateljski svet je kasneje urejeval tudi finančno plat delovanja časopisa. No, s tem so bile vedno težave. V času mojega »predsedovanja« je prišlo tudi do dveh pomembnih združitev — do združitve tiskarne in tednika in do priključitve celjskega radia.«

»Zanimivo bi bilo torej vedeti, kaj menite o kasnejši ločitvi »Celjskega tiska« in radia?«

»Mislim, da nobena cepitev sil ni smotrna, pa naj bo to na katerem koli področju.«

»Mislite, da je na območju, na katerem »Celjski tednik« deluje, potreben tedenski časopis?«

»Prav gotovo! Dnevniki, ki so v glavnem republiškega pomena, bralcu tega, kar mu nudi tednik, ne morejo dati. Da je obstoj »Celjskega tednika« nujen, pove tudi število naročnikov, ki ni majhno. Bralci imajo list radi in njihovo mnenje moramo spoštovati.«

I. B.

Novinarji o temi: *novinarstvo moj kruh*

GOSPODARSKA RUBRIKA
JOŽE KLANČNIK

Kod hodiš zadnje dni?, — me je povprašal direktor sodobne kavarne. — Veš, zadnjič si nas pripravil ob užitek. Tisti direktor, o čigar strojih si pisal, te je iskal. In dodal je tiho, na uho. — Roko je tiščal v žepu. Si misliš, kaj je držal? —

Utrujeno sem se nasmehnil, čeprav me je spreletelo.

Pač spada k mojemu kruhu, sem si dejal in odšel domov. Bil bi to lep večer v krogu družine, če ne bi . . .

Ob sedmih je pozvonilo. Telegram. — Ob osmih sestanek tam in tam. Pridejo pomembni tovariši. —

Že uvodoma so me opozorili, da ni za javnost. Bil sem med samimi direktorji in nekaj drugih je prišlo naokrog; šlo pa je za direktorje.

— Tako in tako. Če samoupravni organi namenijo direktorju darilo (hišo, avto ali kaj podobnega) in je ta direktor vrsto let bil tvoren, potem je to pač dopustno. Torej, dopustno, toda ni za javnost. Baje je sedaj drugače. —

Drugega dne sem bil na okrajnem sindikatu. — Tovariši, to nikamor ne vodi, da imajo delovni ljudje osebne dohodke pod 25 tisoč dinarjev. — Gre za enotno akcijo!

Akcija je stekla. V časopisju, v podjetjih, vse je lepo teklo, le pri storilnosti se je nekam zataknilo. In ko si prišel naokrog in se zapletel z direktorjem v pogovor, je letelo po tebi: — Pišeš že, pišeš o storilnosti, toda saj sam vidiš, da vse to pomeni le manjše sklade in zapik. Sicer pa je vse to bilo za javnost. —

In resnicoljubnost — nak, spolzek je ta led in vse preveč bumeranškega je v njej. Nekateri celo pravijo, da resnicoljubnost ni taktična, kajti življenje družbe ima vendarle svoje kodekse, ob katerih novinar pač ni »graničar«.

Sicer pa sem se spomnil nedavne seje, na kateri smo glasovali o osebnih dohodkih določenih ljudi. Tako strpno je potekalo vse. En član odbora je predlagal 170 tisoč za prvega in 140 za drugega.

Predsednik je ganjeno zmajeval ter pripomnil, da bi v podjetju imel toliko ali celo več, toda da se mu zdi le preveč. In ker je bil zelo dosleden, smo z obžalovanjem izglasovali 160 tisoč za prvega in 125 za drugega.

Nekaj dni zatem pa je krajevna skupnost sklicala sestanek in udeležba je bila piškava. In tisti, ki tehta 160 tisoč (dinarjev seveda), je v ostrem tonu povedal, da ljudje najbrž le predobro živijo in jih zato nikakor ne zanimajo njihovi problemi. Ta logika me je pokosila. Občutek sem imel, da bi moral vztrajati, da se njegova plača izenači s tisto, ki bi jo imel v podjetju?!

Pa ti enkrat zajadrava s sotrpinom v neko tovarno, kjer so med delom imeli sestanek. Nekaj je bilo narobe. In kaj vse so pripovedovali! No, čez čas pa sva izvedela, da sva na silo vdrla v tisto tovarno in da sva s poklicno izvežbanostjo poiskala znane nergače.

In užaljena sva bila in hotela tožiti. Toda, prijatelji so naju pomirili. Kajti jasno je, da je novinar zato tukaj, da ga tožimo, če ga polomi, in ne zato, da bi tožil. Torej?

Pred tedni mi je urednik naročil, naj poiščem domače zanimivosti. Bilo jih je mnogo, le ko mi je kolega svetoval, naj poiščem podjetje, kjer si uprava ni vzela samoupravljanja v zakup, sem slabo naletel, kajti . . .

No, raje vam bom povedal, da stanujem v mestu, kjer so investicije pojem. Le zadnja leta jih že leta čakamo. In verjemite, to daje impulz nestrpnosti, še posebej, če v teh prilikah ne nosiš črnih očal. Marsikateri someščan mi potoži, da si v njihovem podjetju že petnajst let deli funkcije samoupravnih organov pet tovarišev. Nisem uspel prepričati godrnjavcev, da jim pač gre zaupati.

In ker vem, da smo pred novo investicijsko nestrpnostjo, ki ume včasih biti evropski WEST brez WILDA, bom pač zaprosil za orožni list, saj sem vendar družbeno politični delavec — mar ne!

JOŽE KLANČNIK

GLAVNI UREDNIK
RUDI LEŠNIK

ODGOVORNI UREDNIK
DRAGO HRIBAR

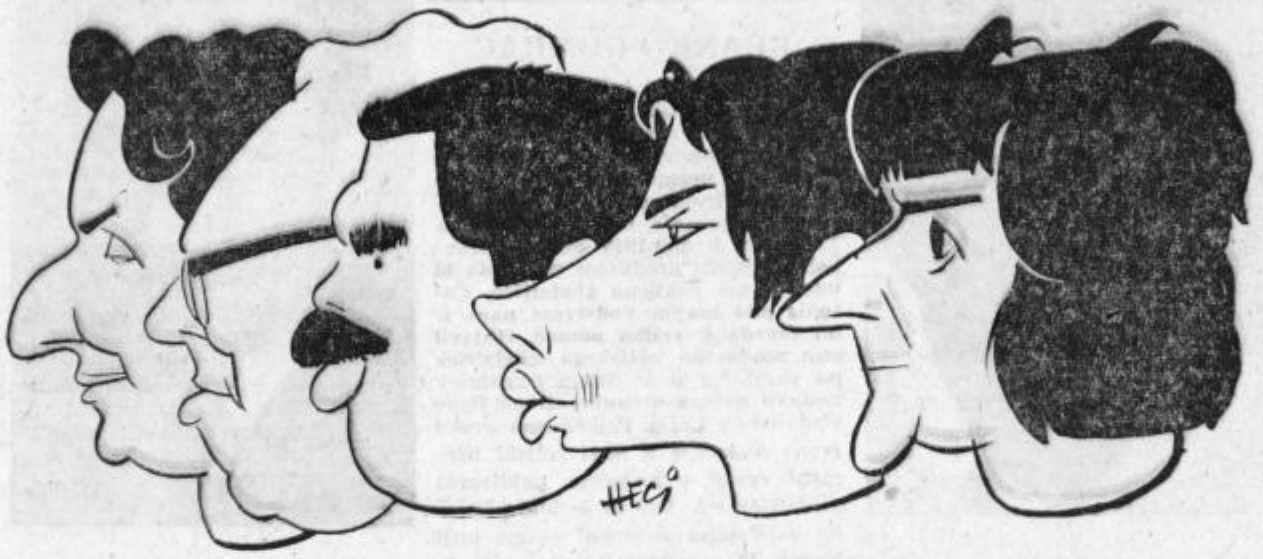

UPRAVA: DANICA FRECE, KAZIMIR MERMOLJA, JOŽE STROPNIK, DŽELA PERC IN MANJA FONDA.

(OSNUTEK PRIREJEN
ZA SPECIFIČNO RABO)

Živim od tistega, kar slednji dan
vsaj dvajset konferenc prinese,
kar posreduje forum in organ
oziroma kak diskutant iznese.
A to ni jajce! — Problematika,
ki le podoben, trši ima oklep,
ki pa sicer je tudi zaokrožena
v zaključke ali kakšen sklep . . .

Če kdaj se zamaši mi sluhovod,
če torej nimam dobrega posluha
in še prisluha, če kak proizvod
preveč osebnega je duha;
če v čem zastopam kritično stališče,
ki je nasprotno linijskemu prav
in jo s peresom mahnem na bojišče
brez ščitne maske, razoglav —
za takšne sorte eksemplarje
poznamo kratke seminarje.
Kočljivo! Kajti v takšni bitki
novinar vedno doživi poraz,
mu v bučo namreč prilete očitki
v obliki grčavih in topih fraz:
nekonstruktivno in neobjektivno,
dezinformacije . . . (Retrospektivno).

Drugače brusim si podplate;
družine svoje skoraj ne poznam,
poslušam vse mogoče referate
s področij, s polj ,od tu in tam . . .

Vprašanje moje eksistence
ni kritično in vse dotlej ne bo,
dokler bodo na svetu konference,
sestanki, seje in še drugih sto
oblik družbenega življenja,
kjer ista problematika se menja . . .

DRAGO HRIBAR

Po skakanju od tega do onega, pa zopet od onega do tega, sem končno po nekaj urah imel v žepu dovoljenje, da jih lahko obiščem. Urednik mi je rekel: HOČEM REPORTAŽO. Bila je sobota. Ob križišču proti Zgornji Savinjski dolini sem izstopil. Nobenega prevoza. Začelo je snežiti. Spustila se je noč. Pozno ponoči sem zagledal utripajočo rdečo luč. Cestarji so plužili cesto. Po dolgem prosjačenju so mi dovolili, da sem delil s še dvema prostor v majhni kabini na plugu. Ko smo se v Lučah ustavili, sem stal čepe. Zgodaj zjutraj sem nadaljeval proti Logarski. Prinesel sem reportažo. Po dveh dneh z zmrznjenimi prsti. Papir prenese vse — pravijo, toda kljub temu jaz nisem prepričan v to.

Kolegova žena je rekla: »Navadila sem se, da moram moža deliti. To sem sprejela, ker mi drugega ne preostane.« Tudi ljudje prenesejo vse. Toda kljub temu nekateri malo. Žal.

Pozabil sem, kako je ime kraju. To ni važno. Niti ni važno, kako je ime njemu. Na zadnji planšariji so mi rekli: samo naprej po tej poti, pri tisti smreki v hrib, nato kmalu za tem pri stolpu navzdol, ko pridete . . . Šel sem in hodil. Začel se je spuščati mrak, od Ojstrice se je počasi približeval temen, črn — oblak. Sam sem bil. Rad bi čez Krašico v dolino, v Nazarje, do toplega prostora. Nato sem zagledal leseno kolibo. Toda iz dimnika se je kadilo in pred vhodom je stal starec. Razveselil sem se ga kot otrok. Dobil bom vode in zvedel bom, kje sem. »Dober večer oče,« sem dejal. Veter je moje besede zlil v žvižganje, ki se je lovilo v njegovo kosmato brado. »Vrag ga naj vzame, že dva tedna ga čakam,« je dejal. Gledal je v nebo proti Ojstrici. Nevede sem stopil korak nazaj. »Bi mi povedali, kje lahko pridem,« sem poskusil. »Prokleto pasje življenje,« je zopet na glas zamrmral. Hotel sem že pobegniti, ko se je starec ozrl vame in rekel: »Poglej sinko, že dva tedna ga čakam. Razumeš? Dva tedna. Njega pa ni. In sedaj se vleče, kot da bi imel jaz še vse življenje čas čakati ravno njega, tega prokletega . . .« Mogoče se mu je kaj zgodilo, sem ga poizkusil potolažiti. »Kaj se mu je zgodilo,« se je zadrl. »Ne mudi se mu raztrgancu, pa amen. Pasje življenje.« Zri je mimo mene v nebo. Povedal mi je, kje lahko pridem v dolino, nato sem ga zaprosil še za malo vode. »Nimam je, sinko, saj zato ravno čakam na njega, kot vrag na grešno dušo. Njega pa ni in ni. Že celo popoldne ga gledam.« Grem jaz ponj sem se ponudil. »Kam, sinko, kam? Sicer bo pa danes prišel, glej je že čisto blizu. Grem, pa znova pristavim lonec, zdaj bo zagotovo prišel. Že štirinajst dni ga čakam. Končno bom pil kavo. Vsak dan samo to smrdljivo mleko. Mleka ti dam kolikor hočeš, tudi rum, vodo pa čakam.« Spil sem mleko, starec pa je stal pred kolibo in zrl v nebo. Zdelo se mi je, da ni z njim nekaj v redu. Šele pozneje sem ugotovil, da res čaka, že štirinajst dni, medtem mu je nekajkat pred nosom zavil mimo, čakal je in čakal — na oblak. Ko sem čez dobro uro prišel do »angleške« barake, so začele padati debele kaplje. Bilo je mrzlo, bil sem premočen do kože, toda spodaj v dolini sem še videl zadnjo luč, torej sem doma . . . Po štirinajstih dneh ga je starec le dočakal. Oblak in z njim vodo . . .

JANEZ SEVER

ZUNANJA RUBRIKA
JANEZ SEVER

BREZ BESED

TEHNIČNI UREDNIK
BORIVOJ WUDLER

Nikdar si nisem mislila, da je pisati o »svojem kruhu« tako zoprno. Takole postaviti človeka pred dejstvo in mu naročiti, naj pove to, kar si včasih samo misli, je — milo povedano — kruto. Toda povelje je tu, poizkusimo ga izpolniti.

Moj kruh je pravzaprav tak kot vsak drug. Bolj črn je kot bel in bolj zasoljen kot bi bilo treba. Le v očeh drugih je včasih lažji, kot je v resnici.

Zadnjič mi je nekdo dejal: »Ti vsaj govoriš lahko in se prepiraš!« To drži, zlasti poslednje — samo, da to pusti včasih grenak okus v ustih. Govoriti, kakor nekateri mislijo in povedati vse, kar se človeku zdi, pa tudi pri časopisu ni mogoče. Ta kruh je namreč tako dolgo bel, dokler ne postaneš »zaletav, nepremišljen, iznad družbe, neobjektiven...« ali kako drugačen kot je v večini, kar je hudo relativen pojem všeč.

Novinar išče svoj kruh tam, kjer je zaželen, pa tudi tam, kjer ga niso veseli. Takrat je to poklic čakanja v sobah tajnic, nezaupanja, zadrege in oklevanja. Včasih pustijo človeka na cedilu tudi takrat, ko to najmanj pričakuje. Napiše na primer, da je že čas, da nehamo govoriti o tem, »da je treba skrbeti za delovnega človeka, ko pa so le-ti vendar že dovolj usposobljeni, da sami skrbijo zase«, pa tisti, ki je to dejal, avtoritativno izjavi, da kaj takega ni nikoli povedal. Ali pa na primer verjameš človeku, ki se pritožuje čez zobozdravnika, to napišeš, pa potem izveš, da ne gre za zobozdravnika, temveč za dentista. Bistvena razlika!

NOTRANJA RUBRIKA
IVICA BURNIK

Moj kruh je torej bolj črn kot bel. Morda je s tem nekaj podobnega kot z žuljavimi rokami. Tisti, ki jih ima, je lahko ponosen nanje. Ni mi torej žal, da je moj kruh tak, kot je. Pri srcu mi je in dolgač bi mi sicer bilo.

— — — —

Rekli so mi, naj o svojem kruhu napišem izpoved, dolgo tipkano stran in pol. Zdaj je šele ena. Nekoč pa mi je nekdo svetoval, naj s svoje duše sedme tančice rajši nikar ne snamem. Pustite, da jo obdržim tudi zdaj.

IVICA BURNIK

Seme krvavečega

Dragi Drago!

Ko si me nedavno tega vabil, naj kaj napišem za jubilejno številko CT, sem se obradoval — kot otrok, ki je za hipec pomislil, da se bo zdaj pa le lahko svobodno »izkašljal« . . . Čez teden pa mi je skrb znova razorala čelo, zakaj skozi lobanjo mi je bila vrezala »strelica«: POZOR! VISOKA NAPETOST!

Ob jubilejih je obvezna izbrana, uglajena, pohvalna, svečana beseda, meni pa se tako rado zareče! Pravijo, da sem »savinjska buča«, pri kateri so sicer vredna jedrca — »bučke«, vse drugo pa se jeseni seseklja — svinjam za pičo . . .

Tovariš odgovorni, pišem ti potemtakem pismo, novinar — novinarju. Ti odgovarjaš, torej ti je na voljo izbira: objava ali »koš«. Svetujem ti raje drugo kot prvo, kakor bi verjetno v takem primeru tudi Francoz pomislil: »Charles, mon chéri! Cela Te pourrait nuire«!

Včeraj mi je v stavnici Tiskarne v Ljubljani, kjer sem bil posredoval zadnje uredniške korekture za prilogo »DELO-RTV«, po moji nerodnosti iz aktovke izpadel CELJSKI TEDNIK. Visoko-kvalificirani grafik ga je vljudno pobral, pogledal in že na stežaj razprl svoje veke: »Oho!«

Potem je listal. Zares listal. List za listom. Medtem pa zdaj napel šobo zdaj stegnil vrat močno naprej zdaj usločil hrbet, zdaj pa zdaj pa podrsal z dlanjo po pultu . . .

Ko sem interveniral, češ, »No, kaj?!«, je zabil: »Nove črke! ‚Prima' zlomljeno! To je — ‚cajteng'!«

In moj prsni koš se je — v obsegu — povečal za kak cm prav gotovo . . .

»No, vam gre za obliko, meni pa bolj za vsebino! Pri CELJSKEM so že precej odstranili ‚tisto' s čimer so poprej mazali ‚novinarsko kožo'; ja, ja — zdaj so začeli dihati, pa jim spet — teman oblak zastira nebo! Kljub OSMIM SO-USTANOVITELJEM! (Pardon, šestim! op. ur.).

Misel mi beži v preteklost — v leto 1848!

CELJSKE SLOVENSKE NOVINE — od 3. oktobra 1848 dalje: »TOTE NOVINE PRIDEJO VSAKO SABOTO NA SVETLO . . .«

Skok za pol stoletja! DOMOVINA — »politični časnik« — v Celju — od 2. maja 1891 do 30. decembra 1908 vzdrži in uspeva — polmesečnik, potem 3 krat na mesec, od 1896 tednik, od 1900 2 krat na teden, od 1906 3 krat na teden . . .

»Zgodovinsko naključje«? »Takrat med uredniki DRAGOTIN HRIBAR«, zdaj na las podobno ime in priimek!

Spet skok skozi čas — za pol stoletja!

V Celju — od 1934 do 1937 — tiskajo DVA lista HMELJAR, pa NOVO DOBO, pa CILLIERZEITUNG, pa . . .

KAM PLOVEMO — 20 let po 1945?

Pred dvema mesecema ali kaj sta me dva žalska študenta prosila, naj predavam o SAVINJSKIH ZANOHTNICAH! Priznam, da sem se skraja kar sprenevedal, zakaj dvom je segel v moje srce: Ali jim gre le za zapis, da so organizirali kulturno predavanje, pač eno k mnogim, ali pa jih morda zares zanima preteklost ‚Hmeljarije'?

Žalec me je »obogatil« z enakimi izkušnjami . . . Na pragu letošnjega leta so me za nekaj podobnega že bili poprosili iz krajevne organizacije SZDL. Obljubil sem jim bil — a v drugič ‚se niso pojavili'! Verjetno zanje ‚snov' ni privlačna?!

Delegacija Kluba študentov ljubljanske univerze z območja občine Žalec pa je prišla k meni znova, tudi še potem, ko sem moral prvo dogovorjeno predavanje odpovedati, zavoljo moje bolezni — močan prehlad!

Tako smo se zbrali na Tehnični fakulteti v Ljubljani, ob 20. uri. Pričakalo jih je — na prvo oko — 25, potem pa se jih je še nekaj »nakapalo . . .«

Pripovedoval sem dobri tridesetorici . . .

Poprej sem se bil namenil, da bom takoj prekinil, čim bi v avditoriju ugotovil ‚zehajoča usta . . .' Ni bilo treba!

Trideset vame uprtih parov oči . . . Ko sem zaključil, je bilo 22 . . .

Presenečala so me vprašanja, v dvorani in še pozneje v gostišču PRI URŠKI, kamor so me bili povabili — na skromen prigrizek in ‚kak liter . . .

RAST IN RAZVOJ CELJSKE TISKARNE

Ob osvoboditvi leta 1945 sta v Celju obstajali dve tiskarni. Tiskarna brata Rode & Martinčič je bila v privatni lasti, leta 1946 pa je bila nacionalizirana in je dobila ime Celjska tiskarna. 1. julija 1948 je bila priključena k Blasnikovi tiskarni v Ljubljani kot njen obrat v Celju.

Drugo tiskarno, h kateri je bila v času okupacije priključena Zvezna tiskarna, je kmalu po osvoboditvi prevzela tiskarna in produktivna zadruga pod imenom Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Leta 1949 pa so tudi to tiskarno nacionalizirali. Postala je Celjska tiskarna. Kot edina tiskarna v Celju je samostojno delovala do leta 1959. Tega leta pa je bilo ustanovljeno časopisno podjetje »Celjski tisk«, ki ga je ustanovil Okrajni odbor SZDL.

Dela se je bilo lotiti načrtno in z optimizmom. Vodstvo tiskarne se je poglobilo v problematiko proizvodnje, začelo je izvajati generalno popravilo tiskarskih strojev, ki so nosili celo letnico 1871, izboljševati delovne prostore, saj se je del proizvodnje odvijal še v starih poštnih prostorih iz 18. stoletja, in razmišljati o dolgoročnem rekonstrukcijskem načrtu tiskarne. K realizaciji vseh teh načrtov je brez dvoma vplivala široka mobilizacija delovnega kolektiva, ko je leta 1950 prevzel tiskarno v upravljanje.

S skromnimi finančnimi sredstvi, s katerimi je tedaj tiskarna razpolagala, je bila 1955 nadzidana železobetonska obratna stavba iz leta 1927 za eno nadstropje, kamor se je preselila iz starih hlevskih prostorov knjigoveznica. Naslednje leto je tiskarna organizirala lastno klišarno in vso njeno opremo nabavila z lastnimi sredstvi. Prostore je dobila klišarna v novem začasnem prizidku na dvorišču, na mestu zrušenega trakta ob bombardiranju Celja februarja 1945.

Toda kljub vsem tem prizadevanjem kapacitete celjske tiskarne ob koncu leta 1960 še niso dosegle predvojnega stanja. To zgovorno kaže naslednji številčni prikaz osnovne tiskarske opreme:

	Leto 1936 vse tiskarne skupaj	*Leto 1960*
Veliki tiskarski stroji	*9*	*4*
Srednji tiskarski stroji	*4*	*3*
Mali tiskarski stroji	*12*	*6*
stavni stroji	*3*	*4*

Predvojno stanje je bilo ne samo doseženo, temveč preseženo šele v naslednjih štirih letih. Nabavljenih je bilo več zelo izpopolnjenih tiskarskih strojev, ki so bili po velikosti sicer srednji, toda njihov tek je bil zelo hiter, poleg tega pa so bili vsi avtomatični. Ti stroji niso samo izpodrinili zelo stare stroje, temveč so zamenjali že novejše, toda tehnično zastarele stroje. Tako je bil dosežen dvojni učinek. Prvič se je hitrost odtisov znatno povečala, druga pozitivna stran pa je bila v tem, da je tiskarna prišla v glavnem vsaj samo na tri različne tipe strojev, medtem ko je bil pred tem skoraj vsak stroj posebnega tipa, kar je zlasti otežkočalo popravilo strojev ali uporabo nadomestnih delov, ki jih je bilo za toliko različnih strojev nemogoče dobiti v takem času, da bi ne prišlo večkrat do večjih zastojev v proizvodnji.

Leta 1961 je tiskarna organizirala kartonažni oddelek, katerega mujnost je narekoval zlasti trg celjskega področja. Z nakupom in preureditvijo nekdanjih gasilskih prostorov na magistratnem dvorišču je kartonaža dobila lepo urejene, toda danes žal že premajhne prostore.

Rast obsega tiskarske proizvodnje v zadnjih 10 letih, posebno pa od leta 1962 dalje dokumentirajo naslednji podatki o tonaži izdelkov.

1954	*239 ton*	*1958*	*284 ton*	*1962*	*538 ton*
1955	*238 ton*	*1959*	*300 ton*	*1963*	*735 ton*
1956	*278 ton*	*1960*	*359 ton*	*1964*	*835 ton*
1957	*267 ton*	*1961*	*454 ton*		

Proizvodnja se je v letu 1964 v primerjavi z letom 1954 povečala za dvakrat in pol (za 250 %) in se je tako tiskarna uvrstila med srednjo velika grafična podjetja v Sloveniji.

Da je bil dosežen tak razvoj grafične industrije, gre predvsem zasluga celotnemu kolektivu časopisnega podjetja »Celjski tisk«, v katerem ima tiskarna status ekonomske enote. S svojim delom je iz leta v leto znatno povečeval svoje lastne sklade in si s tem omogočil razširjeno reprodukcijo. Organi delavskega samoupravljanja so pravilno utirali pot svojemu podjetju. Svoja sredstva so vlagali tja, kjer so se že ali pa se še bodo najbolje rentirala: v modernizacijo proizvodnje; istočasno z vlaganjem znatnih sredstev je važna tudi skrb za izpopolnjevanje strokovnega kadra. Danes študira na različnih grafičnih šolah okrog 20 članov kolektiva.

Nikakor pa ob tem 20-letnem dvojnem jubileju ne smemo prezreti tistih tovarišic in tovarišev kolektiva, ki so neutrudno delali v podjetju nepretrgoma vseh 20 let. Teh je okrog 30. Njihova požrtvovalnost v času obnove in nato izgradnje podjetja naj bo zgled vsemu mladenu naraščaju, ki danes prevladuje v podjetju.

IVAN MELIK — GOJMIR

BREZ VARSTVENE USTANOVE

Občinska skupščina Mozirje posveča zadnja leta vse večjo skrb socialnemu varstvu občanov.

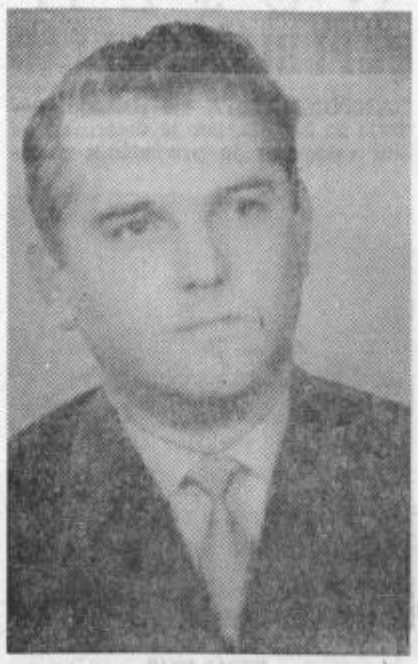

RUDI ZAGER

Na območju občine je pod družbenim nadzorstvom nad 200 odraslih oseb (največ starih onemoglih in duševno ter telesno defektnih oseb). Socialne podpore prejema blizu 180 oseb. V lanskem letu je znašalo letno povprečje socialnih podpor nekaj nad pet tisoč dinarjev, letos pa blizu osem tisoč dinarjev. Kljub povišanju pa so socialne podpore še vedno prenizke in ne krijejo življenjskih stroškov.

Pod družbenim nadzorstvom je tudi nad 300 otrok, od katerih je največ takih, ki so moralno, vzgojno, zdravstveno in ekonomsko ogroženi, medtem ko je število otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja iz leta v leto manjše. Tudi število vseh otrok, ki so potrebni družbenega varstva, je v zadnjih letih v upadanju. Docela neurejeno pa je otroško varstvo v občini. V občini ni niti ene otroško varstvene ustanove. Najbolj bi bile potrebne zaenkrat v Mozirju in Nazarju. Problem pa je predvsem v pomanjkanju sredstev.

Pereč socialni problem občine pa je vprašanje višinskih kmetij. Do nedavnega je bilo v občini blizu sto takih kmetij, ki jih lastniki zaradi starosti, dela nezmožnosti in pomanjkanja delovne sile ne morejo obdelovati. Na teh kmetijah živi blizu 300 družinskih članov. S smotrnejšo davčno politiko v letošnjem letu se stanje zboljšuje, opaziti pa je tudi, da je odliv mladih ljudi s teh kmetij manjši.

V zadnjih letih posvečajo tudi večjo skrb izboljšanju materialnega položaja borcev.

RUDI ZAGER

Perspektive v živinoreji

Z integracijo kmetijskih zadrug na področju šentjurske občine se je pred skoraj petimi leti formiral kmetijski kombinat, katerega obdelovalne površine, pašniki in gozdovi pokrivajo dobršen del občine. Tristo deset članski kolektiv gospodari in proizvaja na približno 1.100 hektarjih zemlje, od katerih je 760 hektarjev kmetijskih površin. Od teh površin je komaj tri četertine v večjih kompleksih in pripravno za ekonomično, moderno strojno obdelavo. Proizvodnja je v glavnem usmerjena na vzrejo živine in sadjarstvo.

Lani je kmetijski kombinat dosegel lepe uspehe v kooperacijski vzreji goveje živine z individualnimi proizvajalci. S preskrbo podrastka, raznih krmil in drugih olajšav je kombinat uspel zainteresirati individualne kmetovalce, da so prešli na moderno živinorejsko proizvodnjo in si s tem ustvarili lepše perspektive.

Poleg živinoreje je kombinat dosegel lepe uspehe tudi v proizvodnji hmelja in jagodičevja ter v sadjarstvu. Veliko teh površin je še v izgradnji in bodo proizvajale šele čez nekaj let.

Dobra polovica občanov se ukvarja s kmetijsko proizvodnjo, zaradi tega so tudi investicije v kmetijstvu dobile vse večji delež in prostor v družbenem planu občine.

ING. F. SENICA

FRANCI SENICA

Kaj veš o pionirski organizaciji

Pionirji občine Laško so v nedeljo zaključili praznovanje 20-letnice osvoboditve. V ta namen so predhodno že po šolah izvedli medsebojna tekmovanja in preizkusili znanje na temo »Kaj veš o pionirski organizaciji«? Ekipe, ki so na šolskih tekmovanjih zbrale največ točk, so se v nedeljo udeležile občinskega tekmovanja. Na tem tekmovanju je sodelovalo 12 ekip, ki so tekmovale v štirih skupinah.

Tekmovanje je bilo zelo zanimivo, zato je privabilo precej občinstva, ki je pozorno sledilo odgovorom ekip. Največ točk so osvojile ekipe iz osnovne šole Radeče in Laško in tako tudi zmagale.

Ob tej priložnosti je bila še ena pomembna svečanost: 78 pionirjev osnovne šole Laško so sprejeli v mladinsko organizacijo. Po programu so mladincem razdelili še mladinske značke in izkaznice, kar so vsi navzoči pozdravili z dolgotrajnim aplavzem.

TONE KNEZ

NAŠ GOST V BESEDI IN SLIKI

Slikar PETER KRIVEC je stalni gost naše redakcije. V vsaki številki z risanko naše bralce seznanja o bojih na Kačjeku. Pred tem smo objavljali ravno tako njegovo delo »Skozi jekleno ločo« in Podmornico U-52. Naprosili smo ga, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

— Kako to, da ste se kot akademski slikar odločili za prosveto?

● Dolgujem štipendijo svetu za prosveto. Želel bi nadaljevati na »specialki« pri profesorju Pengovu ali Mariju Preglju. Za to imam možnosti, vendar bo preteklo še dokaj vode, preden bo mogoče.

— Kaj sodite o današnjem likovnem ustvarjanju?

● To je labirint, poln iskanj. Pravijo, kdor išče, ta najde, seveda če se ne izgubi. Zdi se mi, da je realna podoba našega časa.

— V čem je poslanstvo likovnega umetnika?

● Živeti za tisto kar ni, vendar mora biti.

— Precejšnje uspehe ste dosegli kot ilustrator. Ali so v ilustracijah podane vse izrazne možnosti?

● Odvisno od ustvarjalca. On izbira barve ali risbe. Barva je neprimerno močnejše čustveno izražanje. Kljub temu se da v ilustracijah marsikaj zapisati. Ilustrator mora biti režiser svojega dela: sugestiven, izviren in bistven.

J. S.

hmeljarskega rodu

Ne bodimo šalobarde! Pili so in peli — dve, tri — proti koncu obvezno GAUDEAMUS IGITUR!... Vince je razgrelo nekaj možganov; nekomu, ki bi se po zunanjosti prav lahko pisal STEBELCE, se je zaznavno vrtelo... Ko je bila blizu 24. ura — smo se razšli...

Spomin me vleče nazaj — v desetletje pred 1941! Takrat smo ‚organizirali' sestanke — po paragrafih KRIŽEVAČKIH STATUTOV... Zaključek ni bil redek — čez dva dni! Znali smo poiskati — mecene!

Sicer pa, zakaj, menite, to pripovedujem?

Pogovori s študenti so me opozorili na njihovo bridko zavest, da so jim obzorja vse prej kot prijazna...

Zaprosil sem jih za nadrobnejše podatke. Zdaj se poskušam vživeti v skrbno zbran sveženj — dejstev, mnenj, domnev, številk — sveženj o »problematiki« žalskih univerzitetnih študentov. Zagrizel sem se z vso ihto v ta sveženj in — še bom pisal... Za zdaj pa le nekaj »biserov«!

Lani so opravili anketo o poklicih OČETOV (žalskih univerzitetnih študentov). Tako-le pravi tabela:

KMETOV 15 (28,4 %), delavcev 9 (23,2 %), uslužbencev 9 (23,2 %), upokojencev 5 (12,7 %), obrtnik 1 (2,5 %), skupno 32 (100,0 %).

Ne glede na majhno število anketirancev — anketa »kriči«! Povprečna lanska mesečna štipendija 13.000 din, povprečna letošnja mesečna štipendija pa 18.000 din! In, koliko znaša — minimalni življenjski mesečni »stroškovnik«?

Prelistal sem klubski arhiv in prebral med drugim tudi dopis XY — tovarne iz Z — kraja v Savinjski dolini z dne 16. 1. 1965:

»... Na Vašo vlogo z dne 26. 12. 1964, v kateri prosite za dodelitev denarne pomoči za izvedbo STUDENTSKEGA VEČERA, vam sporočamo, da vaši prošnji žal ne moremo ugoditi, ker ne razpolagamo z za to primernimi sredstvi.

S tovariškimi pozdravi!... XY tovarna (z več milijard letnega prometa). Govori se, da je ista XY tovarna, ki... »ne razpolaga z za to primernimi sredstvi« — v približno istem času — pa le »priložila denarna sredstva« področni lovski družini. V podobni namen!

Pravijo, da je lov — šport! Zanj pa je njega dni veljala modrost češ, »tam, kjer ded jaga, je baba naga!« ... Iz »skladov« pa kljub tem ženam niso plačevali oblek!

Pravijo, da je na univerzah tudi z območja žalske občine precej »izredno-rednih« slušateljev, ki so prekinili »redno delovno razmerje«, prejemajo pa 60.000 din in več! Šušlja se celo o 100.000 din...

Med štipendisti jih je prav tako nekaj, ki so tudi že »v dvoje« oz. »v troje«!

Štipendisti bi vse »pretrpeli«, če bi jih čakala pozneje kolikor toliko zanesljivo opravljenim izpitom ustrezna zaposlitev — in ZAČETNI dohodki, kot jih prejemajo nekateri »izredno-redni« slušatelji!

Sedanja generacija žalskih študentov je — seme krvavečega hmeljarskega rodu.

Da, da, nič se nisem zmotil! Hmeljarski rod krvaví — po neusmiljenih zakonih družbenega razvoja, zakaj, zakon je zakon!

Toda, za nekaj drugega gre!

Študentska mladina izgublja vero v pravičnost, v najvišje smotre zakonitosti v svetu, v katerem prebiva ne po lastni krivdi!...

To pa že opravičuje slutnjo na — tragedijo!

No, tovariš odgovorni, dovoli še vprašanje: ali niso stari Grki predvajali največje tragedije prav ob — jubilejih?

Zapik!

P. s.! Če se boš kljub vsemu odločil za »drugo inačico« — iz mojega uvoda — pošlji honorar za te vrstice na naslov: Klub študentov v Žalcu! — Za delno pokritje stroškov PRI URŠKI v Ljubljani!

CELJSKEMU TEDNIKU pa: VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

JAKA SLOKAN

Kar prekratek je

»Pogled na Raduho!« piše na obcestni tabli pred Ljubnim — žal pa letos ta turistični »smerokaz« nič kaj ne ustreza. Le izvežbano oko je v težki zavesi dežja in potuhnjeno plazeči se megli odkrilo nekaj belih zaplat v sivkasto mogočni kopi. Savinja je porasla za nekaj komolcev, a dež ji ni mogel odvzeti njene zelene modrine. Le belih pen je več in več in skale in bregovi ječijo.

Luče. Nič ni bolj svetlo, čeprav pravijo, da imajo Luče (krajevno ime namreč!) nekakšno zvezo s svetlobo, z lučjo. No, šele gorkota dobrin v Jezernikovi gostilni nam je

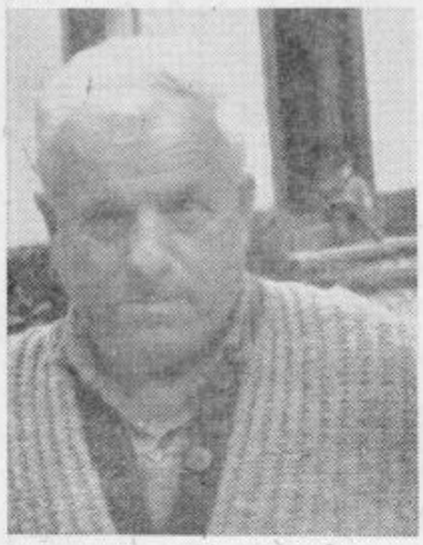

nekako posvetila v želodec in razbistrila lučko sivino.

In tako sva se srečala z Andrejem Matijavcem. 60 jih že ima in roke nima, toda če se ozreš v njegove svetle, iskreče oči, v belkasto sive lase in mogočno, krepko postavo, potem verjameš, da si tudi pri 60 še lahko dedec in pol.

»Dolgo je že,« je dejal in pomahal s praznim rokavom. Bilo je 46. leta na Raduhi. Usmerjal sem drevo, ki je raslo ob skali, z zadnjim zasekom. Pa je zdrsnilo, me potegnilo in že mi je trlo roko kot med valji. K sreči pa je ostalo le pri roki. Ja. Kljub temu pa so gozdovi moj dom. Sedaj sem upokojen. Imam 34 tisoč penzije in 6 tisoč invalidnine. Nekako kar živiva z ženo. In kaj da sodim o Celjskem tedniku. Vem, da imate letos 20-letnico. Na kratko: všeč mi je, čeprav tisto o športu ne berem. To ni zame. Dozdeva pa se mi, da pišete vse preveč o Celju. Poizkusite še kaj več o odaljenih okoliških krajih. In še to: pozimi mi je kar prekratek.«

Da. 20-letnica. Žal, upajmo, da zaradi pogojev finansiranja ne bo naš list celo poleti postal »prekratek«.

Vsem nikoli ne ugodiš

Dober streljaj od ceste v hrib stoji na sončni strani domačija MIHE TRŽANA. Našel sem ga v gospodarskem poslopju, kjer sta z zetom nekaj preurejevala.

»Ja, težko življenje je tu v hribih, vendar sem se tu rodil in bom tu umrl,« je dejal nekoliko otožen.

»Pred nekaj več kot dvajsetimi leti so isto noč odšli v partizane štirje Tržani. Med temi sta bila dva moja. Eden je po nekaj mesecih padel v zasedo in so ga ujeli. Kmalu za tem so ga v Frankolovem obesili. Vidite, žalostno je na tem svetu.«

»Veste, včasih sem razpoložen, včasih pa zaidem v neko otožnost, da se sam sebi zasmilim. Takrat bi najraje izginil s sveta. Kaj hočemo, star sem in sam. Predvsem sam.«

»Čemu ta otožnost?« sem dejal. »Glejte vreme je kot v aprilu, torej je poletje še pred nami.«

»Da. Šestinosemdeseto. Prekosil sem že deda za eno leto.« Šele tedaj sem ga pobliže pogledal. Ne, tega mu ne bi prisodil. Vsaj na zunaj ne kaže.

»Miha, vi ste verjetno najstarejši bralec CT, ki ga ima že od vsega začetka. Verjetno bi nam lahko marsikaj povedali o njem. Na primer, kaj vam v CT ni všeč.«

»Časopis mi v glavnem ugaja, drugače bi ga že odpovedal. Povem vam, da me po novem letu z vsako številko presenetite. Verjetno vam ta ali oni potoži, toda vsem ne morete ugoditi. Jaz pogrešam več politike. Zanimajo me predvsem dogodki po svetu. Moje stare oči moti tudi tista drobna pisava, kjer je vse stisnjeno, in to pogosto tiste stvari, ki so najbolj zanimive.

Pa še nekaj. Prebiram zapiske s sodišč. Čujte, vse te goljufe, tatove in tiste, ki poneverjajo, premalo kaznujejo. In kdo pride iz zapora, dobi še boljšo službo, kot jo je imel prej. Pošten delavec pa iz dneva v dan vstaja že ob štirih zjutraj, da pride v dolino pravočasno in zasluži tistih trideset tisoč dinarjev. Pa kljub temu med lopovi zasledimo le redkokdaj delavca.«

— Trudimo se, da bi naše bralce seznanjali tudi z raznimi dogodki in uspehi v gospodarstvu, kulturi in drugih področjih. Ali smo uspeli?

»Kot nekdanji živinorejec opažam, da smo v živinoreji nazadovali. Vsaj na tem področju, ki ga poznam. Živinorejci okrog Planine smo bili nekoč znani s svojo živino daleč naokoli. Sedaj pa... Kaj vi novinarji ne morete ničesar ukreniti, da bi ukrotili té cene. Tako več ne bo šlo. Pomislite, da sem do nedavnega dobival 1.200 dinarjev priznavalnine za svojega sina. Če bi kadil, mi ta vsota ne bi bila dovolj niti za cigarete. Drži, da dvigamo plače, toda ob tem tudi cene lezejo navzgor. To bo šlo v nedogled. Kaj pravite?«

Povedal sem mu o zamrznjenju cen. Na obrazu sem mu razbral, da dvomi v uspeh tega ukrepa. In kaj drugega bi mu naj povedal? J. S.

ŽALSKA ISKANJA...

Poiskati nekoga v Žalcu, če veš samo ime in priimek ter hišno številko (kar običajno le zadostuje!), ni tako preprosto. Tostran in onstran magistrale — reke, kjer se v zadnjih dneh pridružujejo belim in rdečim tablicam (katerih začuda ni malo!) črne in druge in še in še, povprašuješ in upaš, ta bo vedel, toda... nič ne pomaga. Še en šprint in še en. Komaj si odnesel živo kožo. Dež, mlâke in blagodejna prha brozge.

Šele čez čas srečaš pismonošo, ki ti pojasni, da je iščoči prav v tej smeri »Nekje na levi pred nadvozom!« In še nekaj: nevarno »plavanje« čez cesto te obogati; spoznaš, da so Žalec razdelili po številkah v visoki-desni in nizki-levi del.

Smer je znana in iskanje je lažje. Končno prispemo. Pri Francu Čepinu smo. Žalec 240! Toda sreča je nas in njega zapustila.

»Tričetrt stoletja je že za njim, a ne more mirovati. Tako je tudi tistega dne hotel nekaj premestiti v stanovanju, pa je omahnil na stopnicah in si zlomil rebro ter utrpel lažji pretres možgan,« nam je dejala soproga Antonija.

Franc in Antonija Čepin imata svojo hišo ob cesti in tri sinove; dva sta z družinami doma, in za vse je dovolj prostora. Toda, kot kaže smo skrenili. Antonija nam je zaupala, da sta z možem že 10-letna naročnika našega lista.

»Veste,« je dejala Antonija, »Celjski tednik mi je všeč, ker piše o naših krajih in naših ljudeh. Nama zadostuje. Škoda, da Franca ni, on bi povedal še kaj več!«

Poslovili smo se in zaželeli Antoniji in Francu, da bi bila še naša dolgoletna naročnika.

NUJEN REPUBLIŠKI SKLAD

ANTONA SOKA vsi poznajo. Poznajo ga že zato, ker je veterinar, pa tudi zato, ker je predsednik gasil-

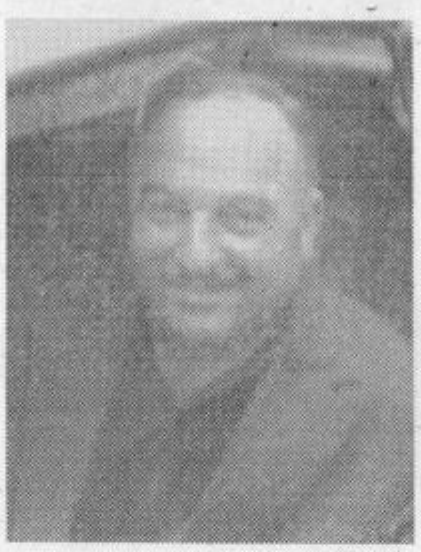

skega društva, predsednik Partizana, član upravnega odbora kmetijske zadruge, član...

ANTON SOK je eden izmed prvih naročnikov našega časopisa. Poleg tega nam je v pismih dostikrat pokazal napake, izražal želje, kritiziral in grajal. Tudi hvalil.

»To, kar sem še pred nedavnim pisal in kritiziral, je zdaj urejeno,« je zatrdil, ko sem ga vprašal, kaj bi pripomnil. »Kot gasilec bi želel, da bi pogosteje pisali o delu gasilcev. Toda vse se ne da. Vsekakor je časopis mnogo pestrejši, in če hočete — boljši kot je bil še pred nedavnim. Vem, koliko truda in dela je to zahtevalo.

Vsekakor pa menim, da bi bili še kritičnejši — pri tem tudi pestrejši, če bi bil časopis neodvisen od občin, ki tako ali tako, zaradi sredstev, skušajo vplivati na vsebino časopisa. Zato se mi zdi nujno, da bi se vsa sredstva stekala v poseben republiški sklad, iz katerega bi predvsem pokrajinski časopisi črpali sredstva.«

Anton Sok je rojen v Moškanjcih pri Ptuju. Pred dvajsetimi leti se je preselil v Kozje, in kot pravi, Kozja ne bo zapustil nikoli. Ob svojem delu živi z njim. Zanj je ta del Kozjanskega bolj domač kot kraj, v katerem se je rodil. Pravi, da poleg svojega zahtevnega dela še rad pomaga pri delu v raznih organizacijah in društvih. To potrjuje tudi dejstvo, da je ženska ekipa gasilcev iz Kozjega, ki jo je on vadil, na tekmovanjih vsepovsod zmagovala in postala državni prvak.

»Tu v Kozjem ne moreš reči: to sem naredil jaz. Poglejte, lani smo začeli graditi novo šolo. Sredstva, ki jih je in jih še bo prispevala občina, nikoli ne bi zadostovala. Tisoče prostovoljnih ur bomo vložili. Poleg šole potrebujemo telovadnico, gasilski dom. Tudi to bomo imeli. Poleg vsega tega bi pa nujno potrebovali dvorano za kulturne prireditve. Moj velik trenutek bo takrat, ko bom na odru v Kozju gledal igralce celjskega gledališča. Prepričan sem, da bom tudi to doživel. Še boste pisali o Kozju.

Zdi se mi, da bi predvsem delu vaših bralcev — kmetijskim proizvajalcem ustregli z raznimi nasveti pri izbiri mehanizacije, upravljanju z raznimi manjšimi stroji, ki jih kupujejo. Pa tudi s prikazi dela na drugih področjih, da bi se kmetje lažje preusmerili v moderno živinorejsko proizvodnjo, saj bi v živinoreji — tudi ob teh pogojih — lahko bili že daleč naprej. To pravim predvsem zato, ker pogosto v razgovorih s kmeti slišim, da se še vedno lovijo med: ali bi — ali ne bi.«

J. S.

Pišite za naročnike

Na referatu za ugotavljanje delovne in posebne dobe v celjski občinski skupščini je Anica Uzarjeva zakopana med fascikle, listine in odločbe. Že od daleč se mi smeje in obljublja skodelico kave. Potem kramlja čisto po domače.

»Celjski tednik prebiram in ga imam naročenega, odkar izhaja,« pravi tovarišica Uzarjeva. »Pošiljam ga tudi svoji sestri in svaku v Vojvodino; pomeni jima trdno zvezo s Slovenijo. Celjski tednik imam rada, čeprav redno prebiram tudi druge časopise. Tega, kar mi daje naš tednik, pa ne more nadomestiti noben drug časopis.«

»In kaj vam v CT ni všeč?«

»Fotografije napol slečenih žensk,« se je zasmejala. »Mislim, da jih imate le preveč. Sicer pa je Celjski tednik časopis, ki da vsakomur nekaj. Le na tiste ljudi, ki so naročniki v večini, preveč pozabljate. Več bi morali pisati za kmečko prebivalstvo. Zakaj ne bi odgovarjali na vprašanja kmetovalcev in zakaj ne bi objavljali kmetijskih nasvetov?«

Anica Uzarjeva pa ni samo dolgoletni naročnik »Celjskega tednika«, je tudi njegov »star« sodelavec. Leta in leta — vsak teden je sproti pošiljala v uredništvo »matična dejstva« — rojstva, poroke in smrti — novice torej, ki jih ljudje radi bero. Kasneje nas je obveščala še o zanimivih skrbstvenih problemih, zdaj pa o dogodkih v zvezi z ugotavljanjem delovne dobe.

»Hudo je,« pravi o svojem delu, »ker se ljudje in njihove priče kdaj pa kdaj radi »zmotijo« o številu delovnih let. Razčiščevati te stvari, ni vedno prijetno.«

»Boste še ostali naročnik Celjskega tednika?«

»Seveda — kaj pa mislite!«

I. B.

CT me veže s Celjem

Letos je praznoval 80-letnico življenja prof. Konrad Fink, ki je skoraj štiri desetletja preživel med Celjani in je še danes zvesti spremljevalec celjskega življenja. V Beethovnovo ulico mu novice iz Celja posreduje tudi Celjski tednik.

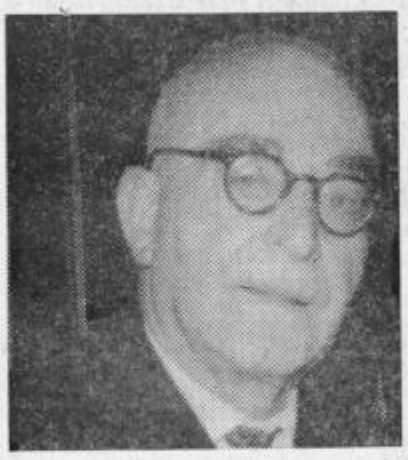

»Vaš tednik prebiram vedno v spominih na ljubo Celje. Tam sem preživel najlepši del življenja. Vsak napredek tega lepega mesta me veseli in zato mi je tudi Celjski tednik drag tovariš, ki vzdržuje zvezo med Celjem in menoj.

Kaj naj povem o njem? Posebno mi je všeč, da s svojimi ilustracijami ne zasleduje komercialnih tendenc. Prepričan sem, da je CT priljubljen med ljudmi.

Ob jubileju čestitam uredništvu z željo, da bi bil Celjski tednik vreden naslednik svojih prednikov in da bi uspešno nadaljeval svojo pot!«

Tudi kolektiv CT Vam čestita k jubileju in želi, da bi vam bil naš tednih še dolgo prijeten tovariš!

R. L.

Davki pa takšni...

Krenil sem po široki kmečki veži. Za hrbtom mi je režal pes. Povprašal sem, če sem prav prišel.

»Da, prav!« se je glasil kratek odgovor. In čeprav me je Štefan Vidmajer (Žalec št. 1 — pravzaprav Gotovlje!) vprašujoče gledal, mi je s tršato, z žulji bogato dlanjo segel v roko.

Predstavil sem se. Rahel sum in zvedavost sta se umaknila in dala prostor hipni nelagodnosti. Vsekakor je bilo jasno, da nisem »davčni šrauf«, kajti pričela sva...

»Davki, davki! Tarejo nas. Sicer imam takole okrog 9 hektarjev vsega skupaj, toda malo manj kot tristo tisoč le težko odrajtam. Z ženo sva sama za delo. Največ vrže hmelj, a kako bo letos, ne vem. Vsekakor pa ne kaže najbolje. Imam 4.000 sadik — torej poljskega dela preveč, da bi lahko posvetil kaj časa živinoreji, čeprav me zelo mika.«

»In zakaj bi se odločil pri živinoreji: za pitance ali mlekarice?«

»Pitance?« je vskočila žena. »Ja, če bi rasli kot miši!«

»Z mlekaricami bi bolje kazalo. Solidna cena, ki je, in premija. Splačalo bi se, toda sam vsega ne zmorem.«

»In kaj sodite o listu, ki ga imate že 6 let naročenega?«

»Všeč mi je, ker pač prinaša novice in zanimivosti iz domačega okolja. Pogrešam pa kaj več o nas samih, namreč o zasebnih kmetih.

Obljubili smo mu in prav s kratkim razgovorom z njim, izpolnjujemo del naše obljube.

J. K.

Ano Malija

(PROSTO PO HEINEJU)

Ne vem, kaj naj žalost pomeni,
ki me nocoj teži;
v naši bogati deželi
zloglasna Ano Malija živi

Deževno je letošnje leto,
bo letina, kdo ve kako;
stresa nas srh pri srcu,
Ano Maliji zobje rasto.

Vrh naše prakse jaše
in tare dinar v zobeh,
zlate devize sanja
v srebrnih deviznih nočeh.

Razpasla se je po deželi
in njen obraz je naš;
mogočno in samovšečno
pojemo sebi na glas.

Fičkista na jamasti cesti
prevzela je divja sla;
ne vidi standardni ovinek —
on k Ano Maliji bezlja.

Na kraju, se zdi mi, končala
sta fičo in tudi fičkist:
kriva je Ano Malija
in najbrž pokojni — Franz Liszt.

BILA STA ČLANA NAŠEGA KOLEKTIVA:

Vera Stermecky, ki je po dolgih letih plodnega dela v redakciji CT odšla k Večeru, in Mile Iršič, ki je od Večera prišel k tedniku.

Ob dvajsetletnici se ju spominjamo kot sodelavca in tovariša, ki jima je nenadna in tragična smrt iztrgala pero iz rok sredi nedokončanega stavka: Vera je umrla decembra 1962 v enainpet-

desetem letu življenja, Mile, ki mu je bilo komaj 34 let, pa januarja lani.

Delež, ki sta ga Vera in Mile prispevala vsebinskemu razvoju Celjskega tednika in celjskemu časnikarstvu sploh, je dovolj velik, da ju bomo ohranili na svojih najvidnejših straneh.

PESEM PLEMENITI IN ZDRUŽUJE

Na šestem mladinskem pevskem festivalu v Celju nastopilo nad 3.500 pevcev – Mladinska zbora iz Trnovega v Ljubljani in Šabca, najboljša v državi – Trije zbori iz tujine – Množični nastop na Šlandrovem trgu v počastitev 20-letnice osvoboditve.

Čeprav je šesti mladinski pevski festival v Celju zaključen, se zdi, da iz velike dvorane Narodnega doma še zmeraj odmevajo zvoki pesmi, ki so jih zapeli najboljši jugoslovanski mladinski zbori pa tudi oni, ki so prišli iz tujine.

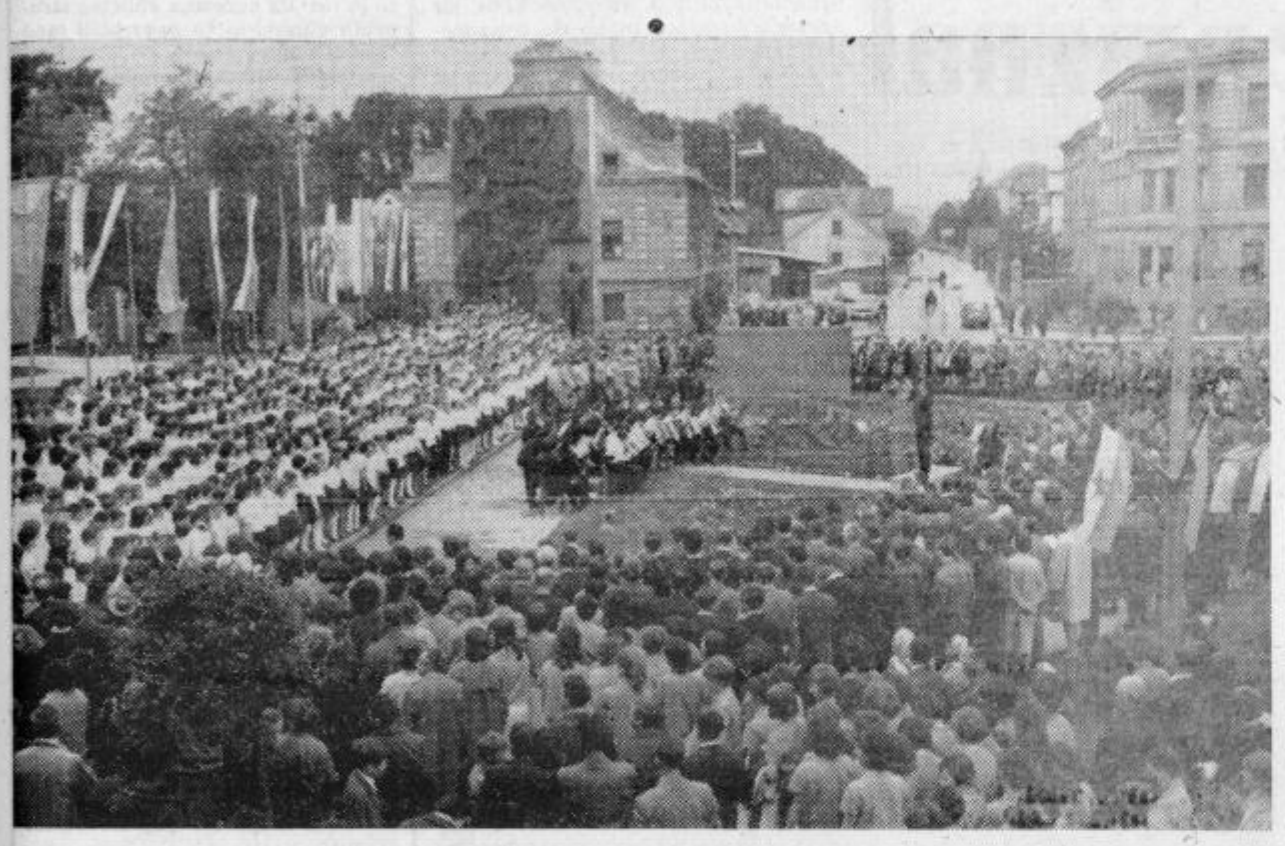

Zaključen je festival, ki bo našel v zgodovini mladinskega zborovskega petja primerno mesto in prinesel Celju ustrezno žirmacijo. Majhno mesto ob Savinji se tudi v mednarodnem merilu uvršča v pomembno festivalsko središče, v mesto organizatorja in pobudnika mladinskega zborovskega petja. Ideja mladinskega pevskega festivala, ki se je rodila v Celju, je naletela na plodna tla. O tem nam govori tudi posvet glasbenih pedagogov. Mladinsko zborovsko petje je neločljivi činitelj glasbene vzgoje mladega človeka, je tisti, ki vzgaja in plemeniti. Zato je škoda, da se ne moremo postaviti s takšno tradicijo kot Čehi in Madžari. Toda upajmo, da bo prav mladinski pevski festival pripomogel k zboljšanju pogojev dela in rasti mladinskih pevskih zborov. Prvi in izredno lepi začetki pa tudi odlični rezultati so tu; zdaj jih bo treba samo še negovati in spodbujati.

Festivalske prireditve od 4. do 6. junija so se začele z otvoritvijo razstave slik narodopisnih glasbenih motivov Maksima Gasparija. Za jugoslovanske pevske zbore pa je bila najvažnejša sobota, saj je šlo za tekmovanje, za odločitev o vrstnem redu najboljših. Vsega skupaj je nastopilo devetnajst jugoslovanskih zborov, od tega sedem pionirskih (do 15. leta starosti) ter dvanajst mladinskih (do 21. leta). Med njimi pa je bilo 5 dekliških ter 7 mešanih. V obeh skupinah je bila konkurenca izredno močna, saj je bilo računati, da so posamezne republike poslale res najboljše zbore. Vtem ko Celjani v skupini pionirskih zborov niso imeli svojega predstavnika, je med starejšimi nastopil mešani zbor celjske gimnazije pod vodstvom prof. Egona Kuneja.

V prvi skupini so se najboljši zbori zvrstili takole: 1. mladinski zbor osnovne šole Trnovo-Ljubljana pod vodstvom Majde Hauptmanove, ki je zbral 77,2 točke, 2. mladinski zbor osnovne šole »Tone Okrogar« iz Zagorja ob Savi, ki ga je vodil Rihard Beuerman s 72,4 točke in 3. mladinski zbor osnovne šole Šečovlje pod vodstvom Helene Jureš 72,2 točke.

V skupini starejših zborov so se celjski gimnazijci sicer oddolžili zmagovalcu republiške revije, so pa morali priznati prvo mesto dekliškemu zboru iz Šabca. Tako so se najboljši trije zbori razvrstili takole: 1. dekliški zbor mladinskega doma »Vere Blagojević« iz Šabca pod vodstvom Branka Djurkovića s 75,8 točke, 2. mešani mladinski zbor Svobode s celjske gimnazije pod vodstvom Egona Kuneja 74,1 točke in 3. dekliški zbor učiteljišča iz Murske Sobote, ki je pod vodstvom Mirka Močana zbral 72,1 točke. Navzlic drugemu mestu, je treba zboru celjske gimnazije iskreno čestitati, saj je to uspeh, ki govori o prizadevnem delu in visoki kvaliteti. Biti drugi v državi ni kar tako.

Kot tekmovanje mladinskih zborov, so tudi ostali trije koncerti v veliki dvorani Narodnega doma vzbudili veliko zanimanja. Tako je bil v nedeljo dopoldne koncert, ki so ga mladi pevci namenili svojim gostiteljem, tistim staršem, ki so sprejeli pod svojo streho pevce iz drugih krajev. Poleg zbora iz Trnovega in Šabca je na tem koncertu sodeloval tudi pionirski zbor iz Gottwaldovega (Češka).

V nedeljo, kmalu po pol dvanajsti uri, pa se je začel na Šlandrovem trgu pri spomeniku množični nastop, s katerim so udeleženci mladinskega pevskega festivala počastili 20-letnico osvoboditve. Tu je nastopilo pod vodstvom Eda Goršiča okoli 1.500 celjskih pevcev. Ob tej priložnosti je bila še svečanost, na kateri je govoril predsednik občinskega odbora SZDL v Celju, Zdravko Trogar. Ko je pozdravil vse mlade pevce, njihove spremljevalce, udeležence posveta glasbenih pedagogov ter jim zaželel dobrodošlico, je hkrati poudaril, da se moramo tudi zdaj zavedati vloge pesmi, ki jo je imela in ima za naše ljudstvo. Pesem je bila tista, ki je spodbujala borce v štiriletni narodnoosvobodilni borbi, jih krepila in vlivala pogum, nič manjšo vlogo pa ni imela v dobi obnove naše domovine. Ponosni smo lahko na to, da vsako naše delo in uspeh spremlja in zaključuje pesem.

Udeleženci mladinskega pevskega festivala v Celju so zatem poslali pozdravno brzojavko predsedniku Titu. Preden pa je zbor ob spremljavi železničarske godbe na pihala ter harmonikarjev Svobode zaključil svoj spored, je predsednik festivalskega odbora Andrej Svetek, pozdravil prihod tujih mladinskih zborov. Pri tem je dejal, da je pesem tista, ki je združila toliko mladih ljudi, pesem pa naj bo last vseh tistih ljudi, ki želijo človeštvu dobro in mir. Ta njegov pozdrav so zatem prevedli v češki, madžarski in nemški jezik.

Nedeljski popoldanski in večerni program v Narodnem domu sta izpopolnila dva mednarodna nastopa. Razen obeh najboljših jugoslovanskih zborov so na njih nastopili še vsi trije inozemski, tako pionirski zbor iz Gottwaldovega pod vodstvom Jaroslava Opela, dekliški zbor »Kaniszay Dorottya« iz Budimpešte pod vodstvom Imre Timara ter zbor Münchner Chorbuben iz Zvezne republike Nemčije pod vodstvom Fritza Rotschuha. Tudi ta koncerta sta lepo uspela in potrdila osnovno misel festivala — vzgojo in zbliževanja med narodi.

M. B.

RAZSTAVA V MESTNEM MUZEJU

Hiroshige: Trinpetdeset poštnih postaj na cesti Tokaido (japonski barvni lesorezi)

Mestni muzej v Celju je pripravil in za javnost odprl izredno zanimivo študijsko razstavo iz svoje zbirke grafike. Gre za celoten ciklus »53 poštnih postaj na cesti Tokaido«, pri proučevanju katerega sta pomagali, zlasti pri prevodu besedil Japonki, sprva pok. Marija Skušova, v zadnjem času pa soproga dr. Cepudra iz Novega mesta.

Avtor ciklusa je znan japonski slikar in grafik *Hiroshige Ichiryusai*, ki se je rodil v Yedu leta 1797.

Bil je učenec slikarja Toyohira, ki ga je usmerjal v upodabljanje prizorov iz vsakdanjega življenja in narave.

Hiroshige je pokazal svoj smisel za lepoto pokrajine zlasti v upodobitvah potovanja iz Tokia do Kiyota leta 1832 s procesijo, ki so jo vsako leto pripravili vazalni plemiči v počastitev Mikada. Ta ciklus — »*Trinpetdeset poštnih postaj na cesti Tokaido*« je njegovo najslavnejše delo. Isto potovanje je kasneje večkrat naslikal. Na ta način je nastalo več izdaj v raznih izvedbah in formatih. Hiroshige je naredil še več ciklusov in sicer »Slavne kraje Kiyote«, »Osem vedut v Oniju«, »49 postaj na cesti Kiso« in druge. Delal je večinoma v barvnem lesorezu, imenovanem ukiyoe.

Hiroshigova umetnost je bila po zamislih, motivih in tehnični izvedbi pravo nasprotje takrat prevladujoči umetnosti na Japonskem, ki je bila namenjena predvsem višjim slojem. Hiroshigova umetnost pa je postala razumljiva in dostopna tudi preprostemu človeku, ki je poleg drugega spoznal v njegovih delih še nov svet, svet ob cesti Tokaido in drugod.

Glavne značilnosti Hiroshigove umetnosti so: sproščena uporaba barv, harmonična povezava barvnih ploskev, prostornost, perspektiva, lahkotna uporaba linije — stilizacija in šegava domiselnost.

Hiroshige je ustvaril nov stil v japonski umetnosti — stil krajinarstva, ki povezuje v sebi človeka in njegovo dejavnost.

Priznanja Hiroshigovi umetnosti so izrekli šele deseto leto po njegovi smrti.

M. M.

Jože Klančnik — Moj prijatelj

PRISPEVEK JE PREJEL NA NATEČAJU CT DRUGO NAGRADO

Bilo je v tistih majskih dneh pred dvajsetimi leti. Bil sem fantalin štirinajstih let, toda dozdevalo se mi je, da v življenju zame ni nič več kaj novega, kar ne bi že vedel. Smrt mi je bila blizka in vsakdanja; že zdavnaj sem se umaknil materinemu krilu in samoniklo doraščal. Samo noč me je še zatekla v okrilju doma.

Moj najljubši prijatelj je bil belgijski browning z dvojnim polnjenjem. Dajal mi je občutek varnosti in moči.

Na večer prvega maja sem pri sosedovih poslušal BBC »Rajh se je zlomil!« to je bila najsrečnejša vest, ki smo jo pod okriljem teme nosili od hiše do hiše. Toda za nas še ni bilo konec vojne. Nepregledne kolone upehanih, obupanih in brezvoljnih Švabov so se zlivale skozi doline in hitele proti bližnji meji, da bi se znašle v naročju Angležev in Amerikancev. Bali so se partizanov in Rusov.

Dva dni zatem pa me je pot zanesla z browningom velikim dogodkom naproti. Naš sosed, ki je pred dvemi leti odšel v partizane, je prišel domov in na hitro roko zbral preostale Šoštanjčane, da so se oborožili in postavili v bran vse večjim trumam. Medtem pa so že prišle tudi druge enote narodnoosvobodilne vojske in na polju v Metlačah pri Šoštanju se je začelo veliko razoroževanje von Lehrove armade. Tisoči so se že utaborili ob Paki, Topolščici in Florjanščici, nepregledne kolone vozil pa so počivale vzdolž poti v soteski Penk vse do Šmratnega ob Paki.

Bili smo naravnost pijani zmage. S titovko na glavi in v kratkih hlačah sem se sprehajal sredi Švabov, šaril po njihovih vozilih in se mršil, kadar se je kakšen vojak namrdnil mojemu bosopetenju. V žepu sem stiskal browning in zdelo se mi je, da mi nihče ne more nič.

Dnevi so preleteli v enem samem dahu zanosa.

Tretja noč pa je poiskala pot do mojega browninga.

Okrog enajste zvečer so nočno tišino razparali težki kamioni, ki so rjoveč poskakovali po makadamski cesti. Nekje sredi trga so se ustavili. Vsi smo bili čuječni, kajti nekaj ni moglo biti v redu.

Le kaj je bilo?

Kmalu so nam odgovorili kriki: »Ustaši! Ustaši!«

Na naglo sem smuknil v hlače in se odplazil na dvorišče.

»Pazi se!« je dejal oče.

Počasi sem prišel na ulico, toda tri silhuete, ki so zavile okrog vogala, so me zaustavile. Hitro sem smuknil na dvorišče in se skril v senci hleva. Mrazilo me je in s potno roko sem stiskal browning ter premišljeval, kako je, če streljaš na človeka. Vročica me je obhajala in se stopnjevala z bližajočimi se koraki.

Znova je strašen krik pretrgal noč in korake. Bil je krik umiranja, poslednji krik umirajočega. In že se mu je pridružilo vpitje otrok in revskanje: »Umukni babo! Prokleti pogani!«

Zdrznil sem se, ko sem zaslišal butanje na vrata sosedove hiše. Po dolgem času so se oglasili plašni glasovi.

Še hip in vrata so zaškripala, takoj zatem pa se je slišal topi udarec in bolni stok. »Zakaj, zakaj me tepete?«

»Daj odela! Brzo!«

Tako, ustaši torej iščejo civilne obleke, da bi se lažje pretolkli preko meje. Menil sem, da jih k nam ne bo, ker smo malce odmaknjeni od ceste in si globoko oddahnil. Toda...

Znova so me prebudili koraki. Sedaj so prihajali vse bližje k meni. Še korak, dva in že so bili vštric. Zadržal sem dih, trepetal in skoraj čisto pozabil, da imam browning v rokah. Šele ko so začeli tolči po vratih in se je oglasil oče, sem začutil, da mi browning vleče roko nekam k zemlji. Bil je težak in vse težji in neznosnejši je postajal za mojo roko. Zeblo me je, v glavi pa se mi je vrtinčilo od navala krvi.

Oče je počasi odprl vrata. Videl sem roko, ki se je dvignila, da bo opravili običajen pozdrav in v drugi roki nož.

Toda roka ni padla. Za hip je obstala v zraku. »Si ti to, Jože?« je vprašal ustaš.

»Jaz sem!« je odvrnil oče malce opogumljeno. »Kdo pa si?«

»Glej ga, me ne poznaš? Pri Zeliču sem se učil, Pepi sem!«

»Kaj te je pa prineslo, Pepi?« je vprašal oče in ga povabil naprej.

»Počakaj,« je dejal Pepi in odslovil svoja prijatelja. »Ajde, napred, kod onih kuča ima još šta!«

Čutil sem se olajšanega in potihoma sem premestil browning iz ene v drugo roko in ob hlačah trl prepoteno roko.

O tem, kaj sta se oče in Pepi pogovarjala v stanovanju, sem zvedel šele kasneje. Kot da bi slutil, da sem potreben prav na mestu, kamor sem se skril, sem slonel ob steni in čakal.

Čez dobrih deset minut pa se je položaj v stanovanju spremenil. Zaslišal sem mamo, ki je klicala: »Pusti ga! Pepi! Kaj delaš?«

Napel sem se in čakal.

Že so se vrata sunkoma odprla in Pepi je prignal očeta na dvorišče. Mamo, ki je rinila za njima in Pepija držala z rokami te ga vlekla nazaj, je nenadoma sunil in jo udaril, da je padla v vežo.

Očeta pa je rinil k plotu in ga z naperjenim revolverjem suval. »Ti boš mene učil? Ti! Prokleti Slovenci, saj niste vredni, da živite! Mrha!«

Oče je sopel, se umikal in s prosečim glasom rotil: »Spametuj se, Pepe! Kaj sem ti storil. Dam ti vse! Samo pojdi!«

Začutil sem, da je prišel moj trenutek. Nisem vedel, ne kdaj ne kako sem naperil browning v črno postavo pred seboj. Ustaš Pepi mi je kazal hrbet. Nekam na sredo sem nameril in stisnil. Stisnil sem iz obupa, kajti streljati na človeka prvič, pač ni tako preprosto.

Oglušujoč pok me je vsega pretresel. Opotekel sem se in čakal. Neskončno dolgo se mi je dozdevalo. Potem pa se je postava prelomila. Počasi je padala, se zgrbila na dvoje in obležala pred plotom.

»Mama, oče je živ. Oče je živ! Oče je živ!« sem vpil in jo tresel.

Ni in ni mogla doumeti. Stokala je, me odsotno gledala in njeni kriki so bili podobni krikom ranjene živali.

Tudi jaz sem se obnašal pot ponorel. Šele oče naju je nekako spravil k pameti. Ne razumem, da je bil prav on, ki so mu bile sojene zadnje minute, najbolj priseben. Nekoč pozneje mi je dejal: »Veš, štiri leta fronte so me otrdila. Toda, ti nisi le moj sin, ti si mi dal vse te dni, ki jih živim od tiste noči dalje.«

Potem so še sledili dnevi končne zmage. Nikomur nisem pravil o svojem delu, kajti nisem si znal razložiti, ali je prav človeka ubiti ali ne!

In še moj prijatelj — browning. Mesec kasneje sem odšel v gozd, da bi preizkusil svoje sposobnosti v streljanju. Na smreki sem si napravil tarčo in streljal ter zadeval. Pa se je od nekod pojavil nenadoma član ljudske milice, naš bližnji sosed in mi ga je s temeljito prijateljsko razlago vzel.

Junak se je nenadoma zrušil v meni. Moj prijatelj je odromal na postajo ljudske milice in vrnil sem se domov ter pozno v noč pretakal bridke solze. Šele ko se je pričela znova šola, sem počasi pozabil na svojega prijatelja in kadarkoli se mi obudi spomin nanj in na tisto noč, iščem samoto, kajti še danes ne vem, kako je, če nekoga ubiješ.

Napad na miličnika

NAPAD NA MILIČNIKA PRETEKLO SOBOTO SO MED PRETEPOM PRED GOSTILNO »PRI POŠTI« V MOZIRJU TEŽKO RANILI MILIČNIKA VLADA KUSTERJA, KI JE POSKUŠAL INTERVENIRATI. STORILEC DEJANJA NOČE PRIZNATI.

V soboto zvečer so sezonski delavci Božo Papac, Ivan Vulan, Vojko Koručević in Franjo Šipoš, zaposleni pri gradbenem podjetju, ki gradi cesto v Radegundi pri Mozirju, zavili v gostilno »Pri pošti«. Med popivanjem so se malo pred večerom sprli. Pred gostiščem je prišlo do večjega pretepa. Uslužbenec milice — miličnik VLADO KUSTER, ki stanuje v bližini lokala, je prvi opazil pretep in pohitel, da bi pretepače pomiril.

Miličnik je poskušal najprej na lep način dopovedati pretepačem, naj se umirijo. Kazalo je, da bo uspel. Medtem pa ga je eden izmed omenjenih pretepačev nenadoma, ko mu je kazal hrbet — zabodel. Težko ranjenega miličnika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Pretepači, ki so jih po pretepu in poskusu uboja zaprli, nočejo izdati storilca. Vsi se izgovarjajo in tajijo, da bi katerikoli od njih sunil z nožem miličnika. O poteku preiskave bomo še poročali.

-ez

VLOMILCA POSAVSKIH IN DOLENJSKIH TRGOVIN UJETA

Ne bosta več vlamljala

Občane, predvsem pa uslužbence trgovskih podjetij iz Sevnice in okolice Mirne ter Mokronoga na Dolenjskem so v minulih dneh vznemirjali vse pogostejši vlomi v trgovske lokale. V začetku ni nihče pomislil, da v trgovske lokale v omenjenih področjih vlamlja ista skupina.

V noči od ponedeljka na torek so varnostni organi končno postavili piko na i, ko so neposredno po vlomu v trgovino s tehničnim materialom aretirali enega izmed storilcev. Pri storilcu, bil je mladoletnik J. Feliks, doma iz Ljubljane, so odkrili velik del naropanega blaga.

Ob vlomu v trgovski lokal v Mirni so storilci odnesli razno blago v vrednosti preko 700 tisoč dinarjev. Kmalu za tem so znova vlomili. Tudi takrat so podjetje »olajšali« za skoraj tristo tisoč dinarjev.

V kratkem časovnem razdobju so vlomili v Mokronogu, pred štirinajstimi dnevi pa v Sevnici, kjer so jih očividci pregnali. Varnostni organi so po izvedbah uspeli zbrati nekaj podatkov. Tako so ugotovili, da storilci posedujejo neko vozilo, s katerim hitro zapustijo kraj dejanja. Po daljših preiskavah in predvidevanjih so lopovom postavili zasedo. Ker so občani v Sevnici pri prvem poskusu opazili, da je bilo v neposredni bližini parkirano motorno kolo, so varnostni organi prišli do dragocenih podatkov. Pri prvem vlomu v Sevnici so ukradli razno blago v vrednosti 175.000 dinarjev.

V noči od ponedeljka na torek sta dva motorista v nočnih urah nekajkrat prevozila mesto. Varnostnim organom je to postalo sumljivo.

Ko so pred trgovskim lokalom s tehničnim materialom kmalu za tem državljani opazili parkirano motorno kolo in neznanega moškega, ki je pohajkoval pred lokalom, se je obroč zaprl. Že po prvih poizvedbah in zaslišanjih so ugotovili da sta na Dolenjskem in v Posavju vlamljala omenjena storilca. Varnostni organi predvidevajo, kljub temu, da je preiskava še v teku, da sta J. Feliks in njegov prijatelj dvajsetletni Jože Koren iz Šmartnega ob Litiji zagrešila najmanj pet težkih vlomov.

Storilec priznal

CELJSKI VARNOSTNI ORGANI SO PO KRAJŠI PREISKAVI ODKRILI STORILCA, KI JE PRED NEDAVNIM VLOMIL V ČEVLJARSKO DELAVNICO NA TRGU SVOBODE V CELJU.

Mladoletnik M. G., doma iz Celja je že zgodaj zašel na kriva pota. Zaradi vse večjih potreb (rad se je postavljal pred tovariši) in zaradi pohajkovanj je poskušal z nepoštenimi dejanji priti do sredstev. Najprej je poskušal z majhnimi tatvinami. Ko mu je to nekajkrat uspelo, se je odločil za večje »podvige«, med katere sodi tudi vlom v čevljarsko delavnico.

Toda varnostni organi so mu prišli kmalu na sled. Med zaslišavanji in preiskavo je M. G. tudi priznal, da je marca letos ukradel neznanemu moškemu potniku na vlaku, med Rimskimi Toplicami in Celjem 15 tisoč dinarjev. Neznanec je namreč pustil suknjič, v katerem je bila denarnica, za nekaj trenutkov v kupeju. M. G. je izkoristil priložnost in izpraznil denarnico ter jo prazno vrnil nazaj v žep. Bankovci so bili po pet tisoč dinarjev. Po končani preiskavi bodo M. G. v kratkem predali celjskemu sodišču. —ez

TAT ZA ZAPAHI

ČIGAVE SO UKRADENE REČI

VARNOSTNI ORGANI SO PRED NEDAVNIM PRIJELI V OKOLICI GORNJEGA GRADA V SAVINJSKI DOLINI GABRIJELA RAJHARDA, KI JE NA TEM PODROČJU ZAGREŠIL VEČ KAZNIVIH DEJANJ.

Gabrijel Rajhard je z nepoštenim življenjem začel že na področju občine Kranj. Ker so mu tamkajšnji varnostni organi hitro prišli na sled, je zamenjal področje in pričel z nepoštenim delom na območju Gornjega grada in Prebolda.

Zadnje dni februarja in v začetku marca je izkoristil odsotnost stanovalcev in skozi okna vdiral v stanovanja. Kradel je vse, kar je lahko pozneje s svojo prijateljico spravil v denar. V okolici Gornjega grada je med drugim iz neke hiše ukradel usnjen vetrni jopič. Tudi ta jopič je nekaj časa nosil in ga nato prodal neznani osebi. Varnostni organi prosijo vse občane, ki jih je v tem času Rajhard oškodoval ali vedo karkoli o ukradenih stvareh, naj to prijavijo najbližji postaji milice.

V okolici Prebolda je neznani osebi ukradel kovček v katerem je bilo perilo in odeja. Gabrijel Rajhard je zagrešil več tatvin, vendar jih oškodovanci niso prijavili. Varnostnim organom dela pri njihovem delu težave tudi to, da Rajhard ne ve, kje vse je kradel, poleg tega pa določena nepoštena dejanja taji. Po preiskavi ga bodo predali organom v Kranju, kjer bo odgovarjal še za tatvine na njihovem področju.

Delovnemu kolektivu Celjskega tednika v Celju

Ob svečanem jubileju- 20-letnici Celjskega tednika, vam v imenu občanov in v svojem imenu čestitam z najboljšimi željami za nadaljnji uspešni razvoj.

PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE VELENJE
Anton Močilnik

V KAKANJU

126 mrtvih rudarjev

REŠILO SE JIH JE LE 25. LETA 1934 JE NESREČA TERJALA 127 MRTVIH.

Do eksplozije metana je prišlo v jami »Orasi«, ki so dosegla proizvodnjo 1000 ton premoga dnevno. Katastrofa je nastala v času prve izmene, v kateri je delalo 183 rudarjev. Metan se je vnel na nekem izkopu za odpiranje odkopnega revirja. Od tam se je eksplozija bliskovito razširila več sto metrov po rovih in povzročila strahovit udarec, ki je porušil vse naprave v bližnji in daljnji okolici. Pri tem se je razvila ogromna količina strupenih plinov, ki so povzročili med rudarji največ žrtev.

Tehnični direktor srednjebosenskega bazena inž. Mujin Osmanagič je rekel: »Da je nastala takšna eksplozija, sta morala biti podana dva elementa — metan in element vžiganja. Jama »Orasi« pa je bila doslej znana po manjših količinah tega nevarnega plina.«

21. aprila lani je minilo 30 let, kar se je pripetila najhujša nesreča v zgodovini jugoslovanskega rudarstva. V prvih popoldanskih urah je v jašku »Stara jama« kakanjskega rudnika eksplozija metana ubila 127 rudarjev. V prvi izmeni je takrat delalo 221 rudarjev. Povsem slučajno je ostal takrat živ samo Ivan Stok, ki ga je pritisk vrgel v odtočni kanal.

Reševalne ekipe so si na vso moč prizadevale, da bi se prebile skozi rove in delovna mesta, polna strupenih plinov, zasuta s stotinami ton premoga. Kraj nesreče je oddaljen od glavnega rova približno 2200 metrov in 102 metra pod površino zemlje.

Tako je rudnik rjavega premoga Kakanj doživel drugo veliko katastrofo, ki se je pripetila v tem stoletju. Kakanj se je odel v črnino. Z družinami in svojci mrtvih rudarjev sočustvuje vsa jugoslovanska javnost.

Vpis v prvi razred pedagoške smeri v Celju

Dijaki, ki se žele vpisati v I. razred gimnazije pedagoške smeri v Celju, naj v skladu z navodili ZPPS v Celju oddajo na svojih šolah:

1. izpolnjeno prijavo za sprejem (obrazec 1,20) podpisano od staršev ter kolkovano s 50 din;
2. zaključno spričevalo osnovne šole;
3. izpisek iz matične knjige z rojstnimi podatki.

Osnovne šole naj te dokumente s svojimi pripombami o učencih (o njihovem odnosu do učenja in do drugega dela na šoli) pošljejo na učiteljišče v Celju najkasneje do 18. junija.

Kandidati za vpis izven bivšega okraja Celje lahko pošljejo svoje prijave z gori navedenimi dokumenti in z mnenjem šole osebno.

Prijave, ki bodo prispele po 18. juniju, ne bomo upoštevali.

Sprejemni izpiti se bodo pričeli 21. junija. Kandidati naj se zberejo na učiteljišču ob 7.45, kjer bodo opravili najprej sprejemni izpit iz slovenščine in ob 11. uri iz tujega jezika; drugi dan, 22. junija, prav tako ob 7.45, bo izpit iz matematike.

V teku obeh dni bo za vse kandidate tudi preizkus posluha.

Prednost pri sprejemu imajo kandidati z boljšim učnim uspehom in z dobrim posluhom.

Ravnateljstvo

anekdote

DVOUMNA BRZOJAVKA

Anekdota ni sveža, je pa ena najboljših.

Urednik Tone Maslo je bil na dopustu ob jadranski obali.

S Tonetom Skokom sva odkrila, da so prišla v Celje prva motorna kolesa. Ker se je mudilo, sva poslala dolg telegram z vsemi generalijami in prošnjo, naj sporoči, kaj storiti.

Prvi dan — nič.

Drugi dan — nič.

Tretji dan pa je prispel telegram v stilu varčnega urednika: Kupite MASLO.

DOYENOVE BESEDE OB NEPRAVEM ČASU

Sedelo nas je nekaj v uredništvu z videzom polith kokoši.

Vstopi takratni doyen celjskih novinarjev Jaka Slokan:

— Več življenja, fantje! Časnikar je kot gibanje zraka. Enkrat boža kot pomladni veter, drugič ruši kot vihar!

Samo pokimali smo. Nedolgo tega smo se vrnili z višje instance, kjer so nam jih nekaj povedali o neki pisariji...

(Vse anekdote prispeval Jure KRAŠOVEC)

Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Celju razpisuje za šolsko leto 1965/66 štipendije na naslednjih šolah:

1 ŠTIPENDIJO NA PRAVNI FAKULTETI LJUBLJANA,
1 ŠTIPENDIJO NA VIŠJI PRAVNI ŠOLI MARIBOR,
2 ŠTIPENDIJI NA VIŠJI UPRAVNI ŠOLI LJUBLJANA,
1 ŠTIPENDIJO NA VIŠJI ŠOLI ZA SOCIALNE DELAVCE LJUBLJANA,
1 ŠTIPENDIJO NA EKONOMSKI FAKULTETI LJUBLJANA.

Prednost imajo študenti višjih letnikov.

Prošnje s kratkim življenjepisom ter podatki o dosedanjih uspehih pri študiju naj interesenti dostavijo komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Celju najkasneje do 25. junija 1965.

POJASNILO

V zadnji številki Celjskega tednika je bilo na deseti strani med žrtvami prometa navedeno pod naslovom »OTROK PRED MOTORNO KOLO« med drugim tudi, da so starši odklonili zdravniško pomoč, kar ni res. V resnici smo otroka takoj po nesreči prepeljali v laški zdravstveni dom, k dežurnemu zdravniku. Ker zdravnika ni bilo, ga je sprejela sestra Lizika. Ona ga je pregledala in ob njeni trditvi, da otroku ni nič, smo ga odpeljali nazaj domov. Čez noč je otrok čutil bolečine v trebuhu, zato sem naslednji dan znova odšel k zdravniku dr. Dolancu. Zdravnik je otroka pregledal in ni ugotovil nič posebnega. Poudaril pa je, da ga v primeru, če bi mu bilo slabše, pripeljemo nazaj. Ker se je otrokovo zdravstveno stanje poslabšalo, sem znova odšel v zdravstveni dom. Tu je bila dežurna sestra Lizika, ki mi pa ni hotela izdati napotnice za bolnišnico. Poiskal sem doktorja Dolanca na domu in ga naprosil, naj mi on da napotnico za bolnišnico. Šele takrat smo ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga zadržali na zdravljenju zaradi notranjih krvavitev in poškodb.

Jože Strniša,
oče poškodovanega Marjana,
Laško 71

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA TURNŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z njim, ga v njegovi hudi bolezni tolažili in obiskovali. Lepa hvala vsem, ki so izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala za vence kolektivom: »Agroservis«, Šempeter, KK Žalec — obrat Šempeter in Polzela ter obrtnemu podjetju »Obrtnik« Prebold. Hvala tudi Gasilski četi Ločica in Polzela za spremstvo v sprevodu, vence in ganljivi govor. Posebna hvala za spremstvo g. ž. Vlaska.

Ločica, 3. junija 1965

Žalujoča družina TURNŠEK

OBJAVA

Prodamo moped Colibri v nevoznem stanju. Ogled za interesente socialističnega sektorja je dne 15. junija od 8. do 9. ure, za interesente zasebnega sektorja od 9. do 10. ure v prostorih uprave podjetja »STEKLAR« CELJE, Gubčeva ulica 8.

Društvo ekonomistov Celje bo organiziralo v sredo, 23. junija ob 17. uri v Gospodarskem klubu, Kocbekova ulica 1, debatni večer, ki ga bo vodil predstavnik Komunalne banke Celje tov. Vučajnik Franjo.

Tema debatnega večera je: O NOVEM BANČNEM SISTEMU IN UKREPIH ZA STABILIZACIJO GOSPODARSTVA.

Društvo vabi zainteresirane, da se udeležijo zanimivega debatnega večera.

PIVO-CVETJE OD 11. DO 18. JULIJA * LAŠKO

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. »2.000 MILJ PO SREDOZEMLJU«. V času od 26. oktobra do 3. novembra 1965 organiziramo tradicionalno 9-dnevno krožno potovanje z luksuzno motorno ladjo »JUGOSLAVIJA«. Relacija potovanja: Benetke — Split — Hvar — La Valetta (Malta) — Palermo — Catania — Taormina — Krf — Dubrovnik — Benetke — Reka.

Obširne programe potovanja »2.000 milj po Sredozemlju« prejmete v poslovalnici »KOMPAS« Celje, oziroma Vam jih dostavimo na Vaš naslov po pošti.

2. 8-dnevno potovanje z avtobusom in vlakom v PARIS v času od 15. 7. do 23. 7. 1965. Prijave do 10. junija 1965.

3. 5-dnevno potovanje na ogled PRVE SVETOVNE RAZSTAVE PROMETA V MÜNCHEN-u. Vrši se v času od 25. 6. do 3. 10. 1965. Prijave do 1. julija 1965.

4. Stalni dvodevni izleti TRST — BENETKE.

5. 6 dni po AVSTRIJI, ŠVICI in ITALIJI v času od 15. do 20. 8. 1965. Prijave do 10. julija 1965.

6. V prvi polovici septembra 6-dnevni avtobusni izlet v CHAMONIX. Prijave do 30. julija 1965.

7. 4-dnevno avtobusno potovanje po DOLOMITIH v prvi polovici meseca septembra. Prijave do 10. avgusta 1965.

8. Od 22. do 28. avgusta 1965 avtobusno potovanje v BUDIMPEŠTO, PRAGO in DUNAJ. Prijave do 10. julija 1965.

9. Koncem avgusta 6-dnevno potovanje z osebnimi avtomobili v ŠVICO. Prijave do 20. 7. 1965.

10. V času od 26. 9. do 1. 10. 1965 potovanje v BERLIN. Prijave do 1. avgusta 1965.

11. SONČNA ITALIJA VAS VABI NA 5-dnevne POČITNICE V RIMINIJU v času od 16. 9. do 20. 9. 1965. Prijave do 15. avgusta 1965.

PRODAJAMO ŽELEZNIŠKE VOZNE REDE!

KOMPAS Celje prodaja vse vrste vozovnic za tu- in inozemstvo; organizira izlete in potovanja, posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov in vizumov, menja devize in daje vse informacije za Vaša potovanja v tu- in inozemstvo ter Vam posreduje rezervacije za Vaš letni oddih v vseh turističnih krajih.

KOMPAS CELJE obvešča vse stranke, da je v času sezone poslovalnica odprta od 7.30 do 18. ure ter ob nedeljah od 8. do 13. ure.

Pred vsakim potovanjem ali izletom obiščite turistično podjetje KOMPAS CELJE, Tomšičev trg 1, tel. 23-50.

Se priporoča **KOMPAS CELJE, Tomšičev trg 1 Telefon: 23-50**

● PRODAM

»Nauman« šivalni stroj prodam. Naslov v upravi lista.

Enostanovanjsko hišo z vrtom prodam. Naslov v upravi lista.

Emajliran štedilnik — levi prodam. Miha Furlan, Celje, Gregorčičeva 7-II.

Record 64 — neocarinjen prodam takoj. Šket, Trbovlje, Gimnazijska 22 a.

Manjšo visokotlačno sadno stiskalnico prodam. Koželj, Celje, Zagrad 31.

Tesani les za ostrešje, ugodno prodam. Goričan, Opekarniška 9 c — Celje.

NSU Prima 175, dobro ohranjen, ugodno prodam. Kač, Petrovče, Mala Pirešica 1.

Otroški športni voziček prodam ugodno. Marija Skale, Celje, Ronkova 23 (Ložnica).

Več novih garažnih vrat imam na zalogi. Anton Strnad, Mizarstvo, Tabor 28.

Vzidljiv štedelnik — desni, prodam ugodno. Stožir, Celje, Trg Svobode 7.

Zastava 600 D, izvrstno ohranjen, naprodaj. Naslov v upravi lista.

Motorno žago za razrez hlodovine in novi pisalni stroj »Singer«, prodam. Vrtnarija Medved, Celje, Nova vas.

Kompletno rabljeno spalnico — jesen, prodam. Naslov v upravi lista.

Spalnico, kuhinjsko kredenco, zidan mizni štedelnik, električni kuhalnik, prodam. Celje, Šercerjeva 8.

Pralni stroj AEG original, prodam. Dalibor Vranković, Na otoku 3.

Novo, davka oproščeno, takoj vseljivo hišo ob avto cesti (parket, voda pred hišo, trofazni tok) z manjšim zidanim gospodarskim poslopjem, prodam. Rustja, Trg Svobode 4, Celje.

Razni električni material, kompletno glinasto peč in radijski sprejemnik znamke »Minerva«, ugodno naprodaj. Celje, Trubarjeva 13.

Dobro ohranjeno NSU Primo 175 ccm prodam, tudi na ček. Lečnik, Slance 20, Teharje.

NSU Primo tipa 60, v zelo dobrem stanju, prodam. Cena po dogovoru. Vprašati pri vratarju gledališča v Celju.

Pralni stroj »Maris-Rondo« prodam za 65.000 din. Jožica Močan, Ložnica 30 (mimo gostilne Čulk, prva pot desno).

Prodam arondirano posestvo, 5 minut od ceste Vojnik—Dobrna. (Sadje, živinoreja). Hiša v dobrem stanju, gospodarsko poslopje novo. Njiv 2,5 ha, travnikov 4 ha, mešanega gozda 4,5 ha. Franc Žgank, Hrenova 13, p. Strmec pri Vojniku.

Dobro ohranjeno raztegljivo mizo (orehov furnir) prodam. Malgajeva 4-III — levo.

● STANOVANJA

100.000 din nagrade dam tistemu, ki mi nudi, ali preskrbi prazno sobo. Ponudbe na upravo lista pod »100.000«.

Za enosobno stanovanje ali prazno sobo v Celju, nudim 15.000 din mesečne najemnine. Novica Kostič, Celje, VP 1693 (Titova kasarna).

Mlada zakonca iščeta sobo v centru mesta ali okolici. Zinka Jošt, »Vrvica« Celje, Mariborska cesta 1.

Zamenjam veliko enosobno stanovanje v centru, v 1. nadstropju, za dvosobnega. Naslov v upravi lista.

● RAZNO

Podpisani preklicujem vse neresnične besede, ki sem jih izrekel o Elizabeti Kralj iz Gorice — Zalog ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od nadaljnjih postopkov. Franc Mirnik, Celje, Medlog 45.

Garažo vzamem v najem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »TAKOJ«.

Odstopim vrstni red za AMI-6, tovarniška cena, ali ga zamenjam za Fiat. Celje, telefon 21-21.

ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET V CELJU

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

— DIPL. EKONOMISTA
— ARANŽERJA
— NADZORNIKA (svetovalca) praktičnega pouka
— KNJIGOVODJE — FINANČNEGA REŽISERJA

Prijave do 30. junija. Nastop službe 1. septembra 1965.

● GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 11. junija 1965 ob 20. uri:
RINGARINGARAJA ali SATIRIČNI VEČER. Gostovanje v Velenju.

Sobota, 12. junija 1965 ob 16. uri:
RINGARINGARAJA ali SATIRIČNI VEČER. Abonma za upokojence in izven. Vstopnice so še na razpolago.

Sobota, 12. junija 1965 ob 19.30:
RINGARINGARAJA ali SATIRIČNI VEČER. Zaključena predstava za Celjski tisk Celje

Nedelja, 13. junija 1965 ob 10. uri:
RINGARINGARAJA ali SATIRIČNI VEČER. I. nedeljski dopoldanski abonma in izven.

Nedelja, 13. junija 1965 ob 16. uri:
RINGARINGARAJA ali SATIRIČNI VEČER. Gostovanje v Topolšici.

Četrtek, 17. junija 1965 ob 20. uri:
Bernard Shaw: NIKOLI SE NE VE. Komedija. Gostovanje Jugoslovanskega dramskega pozorišta iz Beograda. Vstopnice so v prodaji.

● KINO

KINO »SVOBODA«

ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Dne 12. in 13. junija 1965 — »SLADKA PTICA MLADOSTI« — ameriški barvni CSP film

Dne 15. junija 1965 — »LAŽNJIVEC BILLY« — angleški CSP film

Dne 17. junija 1965 — »SMRT SE IMENUJE ANGELCHEN« — češki film

KINO »PARTIZAN« — ŠEVNICA

Dne 12. in 13. junija 1965 — »LJUBKA LAŽNJIVKA« — francoski film

---

ŠOLSKI INDUSTRIJSKO KOVINARSKI CENTER ŠTORE

RAZPISUJE

za šolsko leto 1965/66

sprejem učencev v Poklicno šolo kovinarske stroke na naslednja učna mesta za potrebe:

1. ŽELEZARNE ŠTORE
— 42 učnih mest strojnega ključavničarja
— 6 učnih mest kovinostrugarja
— 4 učna mesta orodjarja
— 1 učno mesto kovača
— 7 učnih mest rezkalca

2. CINKARNE CELJE
— 15 učnih mest strojnega ključavničarja
— 10 učnih mest kovinostrugarja

3. TOVARNE EMAJLIRANE POSODE CELJE
— 20 učnih mest orodjarja
— 1 učno mesto kovača
— 4 učna mesta strojnega ključavničarja

Pogoji za vpis:

Fizično in duševno zdravje, uspešno dovršena osnovna šola in starost do 17 let.

Ugodnosti v času šolanja:

Mesečna nagrada oziroma štipendija po učnem uspehu in letnikih v višini od 8.000 do 14.000 dinarjev mesečno;

učenci imajo možnost oskrbe (stanovanje, hrana) v Domu učencev v Štorah in dobivajo dodatek (posebni) v znesku od 3.000 do 7.000 dinarjev mesečno.

Rok prijave za vpis v začetni razred od 26. junija do 10. julija 1965. Prijave sprejema uprava Šolsko industrijsko kovinarskega centra Štore — po pošti ali osebno.

Kandidati za sprejem morajo predložiti:

1) lastnoročno napisano in s 50 dinarjev kolkovano prošnjo (z natančnim naslovom), ter navedbo podjetja za katero se želi šolati;
2) zadnje šolsko spričevalo;
3) izpisek iz rojstne matične knjige;
4) lastnoročno napisan življenjepis.

Če se bo prijavilo za sprejem več kandidatov kot je predvideno, bo izbira na podlagi sprejemnega izpita, ki bo zajemal snov učnega programa za 8. razred osnovne šole.

Razpisna komisija Dimnikarskega podjetja »Dimnikarstvo« Celje
razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Pogoji: Poleg splošnih pogojev se zahteva še najmanj 2 leti prakse na vodilnem mestu tovrstnega podjetja in 10 let praktičnega dela kot visokokvalificirani delavec dimnikarske stroke.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Vloge sprejema razpisna komisija podjetja »Dimnikarstvo« Celje, Trg svobode 10, do 30. junija 1965.

Kadrovska komisija pri DS Železarne Štore sporoča, da bo

ŠTIPENDIRALA

učence poklicnih šol in sicer za poklice, omenjene v razpisu Šolskega industrijsko-kovinarskega centra Štore, poleg tega pa še učence za naslednje poklice:

INDUSTRIJSKI ELEKTRIKAR	17
ELEKTROMEHANIK (INDUSTRIJ.)	9
INŠTALATER (VODOVOD IN PLIN)	12

Pogoji za vpis: fizično in duševno zdravje, uspešno dovršen 8. razred osnovne šole in starost do 17 let.

Učenci imajo možnost nastanitve in oskrbe v internatu v Mariboru oziroma v Ljubljani. Učenci elektrostroke se bodo namreč šolali v Mariboru, inštalaterji pa v Ljubljani.

Kandidati za šolanje poklicev, naštetih v razpisu ŠIK centra Štore naj se v primeru, če se želijo šolati za potrebe Železarne v Štorah, pred prijavo v ŠIKC v Štorah prijavijo v kadrovskem sektorju železarne zaradi vpisa v evidenco.

Oni kandidati, ki se žele izučiti poklica elektrostroke ali pa inštalaterja pa naj do 20. junija 1965 predložijo v kadrovskem sektorju železarne v Štorah naslednje listine:

1. lastnoročno napisano in s 50 din kolkovano prošnjo, z natančnim naslovom in navedbo pošte bivališča;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. izpisek iz rojstne matične knjige;
4. lastnoročno napisan življenjepis.

Kandidati naj v prošnji navedejo, če želijo stanovanje v internatu.

Učenci prejemajo v času šolanja štipendijo, na podlagi pogodbe, sklenjene med učenci, njihovimi zakonitimi zastopniki in podjetjem. Učenci socialno šibkih staršev prejmejo v primeru dobrega uspeha v šoli še finančno pomoč za kritje stroškov vzdrževanja v internatu.

Kadrovska komisija pri DSP
Železarne Štore

TURISTIČNE OBJAVE

TURISTIČNI VODIČI

Olepševalno in turistično društvo Celje sporoča, da ima dobro vodniško službo. Vodiče, ki obvladajo tudi tuje jezike je treba naročiti tri dni prej. Honorarji za vodiče so običajni, prijave v Turističnem informacijskem uradu, poleg kina Metropol.

ZASEBNE SOBE V ZDRAVILIŠČIH

Celjska turistična zveza sporoča, da je v vseh naših zdraviliščih v Rogaški Slatini, Dobrni, Laškem in Rimskih Toplicah na voljo dovolj zasebnih sob po nizkih cenah. Informacije in rezervacije pri turističnih društvih v omenjenih krajih.

DOPUST V SOLČAVI IN LOGARSKI DOLINI

Vsem, ki se zanimajo za dopust v Solčavi in Logarski dolini, priporočamo, da si sobe pravočasno rezervirajo. V Solčavi sta na voljo gostišče Zadružnik in Počitniški dom Rinka, v Logarski dolini pa pension Sester Logar, Planinski dom in gostišče Plesnik. V obeh krajih imajo tudi zasebne sobe. Cena penziona od 1.700 do 2.000 dinarjev. Informacije in rezervacije pri omenjenih gostiščih in Turističnem društvu Solčava.

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

IZLETNIK CELJE

PUTNIK

Nudimo vam vse turistične usluge.

Organiziramo izlete in potovanja po Jugoslaviji i v inozemstvo s turističnimi avtobusi.

— BUDIMPEŠTA — KRAKOV — VARŠAVA — BERLIN — PRAGA — DUNAJ — 10-dnevno potovanje z avtobusom dne 27. 7. 1965. Rok prijav 17. 6. 1965.

— BENETKE — FIRENCE — RIM — NEAPELJ — BENETKE — TRST — 10-dnevno potovanje z vlakom dne 2. 7. 1965. Rok prijav 10. 6. 1965.

— ČOP — KIJEV — LENINGRAD — MOSKVA — 15-dnevno potovanje z vlakom in letalom dne 28. 7. in 11. 8. 1965. Rok prijav 25. 6. 1965.

— MÜNCHEN — 4-dnevno avtobusno potovanje na prometno razstavo dne 22. do 25. VII. 1965. Prijave sprejemamo do 25. VI. 1965. **Vožnja bo potekala po Koroški — Lienz — Grossglockner — Salzburg — München. Zahtevajte program.**

— Z osebnimi avtomobili 3-dnevno potovanje po ITALIJI, Celje — Kranjska gora — Tolmezzo — Cortina d' Ampezzo — Bolzano — Trento — ob Gardskem jezeru — Sirmione — Verona — Padova — Benetke — Trst — Celje. Prijave sprejemamo do 25. VI. 1965.

— ZURICH — LONDON — PARIZ — MÜNCHEN — 9-dnevno potovanje z vlakom, dne 19. — 27. VII. 1965. Prijave do 20. VI. 1965.

— ATENE — DELFI — LARISA — SOLUN — 8-dnevno potovanje z avtobusom, dne 20. — 27. VII. 1965. Prijave do 20. VI. 1965.

— Tridnevna potovanja z avtobusi po AVSTRIJI in ITALIJI — Celovec — Beljak — Grossglockner — Cortina d' Ampezzo — Bolzano — Lago di Garda — Verona — Padova **— Benetke — Trst. Prijave sprejemamo za kolektive.**

— TRST — BENETKE, stalni avtobusni izleti, prijave sprejemamo za kolektive in posameznike.

— TRST — MIRAMARE, stalni enodnevni izleti z avtobusom, za kolektive in posameznike.

Prodajamo vozne rede za prometno sezono 1965/66.

Vse informacije in prijave pri IZLETNIK-u Celje, Titov trg 3 ter poslovalnicah v Velenju in Krškem.

Za cenjeni obisk se priporoča

IZLETNIK CELJE
Titov trg 3 — tel. 28-41
nasproti avtobusne postaje

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 12. do 19. junija 1965
Janez Černej, veterinar,
Celje, Kajuhova 11
blok 3/II — tel. 22-32

Komisija za likvidacijo okrajnega odbora Rdečega križa Celje
razpisuje za 17. junij 1965 ob 16. uri na dvorišču bivše skupščine okraja Celje

JAVNO DRAŽBO

na kateri bodo naprodaj naslednja osnovna sredstva:

osebni avtomobil znamke VOLKSWAGEN, letnik 1961, v voznem stanju, z izklicno ceno 1,800.000 din;

električni računski stroj »ZAGREB«, z izklicno ceno 310.000 din;

železni ročni voziček-platoner, na gumijastih kolesih, z izklicno ceno 41.000 din.

Prednost pri nakupu ima socialistični sektor, od 17. ure dalje pa lahko kupijo zasebniki.

V POMANJKANJU DRUGIH BAKRENIH ZAŠČITNIH SREDSTEV OPOZARJAMO KMETOVALCE IN KMETIJSKE ZADRUGE NA NAŠ PROIZVOD

CUPRABLAU

● CUPRABLAU ima odlične fizikalne lastnosti – se ne seseda, ne maši škropilnih šob, se počasi izpira, intenzivno modro barva liste. Uporabljamo ga lahko s tlačnimi škropilnicami in s pršilniki (molekulatorji).

● Priprava škropiva je zelo enostavna. Apno ni potrebno.

● CUPRABLAU je preizkušen preparat za zatiranje peronospore na vinski trti in hmelju, krompirjeve plesni in cerkospore na sladkorni pesi ter za zatiranje ostalih glivičnih bolezni. Navodilo se nahaja na vrečkah.

CINKARNA

metalurško kemična industrija

CELJE

DVAJSET LET ŠPORTNE RUBRIKE

Skromni začetki

OB 20-LETNICI NAŠEGA ČASOPISA SI NISMO MOGLI KAJ, DA NE BI POBRSKALI TUDI PO NAŠIH PRVIH LOKALNIH POVOJNIH ČASOPISIH IN SE USTAVLJALI PRI PREBIRANJU ŠPORTNIH RUBRIK. RAZUMLJIVO JE, DA SO BILE SKROMNE — TAKO PO SVOJI VSEBINI KOT PO OBSEGU. TAKO KOT JE BILO TAKRAT SKROMNO SE VSE ŠPORTNO ŽIVLJENJE V NAŠEM MESTU. TODA ZAŽIVELO JE. HKRATI S POSPRAVLJANJEM RUŠEVIN, OBSODBO VOJNIH ZLOČINCEV, HKRATI Z MISLIMI NA LEPŠE IN SREČNEJŠE ŽIVLJENJE V SVOBODI JE RASLO TUDI KULTURNO IN ŠPORTNO ŽIVLJENJE.

Poglejmo, kaj piše naš prvi časopis NOVA POT dne 9. 6. 1945 en mesec po osvoboditvi: »**Celjski šport postaja zopet aktiven. Na zelenem polju se je zopet začel udejstvovati športni klub Olimp, ki ga tvori v glavnem moštvo iz Vestnove tovarne. Ta klub se je srečal v nedeljo na igrišču Vesten z reprezentanco ing. brigade III. jugosl. armije.**« Seveda gre tu za nogometno srečanje, katerega rezultat pa ni objavljen.

Nogomet je bil že pred vojno najpopularnejša športna panoga in zato ni čudno, da so ravno nogometaši prvi začeli z ustanavljanji društev in tekmovanji. Že 21. 7. 1945 čitamo v celjskem časopisu o prvi tekmi FD Olimp : FD Celje 2:2. »... **srečanje je pokazalo, da se je v obeh moštvih porodilo zdravo športno rivalstvo... Maloštevilni gledalci so precej glasno posegli v dogodke na zelenem polju...**«

Zanimiv je tudi zapis dne 27. 7. 1945 pod naslovom »**Prvi športni miting v Celju... FD Olimp je priredil fizkulturni dan na svojem igrišču v Čretu... katerega so se udeležili Olimp, Celje in Laško. Lahkoatletiki so sledile tekme v odbojki, prve po štirih letih... sledil je pester telovadni spored, ki je prvi v Sloveniji po osvoboditvi...**«

Pod naslovom »**Masovni sestanek FD Celja**« je zapisano: »... **se je prečitala okrožnica FOS-a o priključitvi Trsta in Primorske... V naslednji točki je član OOOF podal kratek politični pregled in orisal naloge in delo fizkulturnikov...**«

V letu 1946 je uvedel novi časopis »Na delo« stalno športno rubriko, ki je bralce seznanjala že o raznih športnih dogodkih, največ pa o tekmah nogometne lige. V tem časopisu smo v izdaji dne 13. 4. 1946 zasledili tudi tale zapis: »**V vsej Jugoslaviji se je v nedeljo vršil pomladanski tek čez drn in strn... v Celju se je teka udeležilo 871 tekmovalcev...**«

Tako se je v prvih povojnih mesecih začelo razvijati celjsko športno življenje in z njim tudi športno poročevalstvo v našem časopisu, ki ima pa danes že precejšen krog zvestih dopisnikov. S tem pa lahko bolj sistematično spremlja in obvešča našega bralca o športnem dogajanju v našem območju. To pa je tudi namen te rubrike.

KOMENTAR

Kdo je kriv...?

Bilo je 12. julija 1964, ko je enajstorica Kladivarja z zmago v kvalifikacijah nad Karlovcem postala član II. zvezne lige. Več kot 7000 prisotnih gledalcev in večji del športne javnosti v Sloveniji je s spontanim zadovoljstvom pozdravil ta uspeh. Mesto ob Savinji je takrat dobilo drugoligaša. Obet na lepo nedeljsko rekreacijo delovnih ljudi mesta Celja in bližnje okolice je bil ustvarjen.

Danes Kladivar ni več drugoligaš! Kdo je temu kriv? To vprašanje postavljajo prav tisti ljudje, ki so se pred slabim letom nadvse veselili ob uspehu Kladivarjevih nogometašev.

Za ta neuspeh je več razlogov, eden med njimi je tudi nestrokovno in organizacijsko slabo delo v društvu. Naš list je na te pomanjkljivosti opozoril ob začetku spomladanskega dela tekmovanja. Bralci in navijači Kladivarja se prav gotovo še spominjajo člankov in razgovora z nekaterimi bivšimi odborniki NDK pod naslovom »Nogomet v Celju da ali ne«. Mi smo smatrali tak naš prispevek kot našo pomoč k še pravočasni nujni spremembi, da Kladivar zadrži drugoligaški status. Sedaj je kot na dlani, da so imeli tovariši Presinger, Skomina, Orel in Marinček prav, ko so opozarjali na napake v društvu.

Sicer je pa sedaj že prepozno za jadikovanje, zadostuje le pogled na lestvico pred zadnjim kolom. Tudi zmaga iz Splita ne prinese nič novega. Se bo treba pač navaditi zopet na gledanje tekem v republiški ligi, za gledanje zveznih tekem pa bo treba prevoziti nekaj desetin kilometrov v Ljubljano ali Maribor. Ostale pa bodo izkušnje za igralce, organizatorje in strokovno vodstvo. Izkušnje o tem, kaj zahteva tekmovanje v zveznem rangu. Morda bi lahko te izkušnje čez kakšno leto spet koristile.

DIRIGENT 2

Naš honorarni športni dirigent, ki tudi pevskim zborom dirigira, ki žalostinki da takoj akcent, če kje kak nogometni klub izhira.

ATLETIKA

Spet zmaga atletov

Kot je bilo pričakovati, so celjski atleti pretekli teden v dvoboju z atletsko ekipo avstrijskega Graza odnesli sorazmerno visoko zmago. 21 točk razlike za Celjane vsekakor priča o kvaliteti celjske atletike v primerjavi z graško.

Slabi tekmovalni pogoji zaradi razmočenih naprav in tekališča so ovirali atlete, da bi dosegli še boljše izide pa vendar smo bili priče nekaterim lepim dosežkom. Na prvem mestu velja vsekakor omeniti neumornega Pikulo, ki je letos prvič izboljšal svoj republiški rekord v metu krogle — 16,64, prav tako izvrsten pa je bil Vivod z 2,08 v višino. Tekača Važič in Červan sta tokrat tekla na krajših progah in dosegla presenetljiva rezultata — Važič 1:51,4, Červan 3:50,7 na 800 oziroma 1500 m. Bukovec se je v metu kladiva približal 60 metrski znamki. V šestih disciplinah so zmagali gostje, v osmih pa Celjani. Ženske so tekmovale izven konkurence, bila pa je Lubejeva s svojimi dosežki daleč najboljša tekmovalka nedeljske prireditve.

Med drugim pa moramo ugotoviti še eno žalostno dejstvo. V nekdaj eni najmočnejših Kladivarjevih disciplin — šprintu — sedaj naši atleti ne pomenijo dosti. Zaletel ni v formi, Vravnik in Kolnik sta pravzaprav deseterobojca (slednji je tudi poškodovan), mladi še ne zaležejo dosti, Ajdič pa menda ne trenira. Vsekakor žalostna slika za celjske sprinterje, če se spomnimo, da še pred letom ali dvema, Kladivarjeva štafeta 4 × 100 m skorajda ni imela konkurence v državi.

—ed

Volitve na Dolgem polju

V nedeljo, 13. junija, bodo v 20., 21. in 23. volilni enoti na Dolgem polju nadomestne volitve. Kandidati na teh volitvah so: v 20. volilni enoti (štiriletni mandat) ZDRAVKO TROGAR, predsednik občinskega odbora Socialistične zveze Celje; v 21. volilni enoti (dvoletni mandat) STANE KOKALJ, predsednik krajevne skupnosti Dolgo polje in v 23. volilni enoti (dvoletni mandat) MILAN SENIČAR, novinar Radia Celje.

Volilne enote pa obsegajo naslednje ulice: 20. volilna enota (Kersnikova, Ipavčeva in Zoisova), 21. volilna enota (Oblakova, Jenkova, Ulica Moše Pijade, Tkalska, Ulica 29. novembra in Nušičeva) ter 23. volilna enota (del Dečkove ceste od številke 19 do 60).

Volišč bo skupaj šest. In to: za Ipavčevo ulico v Zavodu za rehabilitacijo invalidov, za Kersnikovo in Zoisovo v restavraciji Kladivarja, za Ulico 29. novembra v Šoli trgovskih učencev, za Oblakovo in Jenkovo v upravi bolnišnice, za Ulico Moša Pijade, Nušičevo in Tkalsko v prostorih vrtca v bloku 107 in za del Dečkove ulice (št. 19 do 60) v Zavodu za požarno varnost v Dečkovi ulici.

TRGOVSKO PODJETJE

Jelša

Šmarje pri Jelšah

Opozorite svoje sorodnike, prijatelje in znance, ki Vas obiščejo iz inozemstva, da lahko kupujejo za tuja plačilna sredstva v poslovalnici

»TURIST«

Rogaška Slatina

vse vrste industrijskega blaga

z 20 % popustom!

KOŠARKA

CELJE : MTT 76 : 80

Celjani so v tej tekmi zapravili priložnost, da se v II. republiški ligi potegujejo za osvojitev 1. mesta, saj so vodili v I. polčasu že z 11 točkami prednosti in bi to razliko s pametno igro prav lahko obdržali do konca. Za poraz Celjanov sta precej zaslužna tudi slaba sodnika. Za primer naj navedemo, da srednji napadalec Celja na vsej tekmi ni metal enega prostega meta, kar je na košarkarski tekmi edinstven slučaj.

Koše za Celje so dosegli: Čepin 22, Božič 14, Kotka 12, Zorko 9, Leskovšek 10, Ferlan 9. S tem porazom so celjski košarkarji zdrknili s 4. na 5. mesto v lestvici z eno odigrano tekmo manj.

J. C.

ROKOMETAŠI NE MIRUJEJO

Po končanem tekmovanju v republiški rokometni ligi pa pri ŽRK Celje še niso prenehali z delom. V nedeljo so se s tremi ekipami udeležili republiških tekmovanj za mladince in pionirje.

Največji uspeh je vsekakor dosegla vrsta pionirk, ki je v Ljubljani zasedla 2. mesto, medtem ko so si pionirji delili v Celju 5. — 6. mesto. Mladinci so bili v Kranju manj uspešni, saj so bili šesti. Vendar moramo omeniti, da bi z malo več sreče lahko dosegli dosti boljši plasman, saj so o razvrstitvi odločali tudi malenkostni spodrsljaji pri strelih na gol in ne samo točke. Celjski mladinci so na primer še pred tednom bili enakovredni v borbi s sedanjimi prvaki iz Trbovelj, tokrat pa so za njimi zaostali kar za pet mest. To pa se v konkurenci številnih izenačenih ekip kaj hitro zgodi.

Pa še ena vest: V nedeljo dopoldne bo na igrišču ob Kersnikovi ulici gostovala rokometna ekipa bjelovarskega Partizana. Vsakemu ljubitelju rokometa že ime pove, da bo tokrat v Celju gostovala ena najkvalitetnejših jugoslovanskih ekip s petimi državnimi reprezentanti, ekipa, ki je bila finalist tekmovanja za evropski pokal in večkratni državni prvak.

—ed

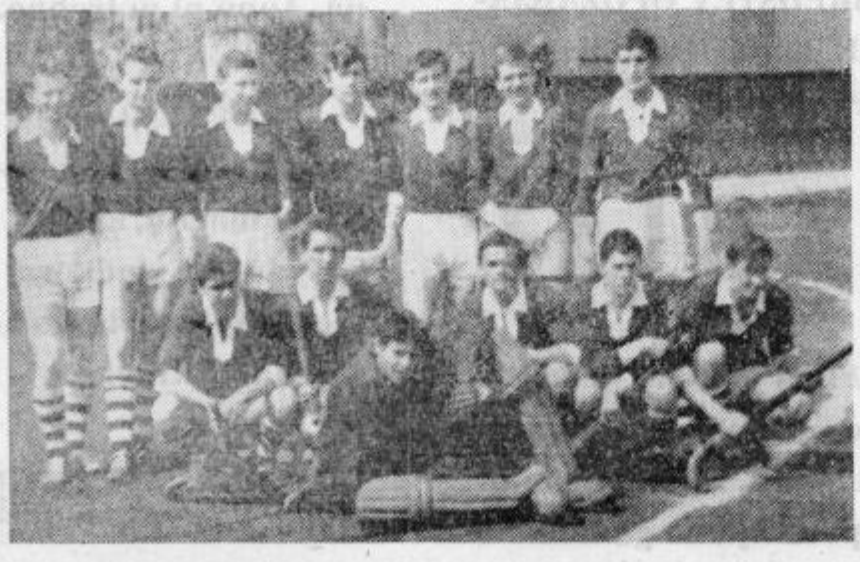

V nedeljo je bil v Celju finalni turnir za republiško prvenstvo v hokeju na travi. Kot je znano sta se na ta zaključni del uvrstili dve ekipi celjskega Partizana — Gaberje ter ekipi Enotnost in SSTV iz Murske Sobote.

Prva ekipa Celjanov je ponovno osvojila naslov republiškega prvaka z dvema visokima zmagama nad Sobočani. Druga ekipa Celjanov pa je osvojila tretje mesto in s tem dosegla svoj največji uspeh. Stem pa so dokazali, da pri hokejski sekciji Partizan — Gaberje delajo načrtno, saj imajo dve kvalitetni ekipi od katerih bo druga — mlajša bogat rezervoar za izpopolnjevanje prve ekipe, ki se ji bo s tem kvaliteta prav gotovo še dvignila. Na sliki: ž ekipa, ki je dosegla doslej svoj največji uspeh.

Foto: Rovan E. G.

Komunalna banka Celje

Celjska mestna hranilnica in ostale poslovne enote banke

objavljajo novo

nagradno žrebanje

za vezane hranilne vloge, vložene v času od 1. januarja do 30. junija 1965

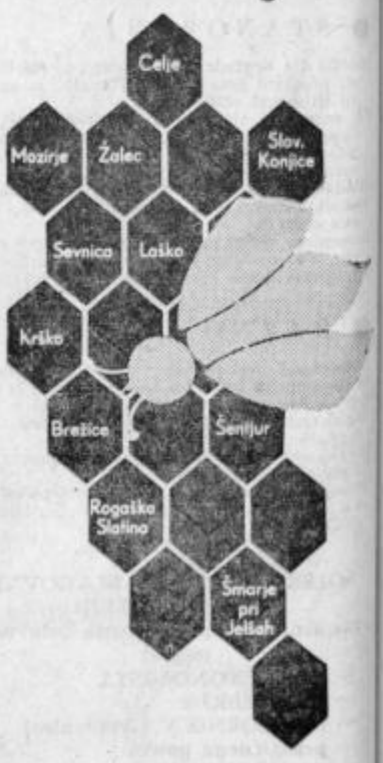

NAGRADE

motorno žago	elektromotor
televizor	2 sesalca
moped	3 gramofoni
2 čuvalna stroja	2 radio aparata
2 hladilnika	7 ekonom loncev
3 električni štedilniki	5 električnih likalnikov

SKUPAJ 30 NAGRAD V VREDNOSTI 1.500.000 DINARJEV

VLADIMIR BASLE

TROJKA

(Nadaljevanje)

Pastir se je s tesnobnim občutkom v prsih počasi obrnil in v poltemi spoznal Tončka. Dve sami besedi sta odpihnili obojestransko življenjsko stisko in že sta tovariša žarečih obrazov krenila v kaščo na razgovor. Za njima pa je prišla Katra s ponošenimi čevlji v rokah in tarnala:

»Joj, joj kakšni časi! Sedaj že otroke preganjajo in pobijajo. No, poskušaj obuti tele čevlje od našega rajnega ata so!« Vmes pa je vprašala pastirja, koliko je star.

Pastir se je hudomušno zarežal in skozi sproščen smeh dejal: »Sestnajst« in naglo dodal »in pol«, kakor da bi jo hotel s tem prepričati, da je dovolj star za vse, kar počne in da sodi med dedce.

Nekaj trenutkov kasneje so se prebivalci koče razšli. Tonček in pastir, z nogami zavitimi v žaklovino, čevlji pokojnega Logarja so mu bili pač premajhni, sta odšla v četo, stara Logarca pa v dolino po ostala dva člana trojke, z upanjem, da še nista padla Nemcem v kremplje.

Preprosta ženička je z materinsko ljubeznijo in s tveganjem svojega lastnega življenja rešila preostala dva člana trojke in naslednjega dne ob zori se je število borcev v četi povečalo za tri.

Večina borcev ni kazala nobenega navdušenja nad prišleki. Intendant Krčmar pa je celo nekoliko zlobno vprašal po prisotnih: »Kaj pa bomo s temi otroci, saj nismo otroški vrtec?« Komisar Gorki mu je pojasnil, da tu ne gre za otroke, ampak za borce, ga oštel pred vsemi in zahteval od njega v imenu komunistov, da se prišlekom opraviči. Krčmar se je na kmečko robat način opravičil in s pobešenim nosom odvihral.

Prišleki, ki so bili zaradi takega sprejema kot poparjeni, so se mencaje oddaljili od kuhinje. Čez čas je k njim pristopil kurir in dejal pastirju, da jih komandir kliče v štab. Mimogrede pa je zbadljivo vprašal, kje je tretji, ker ga ni videl. Ali ni morda že dezertiral nazaj domov k mami? Pastir mu je ravnodušno pokazal z roko proti debelemu hrastu, za katerim je tretji opravljal malo potrebo. Aha, je potegnil z glasom kurir pomenljivo in zasmehljivo obenem ter poklical:

»Tovariš Hrast, pridi, komandir te želi videti!«

Komandir Silni je stopil prišlekom nasproti, jih tovariško pozdravil, posebno pastirja, ki ga je poznal, in po nekaj besedah so se rodili trije novi partizani. Pastir je dobil ime »Benjamin«, ker je bil najmlajši od trojke, pleskarski vajenec Stanko je zaradi zajčje kučme, ki jo je nosil na glavi postal Kozak, progovni delavec Rajko pa je po zaslugi kurirja ostal Hrast.

Ognjeni krst, ki ga je trojka doživela skupaj s četo tri tedne po prihodu v partizane, je presenetil celo najhrabrejše borce. Nemci so četo obkolili na samotni domačiji in tako pritisnili nanjo, da ji je pretilo uničenje. Mitraljezec Grča, ki bi moral s pomočniki izsiliti preboj, je izgubil glavo. Hrast in Benjamin sta v zmešnjavi pograbila mitraljez in zadržala napadajoče Nemce toliko časa, da se je četa zbrala in pripravila za juriš. Po preboju je Grča na ves glas robantil, kakšno zmedo so napravili novinci in kako zaradi njih ni mogel pograbiti mitraljeza. Komandir Silni pa ga je brez besed postavil pod stražo in kasneje premestil v kuhinjo. Novincem pa je pustil mitraljez. Trojka je kmalu postala strah in trepet sovražnikom. Čim so zaslišali pogoste — kratke strojnične rafale, so vedeli, s čim imajo opravka. Tedaj je v njihovih vrstah brez milosti zagospodarila smrt. V dolini so se pojavili črno-rumeni letaki, ki so obljubljali 5000 RM nagrade tistemu, ki bi nevarne komunistične zločince izročil Nemcem žive ali mrtve. Četa je postala ponosna na trojko, da je bilo kaj.

Vojna se je že nagibala h kraju, ko se je raznesla vest, da je Benjamin ob nekem spopadu z Nemci padel. Med borci in prebivalci je zavladala žalost. Slovite trojke ni bilo več. Hrast in Kozak sta žalovala najhuje. Obenem pa sta molče zaprisegla, da bosta maščevala tovariša in da se bosta tudi namesto njega borila do poslednjega diha, do končne zmage. *(Dalje)*

ernest tiran RAZBOJNIK GUZAJ

— 1 —

Tale povest, ki Celjski tednik danes začenja z njenim objavljanjem, nikakor ni prvo, kar je bilo o Guzaju tiskanega. Že v letih 1877 do 1880, ko je bila njegova slava na višku, sta o njegovih podvigih v svojih dnevnih novicah pogostokrat poročala naša tedanja glavna dnevnika »Slovenec« in »Slovenski Narod«. Te članke sem si bil svoj čas celo prepisal, ker sem jih potreboval kot dokazilo v avtorski pravdi, s katero me je počastila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Bilo je takole: Okrog leta 1930 je Januš Golec, eden glavnih v tej tiskarni, v »Slovenskem Gospodarju«, takrat na štajerskem podeželju najbolj razširjenem tedniku, objavil v obliki podlistka vrsto za silo med seboj povezanih Guzajevih dogodivščin, pa je potem v tožbi trdil, da si je zgodbo sam izmislil, da je torej njegova last in svojina in da sem mu jo torej ukradel.

Ti Golčevi podlistki so 1931 izšli tudi v knjižnem ponatisu. z nekaterimi krajšimi dodatki, ki so jih Golcu sporočili pač šele naknadno.

Leta 1933 pa so bile Guzajeve prigode celo dramatizirane in sta se bila lotila tega dela slučajno kar dva človeka hkrati, kaplan Davorin Petančič in jaz, ki so me bili nahujskali vneti čestilci Guzajevi. Snov je res kar izzivala odrsko obdelavo. Spet slučajno, — saj nisva niti vedela drug za drugega, — je bil moj rokopis dober mesec dni prej gotov in na razpolago kakor njegov in s tem sem jim seveda pokvaril posel. Predvsem pa so bili tudi politično strankarski nagibi, ki so odločali. O tej pravdi bom na koncu povedal še kaj več, bila je nenavadno razgibana in nič kako zanimiva.

Pozneje so druga in vse večja dogajanja v svetu in doma potisnila Guzaja čisto v ozadje. V dobi, ko nam je vsem šlo za življenje in smrt, ko je bilo na tisoče in tisoče naših ljudi brutalno pregnanih z doma v neznano trpko usodo, ko je Planina bila eno samo obupno pogorišče, takrat pač ni bilo smisla za kakršno koli romantiko.

Da pa je Guzajev sloves vsem hudim časom navkljub le ostal živ in tlel pod pepelom dalje vse do danes, dokazujejo številne želje, naj se njegova zgodba obnovi in osveži.

Tako bodi!

Razbojnik Guzaj je mrtev, — naj živi razbojnik Guzaj!

* * *

Saj je vsak že na svoji lastni koži to poskusil, — kakšen dan je res vse, kakor da bi bilo zakleto. Že ko vstaneš, si nekam nataknjen, sam ne veš, zakaj. Potem pa se cirkus začne: Ali ti prileti poleno v glavo ali se ti sname kosa ali zlomijo grablje, ko bi jih najbolj nujno potreboval, ali ti Tonček prinese položnico za davek, ali so ti prasci na vsem lepem nehali žreti, ali se za prazen nič skregaš z ženo, kombinacij je možnih vsaj toliko kakor pri športni stavi. Z eno samo besedo, ves svet se je pač zarotil proti tebi in čisto vseeno je, ali moliš ali kolneš, pomaga ne eno ne drugo!

— 2 —

Približno tako se je tistega poznojulijskega dne godilo Matijcu. Ječmen je že ves teden v snopju čakal na njivi, treba bi ga bilo že zdavnaj spraviti, pa se je krava kakor iz kljubovalnosti prav danes morala začeti pojati in bi jo moral gnati k biku, debelo uro daleč, pa k dežju se je pripravljalo, pa žena ga je naganjala, naj ji vendar še prej nakosi prilast, sama da že ve zakaj ne more, je pa vzel koso, dvakrat, trikrat potegnil z oslo čez rezilo in že se je pošteno vrezal in je kri tekla kot bi prašiča klali, žena Micka ga je hitro obvezala z debelo cunjo in se mu nič hudega sluteč nasmejala, kako lep palec ima zdaj, pravzaprav ga je hotela s tem potolažiti, pa je vzrojil in je bil potem hudič po dolgem in počez!

Ko je nato mrk in sam nase besen drugo za drugim le nekako opravil in uredil, sta se spravila nad ječmen. Voz sta bila že pozno popoldne kar samotež zapeljala na njivo, k sreči je blizu, takoj za hosto, tri lučaje od hiše. Potem je začelo naškrapati, morala sta iti vedrit in na pol naložen voz pustiti na njivi, mož je šel k Martinčevim prosit za konja, žena je letela večerjo kuhat, potem je nehalo deževati in sta hitro zmetala še preostalo snopje na voz in končno imela ječmen pod streho. Ječmenovi žganci in gobja juha, — fino! Še angelčki bi jih jedli, če bi usta imeli! Najlepše bi bilo, če bi ga kar nocoj spravili v late, snopje je mokro, škoda bi bila. Bomo že potem večerjali. Mož na hlapca, žena s podajačem na voz in je šlo kakor za stavo. Pa priteče Matijec II., prvorojenec Matijčev, ves zasopihan od nepod:

— Ata, žandarji gredo! K nam gredo! —

Matijec starejši na hlapcu je za trenutek obmolknil, potem pa nekaj zagodel, čisto natančno ni bilo mogoče razložiti, kaj pravi, bilo pa je precej podobno rejenemu hudiču.

Vtem sta bila orožnika že pri brajdi. Micka je zaman tiščala podajač s snopom Matijcu pod nos, mož ga sploh ni videl.

— Dober večer. Pridni?

— Bog daj dobrega.

— Vi ste gospodar? Pišete se Koren Matija, kaj ne? Mhm.

— Da, gospoda. Kaj pa bi?

— Pridite malo dol, se moramo nekaj pomeniti.

— Z menoj? To bo pa gotovo pomota. Res ne vem.

— Pa še kako dobro veste! Nič se neumnega ne delajte! Pri vas se skriva Guzaj, saj ga dobro poznate, razbojnika! Že vse vemo!

— Kaaaj? Pri meni da se skriva! To se pa motita, prav gotovo da se motita.

Mož je zlezel z lat, orožnika sta ga obstopila vsak z ene strani.

— Saj ne bo nič hudega, če boste po resnici povedali. Saj res nič ne morete za to! Vemo,, da se ga bojite! Kar lepo povejte, kje je!

Matijec je imel mirno vest. Šarkla že res ni videl več kot pol leta ne, pa še takrat samo bolj od daleč.

— 3 —

— Pri meni ga ni in ga nikoli ni bilo! Kar sama poglejta, vsepovsod poglejta. Lahko vse preiščeta, prosim!

Potem pa ga je naenkrat preblisnilo, če bosta zares začela stikati okrog, v senenem drobirju na pojati je imel puško skrito, — če jo najdeta, — ljubi Jezušček! In pogled mu je proti volji zdrknil proti pojati. Žandarja sta to seveda videla.

— Na pojato! Pojdite pred nama!

Na pojati je bila na spodnjem koncu v svežem senu vdolbina, videlo se je, da je še ne dolgo tega tu nekdo ležal. Žandarja sta oba istočasno pokazala nanjo:

— A?!

— Oh, tu pa jaz ležim, v hiši je preveč soparno!

— Tako, tako. Hmh. Kaj pa je tole?

Žandar se je sklonil in pobral zganjen papirček.

— O ti poštalenc! Jaz sem ga pa tako iskal vsepovsod!

Bil je stavni listek loterije v Gradcu, Matijec je rad stavil, čeprav ni nikdar nič zadel razen enkrat samkrat revno ambo. Komaj svoj denar nazaj.

Zdaj sta žandarja kakor na komando oba naenkrat začela z bajoneti divje žokati v seno. Uspeha ni bilo nobenega, seno je ostalo mirno in tiho in je dišalo naprej. Za seneni drobir v kotu se še zmenila nista in Matijec si je globoko oddahnil, ko so zlezli po lestvi zopet dol.

V hišo sta potem pregledala prav vse kote, v šitblcu sta vtaknila nos celo pod posteljo, pa tudi tam ni bilo ničesar kakor edinole tisto, kar je pač navadno pod posteljo. Še na podstrešje sta rinila in vse tramove pretiknila, in potem še v hlev, v jasli, pod poveznjen prilastnik, — Guzaja nikjer.

Žena je v tem času brez besed hodila za njimi. Matijec mlajši je bil za zaščitnico čisto zadaj.

— In vendar mora biti tu nekje! Naj me hudič vzame, če ni! Sledila sva ga prav do hoste, potem nama je pa zginil izpred oči, kakor da se je v zemljo vdrl! Tu je in nikjer drugje! Priznajte raje zlepa!

Če vama povem, gospoda, da ga še videl nisem! Saj bi ga menda vendar moral videti, saj nisem slep!

— Lažete! Prav dobro veste, kje tiči! Ven z besedo! No, bo kaj!? Skupaj držite, svojat tatinska! Gorje vam, če bomo dognali, da ste ga samo pet minut imeli pod streho!

Zdaj pa se žena ni mogla več premagati.

— Kaj? Za tatove nas zmerjate!? In še za lažnivce povrhu?! Kdaj pa smo že komu kaj ukradli?! Kar mene zaprite, če že Guzaja ne morete, se bo že pravica izkazala! Bom že povedala gospodom v Celju, kako nas po nedolžnem dolžite tatvine! Sram vas bodi, da veste!

— Molčite vi! Vas ni nihče nič vprašal!, se je zadrl vodja nad njo. Takrat je pa še bolj zrasla:

— No, veste kaj, to je pa že malo preveč! Hudimaršek, tu sem jaz gospodinja, da veste! Nič ne bom molčala, čisto nič ne bom molčala, na sodnijo v Celje bom šla, tam so še malo višji gospodje kakor sta vidva, vse bom povedala po vrsti, kako delate z nima ubogimi ljudmi! Mi garamo noč in dan in se ubijamo, vi se pa lepo sprehajate okrog in nedolžne ljudi sumničite! Čisto vseeno mi je, naj me zapro, kar naj me, če imajo zakaj! Takole smo pa zdaj na vsem lepem postali tatovi! Hudimaršek še enkrat!

— 4 —

In že se je spustila v tako srdit in pretresljiv jok, da sta bila žandarja očividno v zadregi.

— Saj vam nihče nič noče. Ampak kdor tatovom potuho daje, sam ni nič boljši od njih! Tu nekje je skrit, glavo si dam odrezati!

— Zakaj ga pa potem ne primete, če je tu!? Kdaj smo še komu dajali potuho? Potuho jim vi dajete, ko jih lovite tam, kjer jih ni, takrat jih pa ne vidite, ko jih imate pred nosom! Kar vklenite me, če si upate, bom že v Celju gospodom vse povedala, še veliko več, da veste! Hudimaršek nemarni tak!

Žandarja sta se obrnila neodločeno nazaj proti pojati, Matijcu je postalo spet vse bolj vroče, kakor je že itak bilo. Pa je vodja patrole samo vzel notes in svinčnik in se naslonil na voz in nekaj pisal, potem pa je počasi notes spravil nazaj v torbo.

— Bomo strogo pazili na vas. In lahko vam povem, da se boste še grenko kesali, če ugotovimo, da je bil pri vas. Nam ne ostane skrito! Kdor se je pregrešil zoper postavo, ga bo zadela stroga kazen. Nikar ne mislite, da ji boste ušli. Gorje vam! Na svidenje!

Potem sta prav počasi odšla spet mimo brajde in proti cesti.

Mož je splezal nazaj v late, da bi le končala začeto delo. Skoro se je že delal mrak.

— Dajva, Micka, še dobre četrt ure, pa bova potem brez skrbi!

Žena je s podajačem zagrabila snop in ga hotela podati možu, ko se je slama na vozu razmaknila in je iz nje pomolela kuštrava glava.

— Ježešmarija!!

— Tiho! je glava spregovorila. Da ne črhneš niti besedice!

Ženi je od strahu skoraj podajač padel iz rok.

Mož, ki je bil obrnjen vstran, ni nič opazil. Samo snopa predolgo ni bilo.

— No, kaj pa je? Si mar zaspala? Dajva, dajva, noč se dela!

Žena pa je kakor odrevenela še kar naprej strmela v neznančev kosmati obraz.

— Jaz sem, Šarkelj! Pokrij me nazaj! Kaj zijaš vame kakor tele v nova vrata?!

Žena je vrgla čezenj snop, kakor ji je bil ukazal, potem pa se je na vozu sesedla.

— Kaj pa ti je naenkrat? je postal mož le pozoren. Ti je slabo? Pa nehajva za nocoj, saj je jutri tudi še en dan. Danes je bilo tako res že vsega preveč.

In je bilo oblaganja konec.

Kdaj se je Guzaj potem izgubil izpod snopja, ni nihče videl. Drugo jutro so našli Matijčevi pod pragom deset goldinarjev.

ŠE DANES NAROČITE CELJSKI TEDNIK

Fragmenta

KI ZARADI LJUBEGA MIRU
NISTA BILA OBJAVLJENA TU
A STA NEKJE ŠE AKTUALNA

I

Prosveti kaže vsak dan bolje,
kar je razveseljiv pojav;
zdaj prosvetarje le še kolje
problem, kdo šolam bo, kar mora, dal,
od kod še pride kak »metal«,
besede ali vsaj obljube —
ta brezobrestni kapital,
ki dajemo ga brez izgube;
se pravi, nismo prizadeti,
če v sklade vlagamo — modrost,
s tem pa pomagamo prosveti
(moralno) sprojektirat most
tja čez prepade, kar je mnogo,
ker danes je projekt drag špas...

II

(REPETITIO EST MATER STUDIORUM)

Težave s knjižnico so le ad acta.
S tem, da porušili smo temelj trakta
in z njim seve betonsko plato,
nam je uspelo dokazáti
resnico zlato,
da to, kar trhlo je, ne more stati;
da pravzaprav nihče ni kriv
za v vodo vržene milijončke,
če pa bi vendarle lahko kdo bil,
gre sled baje na bivše tronče...
Zdaj stoodstotno je gotovo,
da bomo knjižnico zgradili novo
po preizkušeni metodi,
ki v gradbeništvu je že v modi
od pamtiveka: da, od temeljev navzgor
in ne, kot so menili, prav narobe,
od strehe dol, saj tak projekt je nor
in nujno, kot »se vidi«, gre po gobe!
V opravičilo kos resnice znane:
pač vsaka šola nekaj stane!
(Šolnina, kajpak, znese dosti manj,
če plača skupnost jo — občan!)

Za točnost duplikata:
PAVLIHA

ROTACIJA

Rotacija kar dobro teče:
bil Pepi je najprej mesar,
potem je v mlinu nosil vreče,
sedaj pa je postal — urar!

DEFINICIJE

DIKTATOR
Dosegel sem enotnost mišljenj!
VOJSKOVODJA
Sakra, moji heroji!
IZJAVA
Prebivalci pobiti, naselje požgano v absolutnem redu in disciplini.

NOTRANJE REZERVE

(NAVODILO ZA ODKRIVANJE)

V splošnem je res, da rezerv nimamo samo v nogometu, ampak jih imamo tudi v gospodarstvu. Tu imamo predvsem tako imenovane notranje rezerve, ki jih delimo v neizkoriščene in skrite rezerve.

Medtem ko so neizkoriščene rezerve tiste, ki jih ne izkoristimo, je bistvo skritih rezerv v tem, da jih ne vidimo, kajti če bi jih videli, ne bi bile skrite. Neizkoriščene rezerve so torej neizkoriščene, skrite rezerve pa so dobro skrite.

Lahko bi tudi rekli, da pomanjkanja neizkoriščenih in skritih rezerv v našem gospodarstvu ni. Stvar je pač v tem, da imajo nekatera podjetja več neizkoriščenih in manj skritih, druga podjetja pa več skritih in manj neizkoriščenih rezerv. Poraja se nekaj vprašanj: zakaj so nekatere rezerve neizkoriščene, druge pa skrite, zakaj neizkoriščene rezerve niso skrite in zakaj so skrite rezerve neizkoriščene?

Kako torej neizkoriščene rezerve izkoriščamo in skrite odkrivamo? Obstoji več metod. In seveda tudi problemov. Najbolj uspešno je, če s posebnimi analizami na sestankih v delovnem času analiziramo in preanaliziramo, kje so rezerve. Elaborat naj upošteva točke:

1. kje so notranje rezerve,
2. kakšne so notranje rezerve,
3. kako je s skritimi rezervami,
4. kam jih je podjetje skrilo,
5. zakaj jih je skrilo.

Ko so vse točke preanalizirane in zanalizirane in so rezultati jasni, je nadaljnji postopek enostaven. Treba je samo — sklepe realizirati v praksi.

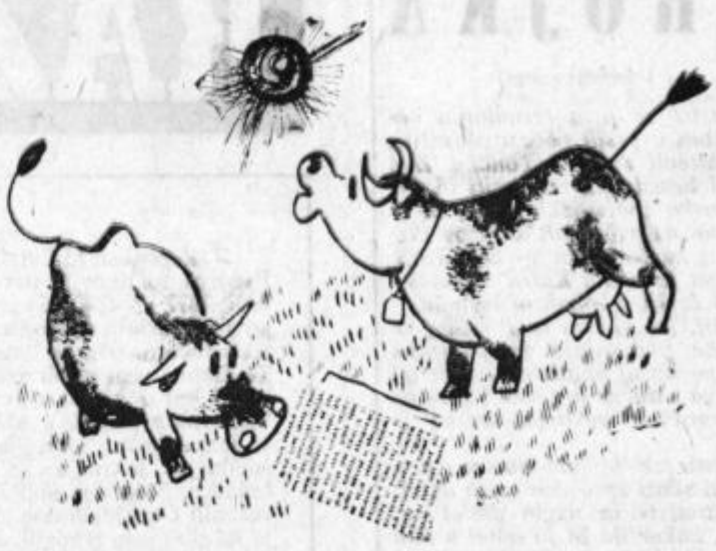

LISKA, PUSTI VENDAR TO NI UŽITNO

ANEKDOTE ● ANEKDOTE ● ANEKDOTE ● ANEKDOTE ● ANEKDOTE ● ANEKDOTE ● ANEKI

STARI, ZLATI ČASI...

(Iz dni, ko še ni bil časnikar vsak, ki je kdaj napisal notico o pretepu na gasilski veselici)

Bil sem že pol leta pri »Slovenskem poročevalcu«. Moje delo je bilo, da sem čital in izrezoval za arhiv članke, ki so jih pisali resnični časnikarji.

Nekega dne me je poklical urednik »Družbene kronike«, kot smo imenovali zbirko nesreč, sodnih novic itd.

— Jur, pojdi na sodišče v razpravno dvorano in budno spremljaj vse razprave.

— Za kdaj naj napišem, za jutrišnjo številko? sem se razveselil zaupanja in pravega dela.

— Nak, je dejal, če bo kaj zanimivega mi telefoniraj, da bom poslal koga, ki se razume na te reči.

PRISILNO DELO

Leta 1948 sem za tednik pisal zgodbo za razvedrilo »Logarjevi«. Pisal sem jo iz številke v številko. Naenkrat pa me pokličejo k vojakom na odslužitev kadrovskega roka.

Urednik Lojze Jurc me je zaklenil v »rdeči kotiček«, mi nosil hrano in pijačo vse do ure odhoda, ko je bil negodni literarni poskus napisan.

STROGO ZAUPNO

Bil sem pri visokem okrajnem funkcionarju. Potreboval sem določene podatke za članek. Napotil me je k pristojnemu referentu. Ta pa odločno:

— Ne bo nič. Ti podatki so stroga tajnost.

Jaz nazaj k funkcionarju, ta na telefon, iz telefona pa skesano priznanje:

— Nimamo teh podatkov. Pozabili smo jih zbrati!

POSPEŠEVANJE SEŽE NA ŠIROKO

Ko smo v letih po 1948 začeli povsod zdraviti birokratske odnose, preganjati samovoljo, smo večkrat sodelovali v tem boju tudi mi pri tedniku.

Nekoč smo objavili kozerijo, ki je na splošno šibala po birokratih, suhih računarjih, brezdušnih knjižnih moljih. Sestavek je bil res napisan po splošnem vzorcu, brez konkretnih »modelov«.

Toda kljub temu smo imeli dan po izidu številke celo vrsto živčnih telefonijad, groženj s sodiščem itd.

Nič ni pomagalo, da smo jih opozarjali, da ni nikjer niti imen niti podjetij, še manj pa oseb.

— Ja, po okoliščinah sodimo, da cikate na nas!

Pa recite, da posploševanje ni daljša palica kot konkretnost?

Imeli smo vsaj nekaj jasnih kažipotov za konkretno pisanje.

MORATE VSE VEDETI

Od časnikarja včasih pričakujejo nadnaravnih sposobnosti. Ne samo tisti, ki bi radi na osnovi svojega »prispevka k razpravi« v časopisu prebrali povzetek z repom in glavo...

Zazvonil je telefon.

Onstran žice se sproži rafal razburjenih očitkov:

... in tako lepa je bila naša proslava. Imeli smo kulturni spored, srečolov, šaljivo pošto, zapor za zaljubljence... tako dolgo smo se pripravljali, vas pa ni bilo!

— Oprostite, ne spominjam se, da bi kje viseli lepaki, povabili nas pa tudi niste, sem se izmotaval.

— Kaj? Kakšni novinarji pa ste? Novinarji morajo vendar vse vedeti!

NEPREKOSLJIVA SLAVA

Z našim stalnim sodelavcem, ilustratorjem, karikaturistom in piscem satiričnih prispevkov Vladom Smehom sva križarila po Ljubljani. Naenkrat me ustavi in prav resno povzame:

— Jaz sem več kot recimo stoletje industrializacije, kot stoletje poezije, kot revolucionarno stoletje, jaz sem...

— Nehaj, nehaj, te je sončarica, sem ga ustavil.

— Kje pa, poglej!

Pogledal sem v podaljšku njegovega prsta. Čez ulico je visel kričeč reklamni transparent za — »Smeh stoletij«.

DVE ZDRAVNIŠKI

K zdravniku pride starejši možakar na pregled. Med pregledom ga zdravnik vpraša, ali je že dolgo prehlajen in če — kašlja.

— Ja, veste, z mano je tako; mu odorne bolnik, jeseni se prehladim, zato sem na pomlad prehlajen. Kašljam pa tako že petindvajset let.

*

Kmečka ženica je tožila, da jo bolijo ledvice. Zdravnik ji je priporočil dieto, predvsem hrano, zabeljeno z oljem. Naročil ji je, naj prihodnjič prinese s sabo na pregled v steklenički urin.

Ob naslednjem obisku je zdravnik iz analize ugotovil, da se je stanje pacientke močno izboljšalo. Zato je rekel:

— Vidim, da ste upoštevali moje nasvete. Ali ste jedli vse na olju?

— Ja, veste, v steklenički sem prinesla pokazat olje, če je tapravo...

SPOSOJENA BASEN

Včerajšnje nebogljeno jagnje se je čez noč spremenilo. Nič več ni bilo plašno in na vodo je hodilo tjakaj, kamor se včeraj še pomisliti ni upalo. Jagnje je namreč pristopilo v levjo organizacijo.

Volk pa ni prebral jutranjega sporočila in ko je zagledal jagnjeta ob mlaki velikih, se je potuhnil, naježil in poskočil. Jagnje pa je hladnokrvno pomolilo volku izkaznico pred odprti gobec. In volku so se čeljusti zaskočile. Opravičil se je in v zmedenosti celo pozabil na napitek.

Volk je odšel, jagnje pa je zablejalo na zajca, ki se je drznil motiti mir velikih.

VLADO SMEH:

METODA

Za vsako reč je treba imeti metodo. Moja teta Katra jo ima za ubijanje perutnine, stric Jaka za krmarjenje barke iz gostilne do doma, jaz jo imam za izogibanje delu, prijatelj urednik pa za uvajanje novincev v časnikarski poklic. Ko sem se odločil pisati o metodi, sem najprej pomislil na teto Katro. Vendar sem po tehtnem premisleku opustil opisovanje krvavih zgodb, pa čeprav končujejo s happy endom. Tudi s stricem Jako ni bilo nič, ker ga je metoda pustila na cedilu in že tri tedne zdravi krepko buško na svoji glavi. Ker zaradi skromnosti načelno ne pišem o sebi (čemur se moram izneveriti vsaj dvakrat letno, ko pišem življenjepis), sem se naposled moral odločiti za opis metode urednika.

Nekega dne sem bil pri njem, ko je prišel praktikant. Mlad fant, ki ga veseli časnikarski poklic, pa je hotel v počitniški praksi nabrati nekajletne izkušnje. Prijatelj ga je pogledal:

»Prišli ste v prave roke,« mu je dejal, medtem ko je mene pomenljivo dregnil s komolcem in s tem opozoril na začetek metode.

»Časnikarski poklic je najtežji, kar jih je. Človek mora znati pisati o nepomembnih rečeh tako, da je videti, ko da so nadvse pomembne. Znati mora pisati o nekem predmetu komentar, feljton, humoresko, poročilo, članek in vest hkrati, pa mora biti vsaka zvrst docela različna od druge. Sedite.«

Prijatelj je nadaljeval: »Začela bova pri vesti. Vest je kratek sestavek, pogostno uporabljan v našem poklicu, ki pa je vse prej ko preprost. Napišite mi vest o..., denimo, o pepelniku. Točno! O pepelniku boste pisali v obliki vseh novinarskih zvrsti. Do jutri mi napišite vest o pepelniku. Končala sva. Na delo, mladenič!«

Prijatelj si je obrisal potno čelo in prižgal cigareto.

»Metodo je treba imeti. Jaz jo imam. Boš videl v kakšnega spretnega časnikarja bom pregnetel to meso... Boš videl!«

»S posebnim zanimanjem bom zasledoval delo tega mladeniča. Vendar se mi zdi, da bi mu moral dati kakšno bolj življenjsko nalogo. Vsaj za začetek,« sem mu rahlo očital.

»Prav v tem grešiš. Če ga bom naučil dobro in zanimivo pisati o pepelniku, bo znal napisati celo zanimivo poročilo s kakšne seje. V tem je bistvo moje metode.«

Že zarana sem bil v prostorih uredništva. Prijatelj mi je pomolil vest pod nos. Bral sem.

NOVA OBLIKA PEPELNIKA

Naše bralce bo gotovo zanimalo, da je pričela tovarna posode izdelovati pepelnike spremenjene oblike. Pepelniki so sodobnega videza in v različnih pastelnih barvah. Kupcem bodo dosegljivi že prihodnji mesec v vseh prodajalnah. Upamo, da bodo konstruktorji te znane tovarne že v kratkem razveselili kupce znova s kakšno novo obliko tega okrasnega in hkrati funkcionalnega predmeta.

Jaz.

»Ni kaj reči, dobro je,« sem priznal odkritosrčno.

»Ni še tisto pravo, razumeš, ni pa, seveda, najslabše. Do jutri mora napisati poročilo. Brez komentarja za začetek.«

Prebral sem ga. Pisal je, da je obiskal tovarno brušenega stekla, tovarno nebrušenega stekla, keramično tovarno in spet tovarno emajlirane posode. V sestavku se navdušuje nad raznovrstnostjo izdelkov, jih opisuje in hvali. Ob koncu je zapisal, da bi bilo koristno, če bi stare izdelke nadomeščali s sodobnejšimi.

Tudi komentar je bil zanimiv. V njem se je zavzemal za skupen sestanek vseh proizvajalcev pepelnikov in nakazoval konkretne koristi od tega. Koristi za proizvajalce in potrošnike.

Naslednjega dne je bil objavljen intervju z delavcem, ki v tovarni brušenega stekla že polnih trideset let izdeluje pepelnike. Tudi naslednji intervju s kadilcem je bil zanimiv. Kadilec je sprva priznal, da otresa pepel po tleh, vendar je svojo zmoto pripravljen popraviti in kupiti kar nekaj različnih vrst pepelnikov.

V razmeroma obsežnem feljtonu je pisal o psihologiji barv. Zavzemal se je predvsem za hladne pastelne tone, ki bi naj najbolj ustrezali moškim kadilcem. Ob koncu feljtona je obljubil, da bo naslednjega dne pisal še o barvah pepelnikov, ki so najprikladnejše za kadilke. Obljubo je izpolnil.

Potlej se je štirinajst dni bojeval v rubriki »Pisma uredništvu« z bralci, ki so ogorčeno očitali uredništvu, da so postali malone propagandni urad za proizvajalce pepelnikov. Komajda je medtem utegnil napisati še kakšen sestavek o pepelnikih.

Vendar je tudi meni bilo dovolj pepelnikov in prijateljeve metode. Prenehal sem brati časnik — celo odpovedal sem ga — čeprav sem trdno prepričan, da se je izobraževanje nadaljevalo in da je bil prijatelj iz dneva v dan bolj navdušen nad učinkovitostjo svoje metode.

Nekaj tednov kasneje sem v kavarni po naključju prebral vest, ki je bila natisnjena na prvi strani.

NAPAD BREZ RAZLOGA

Preteklo noč, ko se je urednik našega časnika vračal domov, ga je neznan storilec napadel iz zasede in ga z vso silo udaril po glavi. Domnevajo, da je bil storilec mlajši. Po napadu je izginil. Za njim poizvedujejo.

Na kraju samem so našli težak pepelnik.

OTROK NOČE SPATI

ZVEČER, KO JE TREBA V POSTELJO, SE ZAČNO Z VEČINO OTROK VELIKE TEŽAVE. MALI SI IZMISLIJO VSE MOGOČE, SAMO DI BI OMEHČALI STARŠE IN BI ŠE SMELI OSTATI POKONCI. ZAŽELIJO SI PRAVLJICE, NA VSO MOČ POSPRAVLJAJO KNJIGE, UREJUJEJO IGRAČKE, JOČEJO, SE STISKAJO K MAMICI, JO BOŽAJO, SKRATKA NOČEJO V POSTELJO. PO NAVADI BITKO DOBIJO IN TAKO SVOJO PRAKSO PONAVLJAJO IZ DNEVA V DAN.

Kje so vzroki, da otrok noče spati? Eden je pravgotovo razburjenost živčnega sistema, kar povzroči, da se otroci zvečer počutijo sveži, razpoloženi in pripravljeni lotiti se vsake igre ali dela brez vsake utrujenosti. Take občutke navsezadnje poznamo tudi starejši, samo s to razliko, da se jih zavedamo. Odpor pred spanjem pa lahko utemeljujemo tudi s tem, da se otrok zaveda, da se z odhodom v posteljo loči od staršev, ki pa še zmeraj ostaneta skupaj.

Starši bi se morali zavedati, da je dolgo in trdno spanje njihovim otrokom nadvse potrebno. Otrok, ki je mlajši od dvanajstih let, mora spati najmanj deset ur. Dejstvo je namreč, da so včasih šolski neuspehi, nervoza in utrujenost — ki jo včasih po krivici imenujemo lenoba — marsikdaj posledica prekratkega spanja. Otroci so slabo razpoloženi, ne vedo pa, kaj jim manjka. To bi morali ugotoviti starši.

Starši bi morali otroke navaditi, da sami gledajo na uro in ugotovijo, kdaj je treba v posteljo. Otroci naj pred spanjem opravijo svoje večerno toaleto, nato pa naj z veseljem odidejo spat. Ne obiski, ne zanimivi televizijski spored in ne družinski prazniki ne bi smeli biti izgovor. Le ob počitnicah morda, ko otrok zjutraj lahko poleži urico ali dve, sme zvečer dlje bedeti.

Spanje je odvisno od navade. Red in določena ura povzročita, da otrok postane zaspan vsak dan točno v istem času. In čeprav je to še tako ljubezniv in prijetno, ne navajajte otroka na to, da bo zaspal šele, če ga držite za roko. Tudi luči ne puščajte prižgane. Otrok se mora uspavati sam in to v mraku.

Torej — če otrok noče v posteljo, so starši ponavadi sami krivi. Bodite dosledni in vztrajni, pa bo uspeh kmalu tu. Otroci pa bodo sproščenejši, živahnejši in ljubeznivejši.

NEKOLIKO EKSTRAVAGANTEN MODEL NIZKO SPODREZANIH HLAČ IN ZANIMIVEGA BOLERA — OBOJE JE LAHKO VKROJENO IZ POTISKANEGA BLAGA — JE NAJBOLJ PRIMEREN MLADIM DEKLETOM, PA ŠE TO SAMO TAKIM, KI IMAJO IZREDNO VITEK PAS IN LEPO OBLIKOVANE BOKE. MODEL JE NAJNOVEJŠI IN PREPRIČANI SMO, DA SE BODO MLADENKE ZANJ OGRELE. MIMOGREDE PA — NA CELJSKI PROMENADI SE TAKI RAJŠI NE POJAVITE; BOLJE SE BOSTE POČUTILI V NJEM NA OBMORSKI OBALI IN PLAŽI.

LETOS JE MODERNA — MREŽA. MREŽA NA KOPALKAH, MREŽA NA OBLEKAH, MREŽA NA HLAČAH IN BLUZAH. SKRATKA — MREŽA NA VSEH MOGOČIH MESTIH. BISTVENO ZA MREŽASTA OBLAČILA JE, DA SO PAČ MREŽASTA IN LAHKO SKOZI VEČJE ALI MANJŠE LUKNJICE RADOVEDEN POGLED VIDI VSE, KAR SE SKRIVA ZA MREŽO. LETOS BODO MANEKENKE NOSILE MREŽO TUDI ZVEČER, SAMO, DA BODO TOKRAT PODNJO OBLEKLE TUDI ŠE KAJ DRUGEGA. TO »DRUGO« SO NA NAŠEM MODELU — NO, RECIMO — ZANIMIVE HLAČE, KI SEGAJO SKORAJ DO KOLEN. OD VSEGA, KAR NA SLIKI VIDIMO, JE BIL MENI NAJBOLJ VŠEČ KLOBUK, KOLEGOM PA TISTO, KAR JE — V MREŽI.

KAM NA LETNI DOPUST?

Čeprav nas v zadnjih dneh vreme spravlja v slabo voljo, vendarle že planiramo dopuste. Če se še niste odločili, kje boste prebili svoj letni dopust, vam bomo poskusili svetovati.

NOVIGRAD: je ribiško mestece v zahodni Istri, leži pa med Umagom in Rovinjem. Pri privatnikih je okrog 300 ležišč po ceni od 500 do 700 dinarjev, pri njih pa lahko dobite tudi prehrano po ceni od 1.300 do 1.600 dinarjev. V mestu je več letovišč, kjer lahko mesta rezervirate s pomočjo turističnega društva po ceni od 1.300 do 1.700 dinarjev.

MELUDIN: je zaslovel zaradi svoje peščene plaže, ki je dolga štiri kilometre. V privatnih sobah je na razpolago okrog 200, ki jih lahko dobite že za 480 do 950 dinarjev. Prehrano si izletniki lahko preskrbijo v restavraciji, ali pa pri privatnikih. Če pa si postavite šotor, je treba plačati 100 dinarjev po osebi, za takso pa zaračunajo po 80 dinarjev. Meludin je majhno mestece v bližini Pule.

VELI LOŠINJ: mesto leži na vzhodni obali otoka Lošinj. Ima urejeno plažo, kampinge in lepa sprehajališča. Turistična taksa je 50 dinarjev, cena ležišč pri privatnikih pa od 320 do 700 dinarjev. Prehrano pa si lahko turisti preskrbijo tudi v hotelih Mignon in Konte, kjer je treba za vse tri obroke plačati samo 850 dinarjev.

UNIJE: je ribiško naselje v zahodni obali istoimenskega otoka, kjer je turistična taksa 40 dinarjev po osebi. Prebivališče v privatnih sobah stane od 320 do 430 dinarjev, poln pension pa je 1.100 dinarjev.

BARBAT: To je primorsko mestece na otoku Rabu, ki je od mesta oddaljeno štiri kilometre. V hotelu Barbat je pension 2000 dinarjev, hrani pa se lahko človek za 1.200 do 1.400 dinarjev na dan.

PAKOŠTANE: mestece je oddaljeno sedem kilometrov od Biograda na Moru in ima vsak dan avtobusne zveze z Zadrom, Splitom, Reko, Zagrebom in Ljubljano ter Beogradom. Cena prehrane je v restavraciji 1500 dinarjev, ležišča pri privatnikih pa okrog 400 dinarjev.

Želimo vam srečno roko pri izbiri in kar najprijetnejše letovanje!

LETOŠNJE FRIZURE SO »ŽENSTVENE« KOT ŽE DOLGO NE. KODRI, KI SMO JIH NEKAJ ČASA ZAPOSTAVLJALI, IMAJO SPET GLAVNO BESEDO. MANEKENKI, KI JU VIDITE, STA GERTRUD IN BARBARA. GERTRUD — NA LEVI — SE TAKOLE POČESE, KADAR GRE NA KAKŠNO VEČERNO PRIREDITEV — TAKO VSAJ PRAVI. V FRIZURO, KI MORA BITI PREPROSTA, POLOŽI NIZ VERIŽIC IZ STEKLENIH PERL, KI VLOVIJO MARSIKATERI POGLED. TO JE TISTIKRAT NJEN EDINI NAKIT, LASE PA POČESE V VALOVITE KODRE.

BARBARI SO PRIPISALI LEP DEKOLTE. KER TUDI ONA MENI, DA GA IMA, JE SVOJE DOLGE LASE SPLETLA V NEKAKŠNO KODRASTO KITO, V KATERO JE SPRETNO VTAKNILA PASTELNO MODRO VRTNICO, KI TVORI Z NJENIMI RDEČKASTORJAVIMI LASMI ČUDOVITO NASPROTJE. VERJETNO SI JE POMAGALA TUDI Z UMETNIMI LASMI, TO PA NITI NI VAŽNO. FRIZURA JE KLJUB TEMU ZANIMIVA.

133 DNI PORODNIŠKEGA DOPUSTA

Novi temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki je pričel veljati 8. aprila letos, določa, da imajo delavke pravico do porodniškega dopusta, ki traja neprekinjeno 133 dni; prav tako pa imajo pravico tudi do skrajšanega delovnega časa po preteku porodniškega dopusta. Delavka lahko nastopi porodniški dopust 45 dni pred porodom z zdravniškim izvidom, mora pa ga nastopiti 28 dni pred njim. Zakon torej deli obvezno porodniški dopust 28 dni pred porodom in 105 dni po porodu.

Dopust po porodu lahko traja le 105 dni, nikakor več. Če delavka ne nastopi porodniškega dopusta pred porodom, pa tudi če je porod preran, nima pravice do podaljšanega porodniškega dopusta. V kolikor pa je bila delavka na porodniškem dopustu zaradi zakasnelega poroda 45 dni, ima po porodu pravico do 88 dni dopusta; če pa je na porodniškem dopustu pred porodom več kot 45 dni, se ji porodniški dopust po porodu podaljša za tiste dneve. Delavka, ki je nastopila porodniški dopust 28 dni pred porodom, porod pa se je zakasnil in se ji je porodniški dopust zavlekel na 50 dni bo imela 88 in še 5 dni porodniškega dopusta po porodu.

Po preteku porodniškega dopusta imajo delavke prav tako pravico do dela s skrajšanim delovnim časom do 8. meseca otrokove starosti. Za ta čas bo prejemala nadomestilo osebnega dohodka kot za poln delovni čas. Po 8 mesecu otrokove starosti pa ima mati pravico do skrajšanega delovnega časa do otrokovega tretjega leta in sicer v primerih, ko zdravniška komisija ugotovi, da je otroku zaradi njegovega splošnega zdravstvenega stanja potrebna skrbnejša materina nega.

Zdravniške komisije naj bi tu upoštevale razen splošnega otrokovega zdravstvenega stanja tudi nevarnost za njegov nemoten razvoj glede na stanovanjske in druge razmere, seveda pa tudi glede na možnosti otroškega varstva v tistem kraju, torej splošno zdravstveno stanje s širših vidikov.

piše: IKOVIC KLANČNIK

BOJ NA KAČJEKU

riše: PETER KRIVEC

Ko je komandant VDV-ejevcev zvedel za prihod Nemcev, je svoji skupini takoj ukazal umik proti Prušni jami. Pravtako pa je tudi druga skupina, v kateri sta bila Majdačev Jože in Johan, krenila po obvestilu proti Globaši, kakor so se dogovorili vnaprej za slučaj nenadnega napada. Komandant je uvidel, da jih je premalo za odkrit spopad. Hiteli so in Ramšakov Jože jim je kazal pot. Ko so bili na stezi nad novinami, so zagledali v vasi zelence, ki so se ravnokar znašali nad Černetom. Še so pospešili korak, toda zapazil jih je neki verman in zavpil: »Banditen!« ter pokazal v breg. Lashof je še enkrat brcnil Matijo, vmes pa je že vpil povelja: Abstand! Feuerbereit!

In že so se zaprašile krogle v novine pod stezo in se prašile vse višje. Borci so se naglo in brez žrtev umaknili v okrilje gozdnate rebri. Skupil pa jo je vodič Jože. Zadelo ga je v stopalo. Zastokal je in si poiskal kritje.

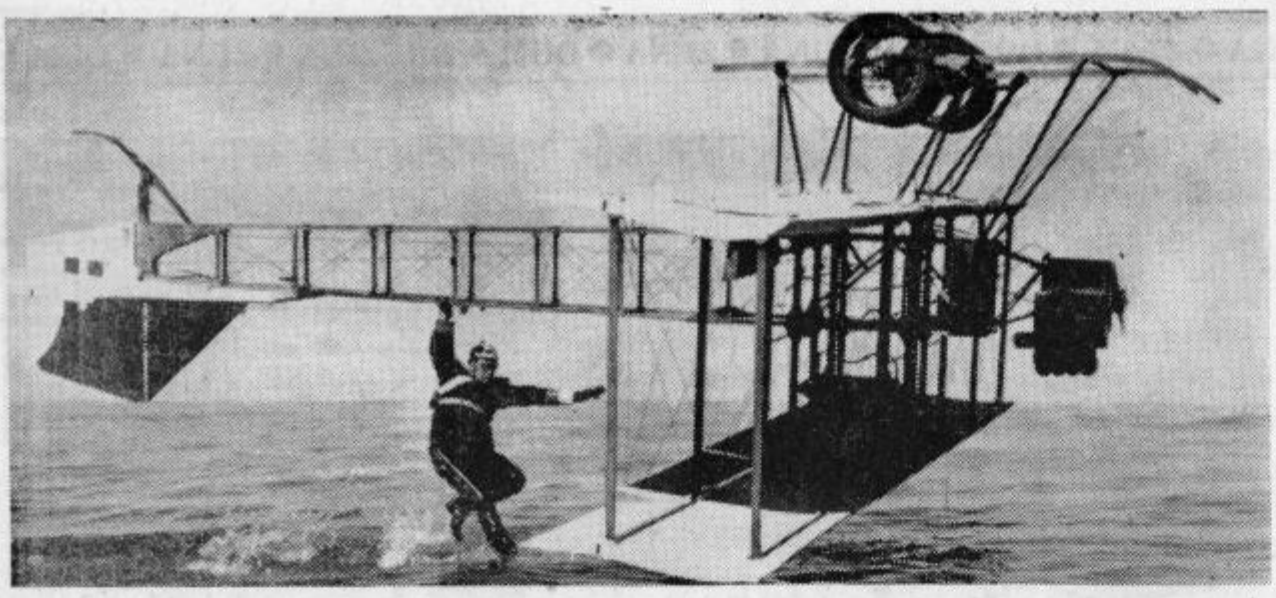

ZRAČNA AKROBACIJA BREZ PRIMERE, KI PA PRAVZAPRAV NI SAMO ZRAČNA, KER PILOT NAMAKA ŠKORNJE V MORJU. POSNETEK JE SEVEDA SAMO FILMSKI TRIK IZ KOMIČNEGA FILMA HOLLYWOODSKE PRODUKCIJE. PRODUCENTI SO POSADILI STOPROCENTNEGA PRUSA V LETALO IZ LETA 1909 IN GA POSLALI IZ PARIZA V LONDON, KAMOR PA NI PRISPEL, KER JE PO POMOTI PRISTAL V KANALU LA MANCHE, PREJ PA SE NAPRAVIL TOLIKO NEPROSTOVOLJNIH IN ZANIMIVIH AKROBACIJ, DA JE FILMU USPEH ZAGOTOVLJEN. NEMCI SE PAČ OB TEM ZMRDUJEJO — PONOSNI NA SVOJO MILITARISTIČNO TRADICIJO.

NENAVADNO POTOVANJE MLADEGA ANGLEŽA

ŠTIRI DNI V ZABOJU

PRIJATELJA STA GA S POŠTO POSLALA IZ MELBOURNA V LONDON

— Kaj takega ne bom nikoli več poskusil, svetujem pa tudi drugim, da ne poskusijo, je rekel Brian Robson, mladi Anglež iz Cardiffa, ki je štiri dni prebil v zaboju v letalu in letalskih skladiščih.

Robson je star devetnajst let. Bil je avtobusni kontrolor, s čimer pa ni bil zadovoljen. Mislil je, da bo v Avstraliji našel boljšo službo in obogatel. Toda ni imel sreče. Ko je prišel v Melbourne, je postal nosač na železniški postaji. Ker je bil razočaran, a ga je hkrati preganjalo tudi domotožje, je sklenil, da se vrne. Toda kako? Pot je dolga 12 tisoč kilometrov, vožnja pa bi stala pol milijona dinarjev.

Pomagala sta mu dva prijatelja. Robson je kupil večji zaboj, prijatelja pa sta ga zaprla vanj.

V zaboj sta ga zaprla v četrtek. Pri sebi je imel kovček, volneno odejo, liter vode in nekaj biskvita. Mislil je, da bo s prvim letalom prispel v London in takoj zatem v Cardiff.

Se istega dne je iz Melbournea poletelo letalo, toda — samo do Sidneya, kjer je zaboj obležal v skladišču do sobote. Lahko si je predstavljati muke človeka, ki se ne more premikati, razen tega pa pravzaprav niti ne ve, kje je. Nazadnje so ga odnesli v letalo. Bil je prepričan, da bo čez čas v Londonu. Ko je letalo pristalo, se je zopet znašel v skladišču; bil je na koncu moči. K sreči je slaboten udarec ob steno zaboja slišal neki skladiščni delavec. Poklical je šefa, odprla sta zaboj in potegnila iz njega napol mrtvega človeka. V tistem trenutku je bilo Robsonu vseeno kje je, najvažnejše je bilo, da je lahko zadihal. Bil pa je zelo presenečen, ko je v bolnišnici prišel zopet k sebi in ugotovil, da je — v Los Angelosu v ZDA. Pošiljka je namreč v London »letela« preko Amerike.

Ameriške oblasti so upoštevale trpljenje mladega Angleža, pa so ga zato samo izgnale iz države. Letalska družba Pan American ga je celo brez voznega lista prepeljala do Londona. Plačal ba bo milijon.

HAVAJSKI OTOKI SO SE OD »NEDOLŽNIH« ČASOV ZELO SPREMENILI. IDILI, KI JO PRIKAŽEJO TUJCU PO PROGRAMU, VERJAMEJO SAMO ŠE AMERIČANI, KI SE VOZIJO Z IZLETNIŠKIMI DRUŽBAMI ZA DRAG DENAR PO ROMANTIKO, KI JE V RESNICI NIKJER VEČ NI. TUDI TOLE PRIKUPNO DEKLE JE BOLJ TURISTIČNA ATRAKCIJA KOT »PRISTNA« HAVAJSKA EVA. ČE TO KOGA MOTI, SI BO PAČ PREMISLIL IN SVOJEGA DOPUSTA NE BO PREBIL NA HAVAJIH.

11. 6 1965 — Št. 23

Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL. Izšel je 2. 6. 1945 kot »Nova pot«, do 1955 kot »Savinjski vestnik« in dalje kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1965 ga soustanavljajo občine: Mozirje, Laško, Celje, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Žalec in OO SZDL Celje. — Urejujejo: Rudi Ležnik, glavni urednik; Drago Hribar, odgovorni urednik; Borivoj Wudler, tehnični urednik; Ivica Burnik, Jože Klančnik in Janez Sever. — Tednik izhaja ob petkih. Izdaja in tiska ČP »Celjski tisk«. — Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon: 23-72. Tekoči račun 603-11-1-656. Cena posamezne številke 30 din. Letna naročnina 1.200 din; polletna 600 din; mesečna 100 din. Inozemstvo 2.400 din. Rokopisov ne vračamo.

ENA IZMED USPEŠNIH PLASTIČNIH OPERACIJ CT: ITALIJANSKA FILMSKA IGRALKA CC SE JE PO NJENI ZASLUGI POJAVILA NA PLAŽI S TUJIM TELESOM.

IZ NAŠIH LOGOV • IZ NAŠIH LOGOV • IZ

LISIČITI ALI LESIČITI

Svojevrstno zanimivost so pripravili gostom občani iz Le(i)sičnega pri Kozjem. Naziv vasi na tabli pravi LISIČNO. Toda samo če prideš iz Kozja. Na šentviški strani piše LESIČNO. Vsekakor to občanom dela probleme. Tujec pa ob odhodu lahko samo ugotavlja: ali so ga »lisičili« ali »lesičili«. Odvisno je od tega, v katero smer je zavil, oziroma iz katere strani je prišel.

FRANC JOŽEF IN CERKEV

Na severni steni cerkve v Dramljah je vzidana plošča, s katero se občanom daje na znanje, da se je manevrov, ki so bili na tem področju pred približno petdesetimi leti, udeležil tudi avstroogrski cesar FRANC JOŽEF. S plošče ni razvidno, koliko žrtev s tega področja je padlo v prvi svetovni vojni, in tudi ne, če je kateri od preživelih ob koncu vojne obesili nanjo — venec.

EDINSTVENA GOSTILNA

Zgornjesavinjska dolina se lahko ponaša z edinstvenim lokalom v Sloveniji. V Lučah imajo namreč brezalkoholno gostilno, kjer točijo samo brezalkoholne pijače. Zanimivo je še to, da je gostilna v privatnem upravljanju. Ob nedeljah zlasti poleti zaide vanjo veliko občanov. Kljub temu, da je čez cesto moderen gostinski obrat, malo dalje gostišče Raduha in na drugi strani ceste še ena gostilna. Pa še to: gostilna ne posluje z izgubo.

IZREDNA POSTAJA

Ob železniški progi Kumrovec — Rogatec je edinstvena železniška postaja. Ob planiranju proge so projektanti predvideli železniško postajo tudi v Šentvidu pri Grobelnem. Pred dograditvijo proge so zgradili postajo, in glej ga šmenta, ko je zapeljal prvi vlak po progi, je zapeljal mimo, kajti postaja je odmaknjena od proge. Med progo in postajo je speljana še cesta. Namesto postaje imajo Šentvidčani le — postajališče. Pridobili pa so nova stanovanja, ki so sedaj v prostorih stavbe, ki bi naj bila postajno poslopje. Zaradi te projektantove napake so ostali brez postaje, pridobili pa so torej edinstveno železniško — postajno poslopje.

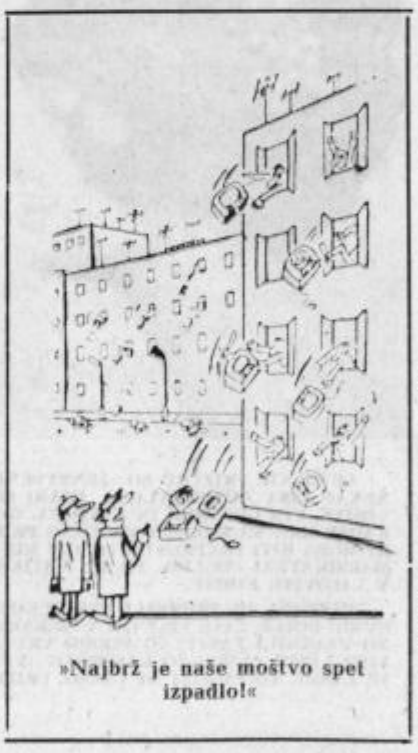

»Najbrž je naše moštvo spet izpadlo!«

Formalizem: kako rešiti probleme in hkrati vse pustiti, kakor je bilo.

—o—

Kozmetika: plomba na zob časa.

V KALIFORNIJI IMAJO BARE, V KATERIH STREŽEJO SEVEDA PO »KRITERIJIH« IZBRANE NATAKARICE CELO SAMO V ENODELNEM SPODNJEM PERILU. PREGREŠNE MISLI SE OB TEJ AMERIŠKI »POGRUNTACIJI« LAHKO ZADOVOLJIJO SAMO S POGLEDI, KAJTI FIZIČNA NEDOTAKLJIVOST JE ZAJAMČENA.

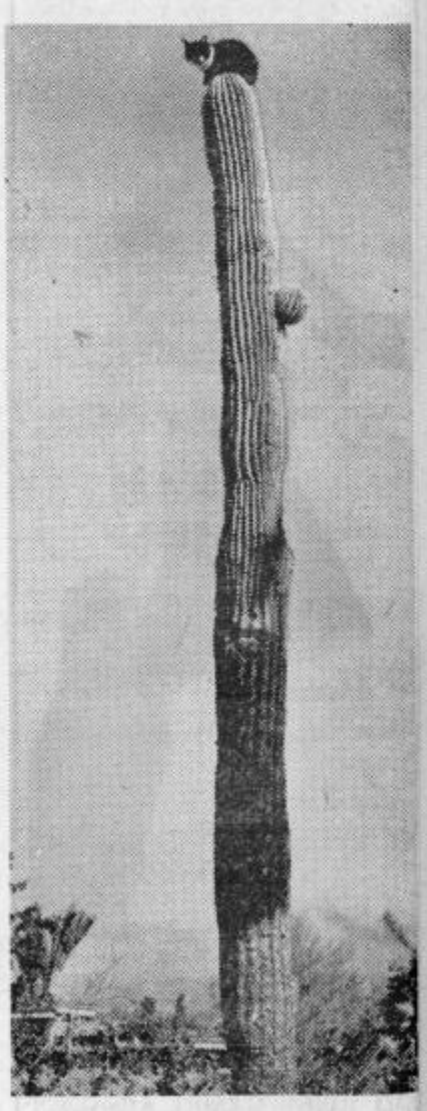

KO JE MAČKA SPLEZALA NA STIRIMETRSKI KAKTUS, SE JI NI DALO VEČ DOL. GOSPODAR JE ZE HOTEL POKLICATI GASILCE, POTEM SE JE SPOMNIL BOLJŠEGA SREDSTVA: ODPRL JE KONZERVO TUNINE IN JO POSTAVIL POD KAKTUS. SKOMINE SO BILE MOČNEJŠE OD BOLEČIN IN MUC JE PRILEZEL NA TLA IN POJEDEL ZASLUŽENE RIBE.

BORL
POSTAJA SMRTI

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Bili smo kot živi mrliči, brez pravega upanja smo lezli navzdol po griču. Preko ceste smo stopile na gozdno stezo, ki je peljala k studencu. Včasih nam je paznik dovolil, da smo pri izviru malo posedele, seveda, če ni bil esesovec. Nekateri pazniki esesovcev niso marali, zdelo se mi je, da se jih bojijo. Seveda zaradi tega ne morem reči, da niso bili suroveži. Le redkokdaj nam je kakšen orožnik privoščil mirnejšo besedo. Nekoč se je pripetilo, da nama je eden vrgel celo košček kruha. Prav radi so poslušali pesmi. Pri studenčku nam je eden izmed paznikov večkrat ukazal peti. Zapele smo milo, otožno naše narodne pesmi.

Polnih veder nismo zmogle. Spotoma smo morale večkrat počivati, če nam je le dovolil stražar. V kuhinji so imeli velike kadi, ki smo jih morale napolniti do roba.

— — — —

Delejev Stanko, Martin brat, je še ostal na Borlu. Gestapovci so ga imeli za slugo. Z njim so ravnali kakor s sužnjem. Ves dan je tekal po stopnicah, da jim je stregel. Ko je zvedel, da so sestro Marto z Lojzko in Štefko poslali v Celje, se je skoraj onesvestil. Slutil je, da je to bila njihova poslednja pot.

»Moja mama nikoli ni hotela brati rdečega plakata. Ostali so se vsakokrat v grozi bližali. Vsakdo se je bal, da bo prebral znano ime«. Gestapovci so radi s hodnika opazovali, kako jetniki prebirajo imena. Zgodilo se je, da je neka žena kriknila in neutolažljivo zajokala. Gestapovci so se hahljali in muzali. V Mariboru so ji ustrelili sina. Joka pa gestapovci niso prenesli. Ženo so odvedli in jo pretepli. Nihče ni smel jokati.

Po Martini smrti so pripeljali na Borl še njene starše Delejeve. Prvega sina so ubili, zdaj še hčerko. Nista mogla zdržati. V bolečini sta zblaznela in samo tako ušla prekruti resničnosti. Z Borla so ju odpeljali in upepelili v koncentracijskem taborišču.

»Vsakokrat sem se bala, da bo na rdečem plakatu tudi ime brata, ki je ostal v Celju. Strašno sem se bala, da bi mama zvedela za njegovo smrt. Naslednji dan je esesovec delil pošto. Zaslišala sem ime svoje matere. Naravnost vrglo me je iz vrste. Slutila sem, da je bratovo poslovilno pismo. Po zboru sem stekla v jetniško sobo in pisma vrgla v tuj kovček, da bi ga mati ne dobila v roke«.

»Kdo pa je pisal?« me je kmalu vprašala.

»Nič posebnega, mama!« sem komaj mirno odgovorila. »Bila je samo neka tiskovina.«

Nikoli nisem materi pokazala tega pisma, do smrti sem jo tolažila, da se bo naš fant še vrnil.

Rdeči plakati so se vrstili iz dneva v dan. Nisem jih brala, tudi bratovega imena nisem mogla prebrati.

(Dalje)